

nr 1 / 2023 (78)

Kwartalnik Łódzki

BIULETYN ŁÓDZKIEJ OKRĘGOWEJ IZBY INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA

ISSN 1732-1328

W NUMERZE:

XXII ZJAZD ŁÓDZKIEJ OKRĘGOWEJ IZBY INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA
• USZKODZENIA ŚCIAN DZIAŁOWYCH • ZAMÓWIENIA PUBLICZNE NA
ROBOTY BUDOWLANE • (NIE)ZWYKŁA ULICA LEGIONÓW • SZLAKAMI
TWÓRCÓW ŁÓDZI PRZEMYSŁOWEJ

Kwartalnik Łódzki nr I/2023 (78)

Wydawca:

Łódzka Okręgowa Izba
Inżynierów Budownictwa

Redakcja:

Karolina Włodarczyk – redaktor
(wydawnictwo@lod.piib.org.pl)
Jolanta Szczepaniak – redaktor

Projekt i przygotowanie DTP:

Jolanta Szczepaniak

Druk:

READ ME (Łódź, ul. Olechowska 83)

Nakład: 1000 egz.

Data zamknięcia: 14 II 2023 r.

Na okładce:

Kompleks fabryczny „Wigencja”
Maurycygo Wohlmana i Adolfa
Goldmana przy ul. Sienkiewicza
75/77 w Łodzi (fot. Rafał Tomczyk
www.4wymiar.com)

Publikowane artykuły prezentują stanowiska, opinie
i poglądy ich autorów. Redakcja zastrzega sobie prawo
skrótów i adiacji publikowanych tekstów. Materia-
łów niezamówionych nie zwracamy. Przedruki i wyko-
rzystanie opublikowanych materiałów mogą odbywać
się wyłącznie za zgodą Redakcji.

Rada Programowa Wydawnictw ŁOIIB:

Przewodnicząca:

Danuta Ulańska

Wiceprzewodniczący:

Andrzej Gorzkiewicz

Sekretarz:

Jolanta Orechwo

Członkowie:

Wiesław Kaliński
Roman Kostyła
Artur Kotarski
Jan Michajłowski

Łódzka Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa

Adres siedziby:

91-425 Łódź, ul. Północna 39

lod@piib.org.pl

[www: lod.piib.org.pl](http://www.lod.piib.org.pl)

telefon: 42 632 97 39

wewn. 1: sprawy członkowskie

wewn. 2: kursy i szkolenia

wewn. 3: praktyki zawodowe,
nadawanie i interpretacja
uprawnień budowlanych

wewn. 4: porady prawne,

wewn. 5: redakcja

„Kwartalnika Łódzkiego”

wewn. 7: księgowość

Biuro ŁOIIB czynne jest
od poniedziałku do piątku
w godz. 11.00–17.00

Placówki terenowe ŁOIIB:

Bełchatów: Sławomir Najgiebauer,

placowka.belchatow@loiib.pl

ul. Okrzei 45, 97-400 Bełchatów

Kutno: Bogdan Krawczyk,

placowka.kutno@loiib.pl

ul. Łęczycka 28, 99-300 Kutno

Piotrków Tryb.: Włodzimierz Babczyński,

placowka.piotrkow@loiib.pl

ul. Armii Krajowej 24A, 97-300 Piotrków Tryb.

Sieradz: Roman Kałuża,

placowka.sieradz@loiib.pl

ul. Zachodnia 19, 98-200 Sieradz

Skierniewice: Wojciech Hanuszkiewicz,

wojciech.hanuszkiewicz@interia.pl

ul. Jagiellońska 6/7G, 96-100 Skierniewice

Wieluń: Zygmunt Adamski,

placowka.wielun@loiib.pl

ul. Targowa 1, 98-300 Wieluń

Dyżury działaczy w siedzibie ŁOIIB

Dyżury wszystkich działaczy w siedzibie ŁOIIB odbywają się **w czwartki**

w godz. 15.30–18.00 (lub w terminie uzgodnionym telefonicznie z biurem ŁOIIB).

Przewodniczący Rady ŁOIIB

Jacek Szer

jacek.szer@loiib.pl

Wiceprzewodnicząca Rady ŁOIIB

Edyta Kwiatkowska

edyta.kwiatkowska@loiib.pl

Wiceprzewodniczący Rady ŁOIIB

Piotr Parkitny

piotr.parkitny@loiib.pl

Sekretarz Rady ŁOIIB

Piotr Filipowicz

piotr.filipowicz@loiib.pl

Skarbnik Rady ŁOIIB

Cezary Wójcik

cezary.wojcik@loiib.pl

Przewodnicząca Komisji Kwalifikacyjnej ŁOIIB

Maria Lisowska

maria.lisowska@loiib.pl

Przewodniczący Sądu Dyscyplinarnego ŁOIIB

Ryszard Mes

ryszard.mes@loiib.pl

Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej ŁOIIB

Andrzej Krzesiński

andrzej.krzesinski@loiib.pl

Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej ŁOIIB

Monika Moczydłowska

monika.moczydlowska@loiib.pl

Spis treści

2 KALENDARIUM

- 4 Złote Uprawnienia Budowlane / K. Włodarczyk
- 4 Międzynarodowe Targi BUDMA 2023 / K. Włodarczyk

5 SPRAWOZDANIA

18 EKSPERTYZY

- 18 Uszkodzenia ścian działowych podatnych na pękanie. Studium przypadku / J. Miszczak, M. Gołdyn

22 PROJEKTOWANIE WEDŁUG EUROKODÓW

- 22 Projektowanie żelbetowego przekroju ściskanego z uwzględnieniem efektu skrępowania betonu zgodnie z zaleceniami PN-EN-1992-1-1 / A. Kotarski

25 PRAWO DLA INŻYNIERA

- 25 Zamówienia publiczne na roboty budowlane a nowa ustawa Prawo zamówień publicznych / A. Borowicz

31 ŁÓDZKIE TEMATY

- 31 (Nie)zwykła ulica Legionów, czyli o remoncie oraz najciekawszych obiektach ulicy Legionów w Łodzi / K. Włodarczyk

34 INWESTYCJE ŁÓDZKIE

- 34 Inwestycje łódzkie w skrócie / P. Zadworny

35 ETYKA ZAWODOWA

- 35 Odpowiedzialność / J.T. Granatowski SJ

36 NASZA MAŁA OJCZYzna

- 36 Szlakami twórców Łodzi przemysłowej (2) / W. Kaliński

39 KĄCIK ARCHITEKTA

- 39 Recykling – sposób na lepsze jutro. Nowa rzeczywistość budownictwa / M. Gaworczyk

43 Z ŻAŁOBNEJ KARTY

- 43 Jerzy Wereszczyński
- 44 Leonard Runkiewicz

46 SZKOLENIA

- 46 Doskonalenie zawodowe
- 47 Planowane szkolenia

48 INFORMACJE O SKŁADKACH

Od redakcji

Szanowne Koleżanki,
Szanowni Koledzy!

Przyszła pora na wstępne podsumowanie pierwszego roku szóstej kadencji działalności Izby. Był to czas intensywnej pracy, a także rok, w którym uroczystie obchodziliśmy Jubileusz XX-lecia Izby. Po okresie zasadniczego zmniejszenia częstotliwości spotkań stacjonarnych ubiegły rok obfitował w wiele szkoleń i wyjść technicznych, które cieszyły się dużym zainteresowaniem. Po dwuletniej przerwie spotkaliśmy się także na pikniku inżynierskim, dniu budowlanych i wielu innych wydarzeniach integracyjnych. Mam nadzieję, że już nic nie zakłóci naszych spotkań. Informacje o wydarzeniach zamieszczamy na bieżąco na naszej stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych. Zachęcam do aktywnego korzystania z różnych form doskonalenia zawodowego i spędzania wolnego czasu zaoferowanych przez naszą Izbę. Działalność Izby nie ograniczała się tylko do szkoleń i integracji. Staraliśmy się również, by słyszalne były nasze opinie na temat zmian w Prawie budowlanym, Cyfrowej Książki Obiektu Budowlanego oraz wielu innych projektów ustaw, które mają wpływ na naszą codzienną pracę.

W numerze znajdują Państwo sprawozdania z działalności Izby w 2022 roku, które obszerniej opowiedzą o pracy Izby. Przed nami XXII Zjazd Sprawozdawczy Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa, który odbędzie się 21 kwietnia 2023 roku.

W dniach 1–2 lutego odbyły się Międzynarodowe Targi Budownictwa i Architektury BUDMA w Poznaniu, podczas których mieliśmy okazję wysłuchać wielu ciekawych prelekcji i uczestniczyć w panelach dyskusyjnych. Szerzej na ten temat piszemy na stronach Kwartalnika.

W lutym odbyło się również rozdanie Złotych Uprawnień Budowlanych z okazji 50-lecia nadania uprawnień budowlanych. Była to doskonała okazja do wspomnień, wymiany poglądów i spotkań koleżeńskich po latach.

Bieżący numer „Kwartalnika Łódzkiego” ukazał się przede wszystkim w wersji elektronicznej. Dotychczas była także wersja papierowa wysyłana do członków, jednak ze względu na znaczny wzrost kosztów papieru oraz przesyłek pocztowych spowodowanych inflacją nastąpiły zmiany, o których informowaliśmy Państwa na łamach poprzedniego numeru naszego czasopisma. Osoby, które cenią sobie wydanie papierowe mają możliwość pobrania egzemplarza bezpłatnego z Siedziby naszej izby w Łodzi lub z Placówek Terenowych.

Z okazji zbliżających się świąt Wielkanocnych życzę, żeby w Państwa domach zagościła radość, spokój i nadzieja odradzającego się życia. Niech Zmartwychwstanie da siłę na pokonywanie trudności i pozwoli z ufnością patrzeć w przyszłość.

dr hab. inż. Jacek Szer
Przewodniczący Rady ŁOIIB

Kalendarium

W dniach **19-20 listopada 2022 r.** 50 członków naszej Izby uczestniczyło w wyjeździe technicznym na Dolny Śląsk. Uczestnicy obejrzeli: Zamek Książ, Palmiarnię w Lubiechowie, kładkę wstęgową, Zamek Grodno w Zagórzu Śląskim, Centrum Nauki i Sztuki „Stara Kopalnia” w Wałbrzychu oraz wieżowiec Sky Tower we Wrocławiu.

21 listopada 2022 r. w siedzibie ŁOIIB Krzysztof Knapik przeprowadził szkolenie pt. „BIM”.

24 listopada 2022 r. miało miejsce posiedzenie Prezydium Rady ŁOIIB, podczas którego omówiono sprawy finansowe Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa oraz propozycje realizacji wniosków zjazdowych.

25 listopada 2022 r. Anna Kostrzevska-Krejczy przeprowadziła szkolenie pt. „Prawa i obowiązki projektanta, kierownika budowy i inspektora nadzoru w procesie budowlanym”.

28 listopada 2022 r. miało miejsce szkolenie stacjonarne pt. „Prawa autorskie cz. 1”, które dla członków Izby przeprowadziła Agnieszka Kuczkowska.

1 grudnia 2022 r. odbyło się posiedzenie Prezydium Rady ŁOIIB, podczas którego omówiono sprawy finansowe, przyjęto uchwały Prezydium Rady i przedstawiono projekty uchwał na posiedzenie Rady ŁOIIB.

2 grudnia 2022 r. Dariusz Przepiórka przeprowadził szkolenie stacjonarne pt. „Armatura wodna Hawle”.

Uczestnicy wyjazdu technicznego przed Zamkiem Książ
Autor zdjęcia: Monika Malicka

5 grudnia 2022 r. odbyło się szkolenie pt. „Prawa autorskie, cz. 2”, które dla członków ŁOIIB przeprowadziła Agnieszka Kuczkowska.

6 grudnia 2022 r. firma INTERsoft we współpracy z Łódzką Okręgową Izbą Inżynierów Budownictwa przygotowała szkolenie dotyczące najnowszej wersji programu ArcADia-TERMOCAD pt. „Charakterystyka energetyczna budynków”. Szkolenie dla 38 osób przeprowadził Rafał Mikulaniec.

7 grudnia 2022 r. miało miejsce szkolenie pt. „Projektowanie konstrukcji drewnianych według Eurokodu 5 – wybrane zagadnienia”, które dla członków ŁOIIB przeprowadziła Elżbieta Habiera-Waśniewska.

8 grudnia 2022 r. Sekretarz Rady ŁOIIB Piotr Filipowicz reprezentował Łódzką OIIB na spotkaniu Wigilijnym ŁRF SNT NOT.

9 grudnia 2022 r. jedenastu członków ŁOIIB wzięło udział w wyjściu technicznym do tunelu średnicowego w Łodzi. Tego samego dnia Przewodniczący Rady ŁOIIB Jacek Szer reprezentował ŁOIIB na spotkaniu Wigilijnym Łódzkiego Oddziału SITK.

11 grudnia 2022 r. 175 osób uczestniczyło w internetowym szkoleniu przeprowadzonym przez Dagmarę Kupkę pt. „Wypadki na placu budowy”.

Prezydium Rady ŁOIIB
Autor zdjęcia: Karolina Włodarczyk

13 grudnia 2022 r. odbyło się szkolenie pt. „Norma i procedury badawcze – diagnostyka zawilgocenia budynku”, które dla członków ŁOIIB przeprowadził Aleksander Orłowski.

15 grudnia 2022 r. w siedzibie Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa zebrała się Rada ŁOIIB, podczas której omówiono bieżące sprawy finansowe i przedstawiono preliminarz budżetowy na 2023 rok. Ponadto omówiono propozycje realizacji wniosków zjazdowych.

16 grudnia 2022 r. Tadeusz Urban i Michał Gołdyn przeprowadzili szkolenie stacjonarne dla członków ŁOIIB pt. „Ścinanie i przebiecie w świetle starych i nowych przepisów normowych”.

Tego samego dnia odbyło się wyjście techniczne do tunelu średnicowego. Dziewięciu inżynierów ŁOIIB zwiedziło budowę tunelu średnicowego wierconego pod miastem.

20 grudnia 2022 r. w siedzibie Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa nastąpiło uroczyste wręczenie uprawnień budowlanych.

22 grudnia 2022 r. po raz kolejny odbyło się wyjście techniczne do tunelu średnicowego dla członków ŁOIIB.

10 stycznia 2023 r. miało miejsce Prezydium Rady ŁOIIB. Podczas posiedzenia omówiono sprawy finansowe Łódzkiej OIIB i skrócone sprawozdania organów i zespołów.

11 stycznia 2023 r. odszedł nasz Kolega mgr inż. Jerzy Wereszczyński. Rodzinie i Bliskim składamy najserdeczniejsze wyrazy współczucia. Więcej informacji o naszym Koledze można przeczytać na stronie 43.

W dniach **12-14 stycznia 2023 r.** w hotelu Airport Hotel Okęcie w Warszawie miało miejsce szkolenie Sekretarzy i Dyrektorów/Kierowników biur okręgowych izb. Łódzką OIIB reprezentowała Dyrektor Biura Magdalena Pomorska-Fibich oraz Sekretarz Rady ŁOIIB Piotr Filipowicz.

22 stycznia 2023 r. odszedł Członek Honorowy PZITB prof. dr hab. inż. Leonard Runkiewicz. Tekst przybliżający postać Profesora można znaleźć na stronie 44.

Rozdanie uprawnień budowlanych
Autor zdjęcia: Karolina Włodarczyk

W dniach **1-2 lutego 2023 r.** podczas Międzynarodowych Targów Budownictwa i Architektury BUDMA 2023 r. w Poznaniu odbyły się Dni Inżynierskie zorganizowane przez Wielkopolską Okręgową Izbę Inżynierów Budownictwa. W wydarzeniu uczestniczył Przewodniczący Rady ŁOIIB Jacek Szer oraz członkowie Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. Więcej o wydarzeniu można przeczytać na s. 4.

6 lutego 2023 r. odbyło się szkolenie online pt. „Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej inżynierów budownictwa” przeprowadzone przez Marię Tomaszewską-Pestkę.

7 lutego 2023 r. w siedzibie Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa uroczysto wręczono Złote Uprawnienia Budowlane. Wydarzenie to opisaliśmy na s. 4.

9 lutego 2023 r. w siedzibie ŁOIIB miało miejsce posiedzenie Koła Seniora. Spotkanie otworzył Przewodniczący Rady Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa Jacek Szer oraz Przewodnicząca Koła Seniora Janina Tropisz. Podczas wydarzenia obecny był też Zastępca przewodniczącego Piotr Parkitny. W wydarzeniu uczestniczyli seniorzy z różnych branż budowlanych. To doskonała okazja do wymiany doświadczeń, ale także rozmów, dyskusji i spotkań osób starszych. Przewodnicząca Koła Seniora zaprasza wszystkich chętnych seniorów związanych z Łódzką OIIB do uczestnictwa w posiedzeniach.

10 lutego 2023 r. w Portalu PIIB można było zobaczyć retransmisję szkolenia online, prowadzonego przez Dagmarę Kafar – wykład pt. „Zmiany istotne i nieistotne w projektach – obiekty liniowe”.

oprac. Karolina Włodarczyk

Wręczenie Złotych Uprawnień Budowlanych
Autor zdjęcia: Karolina Włodarczyk

Złote Uprawnienia Budowlane

Dnia 7 lutego 2023 r., po ponad 3-letniej przerwie spowodowanej sytuacją pandemiczną, w siedzibie Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa odbyło się uroczyste wręczenie Złotych Uprawnień Budowlanych członkom ŁOIIB, którzy uprawnienia zdobyli 50 lat temu i od pięciu dekad współtworzą historię łódzkiego budownictwa.

Przewodniczący Rady ŁOIIB Jacek Szer, Zastępca przewodniczącego Edyta Kwiatkowska oraz Przewodniczący Młodych Inżynierów wręczyli pamiątkowe dyplomy oraz medale 20-lecia Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa wszystkim zgromadzonym.

Po oficjalnej części nastąpił wspólny posiłek w inżynierskim gronie. Była to doskonała okazja do wymiany doświadczeń, wspomnień i spotkań koleżeńskich po latach.

Wszystkim wyróżnionym serdecznie gratulujemy!

Wręczenie Złotych Uprawnień Budowlanych
Autor zdjęcia: Karolina Włodarczyk

Oto lista osób wyróżnionych „Złotymi Uprawnieniami Budowlanymi”:

- Jan Gondzio,
- Jerzy Goździecki,
- Włodzimierz Grzelak,
- Zbigniew Jakubczyk,
- Zygmunt Kapusta,
- Stanisław Karolczak,
- Janusz Kierasiński,
- Czesław Konecki,
- Gerard Korbel,

- Józef Kulbat,
- Elżbieta Kuligowska,
- Kazimierz Laciborowski,
- Jerzy Lutomski,
- Stanisław Makarow,
- Czesław Malec,
- Dyonizy Marjańczyk,
- Jan Matysiak,
- Andrzej Mikołajczyk,
- Bogdan Modro,
- Czesław Nowakowski,
- Bohdan Przyjemski,
- Antoni Rosik,
- Mieczysław Rzeźnik,
- Zdzisław Skonieczko,
- Jarosław Słomiński,
- Bogumił Stanisławek,
- Karol Starczewski,
- Karol Szepeke,
- Zbigniew Szymborski,
- Zdzisław Śniady,
- Wojciech Ulański,
- Marek Wasilewski,
- Ryszard Wyciszkiewicz,
- Bronisław Zieliński.

oprac. Karolina Włodarczyk

Międzynarodowe Targi BUDMA 2023

Targi BUDMA, czyli Międzynarodowe Targi Budownictwa i Architektury, w tym roku odbyły się w dniach 31 stycznia – 3 lutego.

Od 1 do 2 lutego 2023 roku towarzyszyły im Dni Inżynierskie, zorganizowane przez Wielkopolską Okręgową Izbę Inżynierów Budownictwa. Ich tematyka poświęcona była efektywnemu wykorzystaniu dotychczasowych i przyszłościowych źródeł energii, w tym nigdy dotąd nie stosowanych w Polsce atomowych i wodorowych.

Pierwszego dnia wygłoszono osiem prezentacji dotyczących spraw energetyki jądrowej i wodorowej, transformacji obecnej energetyki ciepłej i wiatrowej z pokazaniem możliwości nowoczesnych elektrowni wodnych i biogazowni. Kolejnego dnia wygłoszono natomiast prezentacje merytoryczne oraz przedstawiono informacje o kierunkach studiów pozwalających na uzyskanie branżowych uprawnień budowlanych.

oprac. Karolina Włodarczyk

Źródło zdjęcia: Polska Izba Inżynierów Budownictwa (Facebook)

XXII Zjazd Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa

W dniach 21-22 kwietnia 2023 roku w Uniejowie odbędzie się XXII Zjazd Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. Obrady delegatów zaplanowano na 21 kwietnia, czyli pierwszy dzień Zjazdu. Wydarzeniem towarzyszącym jest szkolenie dla delegatów, które zorganizowane zostanie drugiego dnia, w sobotę 22 kwietnia. Zjazd odbędzie się w formie stacjonarnej i po raz pierwszy będzie miał miejsce poza Łodzią.

Poniżej publikujemy skrócone wersje sprawozdań Rady Łódzkiej OIIB, Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej, Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego oraz Okręgowych Rzeczników Odpowiedzialności Zawodowej z działalności w 2022 roku. Pełne wersje sprawozdań, nad którymi debatować będą delegaci podczas Zjazdu, w tym także sprawozdanie Okręgowej Komisji Rewizyjnej, opublikujemy na stronie internetowej Łódzkiej OIIB.

Sprawozdanie z działalności Okręgowej Rady ŁOIIB w 2022 roku

1. Informacje wstępne

Łódzka Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa to samorząd zawodowy skupiający inżynierów i techników wykonujących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie zamieszkałych na terenie województwa łódzkiego. Liczba czynnych członków ŁOIIB według stanu na 31 grudnia 2022 roku wynosiła 6599 osób.

Rok 2022 był rokiem jubileuszowym dla samorządu inżynierów budownictwa. 23 marca 2002 roku powstała Łódzka Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa. Z okazji 20-lecia ŁOIIB 1 kwietnia 2022 roku w Teatrze Muzycznym w Łodzi odbyła się gala jubileuszowa, w której udział wzięło niemal pół tysiąca koleżanek i kolegów członków ŁOIIB oraz liczni zaproszeni dostojni goście. Podczas oficjalnej części wręczono Złote i Srebrne Honorowe Odznaki PIIB, Medale ŁOIIB, a także Złote Odznaki „Zasłużony dla Budownictwa”.

31 marca w Instytucie Europejskim, a 1 kwietnia w Teatrze Muzycznym, odbyła się IV Konferencja ŁOIIB „Nowoczesne technologie w budownictwie – wybrane zagadnienia”. Wydarzenie cieszyło się znakomitą frekwencją i dużym uznaniem uczestników.

W sobotę 23 kwietnia 2022 roku odbył się XXI Okręgowy Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy ŁOIIB, w którym wzięło udział 107 delegatów (na 110 uprawnionych) oraz zaproszeni goście. Był to pierwszy po pandemii zjazd w formie stacjonarnej (w latach 2020 i 2021 zjazdy odbywały się w formie zdalnej). W głosowaniach delegaci zatwierdzili sprawozdania organów statutowych, a Rada ŁOIIB uzyskała absolutorium za 2021 rok. Uchwalono budżet na 2022 rok. XXI Zjazd ŁOIIB przyjął 31 uchwał, a do Komisji Uchwał i Wniosków wpłynęło 10 wniosków, które skierowano do rozpatrzenia wg właściwości; 8 wniosków rozpatrzyły organy ŁOIIB, a 2 skierowano do odpowiednich organów PIIB.

XXI Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy wybrał władze ŁOIIB na VI kadencję (lata 2022–2026): przewodniczącym Rady ŁOIIB został dr hab. inż. Jacek Szer, przewodniczącą Okręgowej Komisji Rewizyjnej została mgr inż. Monika Moczydłowska, przewodniczącą Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej została mgr inż. Maria Lisowska, przewodniczącym Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego został dr inż. Ryszard Mes, Okręgowym Rzecznikiem Odpowiedzialności Zawodowej-koordynatorem został mgr inż. Andrzej Krześciński. Składy w/w organów podano w sprawozdaniach organów. Poza tym XXI Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy wybrał delegatów ŁOIIB na Zjazdy Krajowe PIIB w liczbie 12 osób (zgodnie z parytetem przyznanym izbom okręgowym przez PIIB), którymi zostali: Zygmunt Adamski, Jan Boryczka, Piotr Filipowicz, Wojciech Hanuszkiewicz, Urszula Jakubowska, Agnieszka Jońca, Edyta Kwiatkowska, Ryszard Mes, Sławomir Najgiebauer, Piotr Parkitny, Jacek Szer, Cezary Wójcik.

W dniach 24–25 czerwca 2022 roku w Warszawie odbył się XXI Krajowy Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy PIIB. W Zjeździe wzięli udział wszyscy delegaci ŁOIIB. Nowym Prezesem Rady PIIB został mgr inż. Mariusz Dobrzeński, były Przewodniczący Rady Warmińsko-Mazurskiej OIIB. Do Rady Krajowej PIIB weszło trzech przedstawicieli ŁOIIB: kol. Piotr Parkitny, kol. Jacek Szer i kol. Cezary Wójcik. Przewodniczącą KKR PIIB została kol. Urszula Kallik (Śląska OIIB), do składu komisji został wybrany kol. Sławomir Najgiebauer, członek naszej Izby. Przewodniczącym KKK PIIB został kol. Krzysztof Latoszek (Mazowiecka OIIB), z-cą Przewodniczącego został kol. Jan Boryczka (ceniony wieloletni działacz ŁOIIB). Przewodniczącym KSD PIIB został kol. Marian Zdunek (Warmińsko-Mazurska OIIB). Po raz kolejny do składu KSD został wybrany kol. Wojciech Hanuszkiewicz, członek ŁOIIB. KROZ PIIB – koordynatorem został kol. Dariusz Walasek (Mazowiecka OIIB), zaś rzecznikami odpowiedzialności zawodowej

zostali kol. Agnieszka Jońca i kol. Ryszard Mes (działacze ŁOIIB). Warto dodać, że kol. Cezary Wójcik został członkiem Prezydium i z-cą Sekretarza RK PIIB, a kol. Jacek Szer pełnomocnikiem KR PIIB ds. kształcenia.

Członkowie naszej Izby aktywnie uczestniczyli w obradach Zjazdu Krajowego PIIB. W Prezydium Zjazdu pracował jako wiceprzewodniczący kol. Piotr Parkitny. Przewodniczącą Komisji Mandatowej była kol. Urszula Jakubowska. W Komisji Uchwał i Wniosków pracowała kol. Edyta Kwiatkowska, w Komisji Skrutacyjnej kol. Zygmunta Adamski, zaś w Komisji Wyborczej kol. Ryszard Mes.

Ważnym i bardzo miłym dla naszego inżynierskiego środowiska wydarzeniem było wręczenie podczas Zjazdu Krajowego Medali Honorowych PIIB. Medalem uhonorowano kol. dr inż. Danutę Ulańską. Wręczenia medalu naszej Koleżance dokonał Prezes PIIB Mariusz Dobrzeńcki, podczas Wojewódzkiego Święta Budowlanych w Bełchatowie.

We wrześniu 2020 roku weszły w życie bardzo istotne zmiany w Prawie budowlanym, natomiast jesienią 2022 roku pojawiła się kolejna propozycja zmian w ustawie. Izba Inżynierów Budownictwa otrzymała tę propozycję zmian do konsultacji. Zaproponowano, by każdą ekspertyzę mógł wykonać jedynie rzeczoznawca, pojawiła się też propozycja, by od lipca 2023 roku projekt budowlany, wniosek o pozwolenie na budowę, dziennik budowy, książka obiektu budowlanego miały jedynie formę elektroniczną. Na razie zmiany nie zostały uchwalone.

10 września na terenie województwa łódzkiego odbywał się drugi Dzień Otwarty Inżyniera Budownictwa. W Łodzi miał miejsce w siedzibie ŁOIIB oraz na stoisku w Atlas Arenie, a na terenie województwa w siedzibach naszych Placówek Terenowych, czyli w Bełchatowie, Kutnie, Piotrkowie Trybunalskim, Sieradzu, Skierniewicach i Wieluniu.

Podstawowym zadaniem statutowym Rady ŁOIIB jest służenie członkom izby oraz docieranie do nich z ofertą prawną, szkoleniową, integracyjną i samopomocą. Po dwuletnich ograniczeniach spowodowanych epidemią COVID-19 poczynawszy od 2022 roku stopniowo, małymi krokami, przywracaliśmy w Izbie tradycyjne, sprawdzone i lubiane aktywności. Znowu mogły się odbyć takie wydarzenia jak np. Piknik Inżynierski, spotkania noworoczno-wigilijne, Złote Uprawnienia, Wojewódzkie Święto Budowlanych, spływ kajakowy, regaty żeglarskie. Przywrócono też otwarte funkcjonowanie biura Izby z możliwością bezpośredniego kontaktu.

W piątek 30 września 2022 roku w PGE Giganty Mocy w Bełchatowie odbyło się Wojewódzkie Święto Budowlanych. Jak co roku wręczono wiele nagród, odznaczeń i wyróżnień, w tym okolicznościowych związanych z XX-leciem ŁOIIB.

W 2022 roku powróciliśmy do dwóch sesji egzaminacyjnych na uprawnienia budowlane. Wzorem lat ubiegłych egzaminy pisemne na uprawnienia budowlane w XXXIX i XL sesji przeprowadzono w obiektach należących do Politechniki Łódzkiej.

Kontynuowano działalność wydawniczą. Regularnie wychodził „Kwartalnik Łódzki”, wydano kalendarz na 2023 rok z „Wkładką techniczną”. Wręczono coroczną nagrodę „Złote Pióro”, przyznaną autorowi najlepszego artykułu zamieszczonego w minionym roku w „Kwartalniku

Łódzkim...”. Podjęto decyzję, że od 2023 roku dominującą formą wydawania „Kwartalnika Łódzkiego” będzie forma elektroniczna.

W 2022 roku prowadziliśmy statutową działalność szkoleniową w różnych formach. Przede wszystkim powróciliśmy do formy stacjonarnej, ale dostępne są też szkolenia w formie zdalnej i hybrydowej. Udało się też zorganizować kilka wyjazdów technicznych, m.in. do nowej siedziby Instytutu Psychologii UŁ, a także do Kutna, gdzie zwiedzono budowę remontowanego Pałacu Saskiego.

Żeglarze reprezentujący naszą Izbę odnieśli znaczący sukces zajmując I miejsce w regatach organizowanych przez SEP na Zalewie Sulejowskim w Zarzęcinie. W ramach izbowej działalności integracyjnej na tym samym akwenie odbyły się IX regaty żeglarskie o puchar Przewodniczącego Rady ŁOIIB. Zorganizowano też, ciesząc się niezmiennie dużą popularnością, IX spływ kajakowy na rzece Pilicy (trasa Taras – Ostrów).

W 2022 roku wzorem lat ubiegłych Rada i Biuro ŁOIIB prowadziły obsługę administracyjno-biurową, księgową i prawną na rzecz pozostałych organów Izby, tj. Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej, Okręgowej Komisji Rewizyjnej, Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego i Okręgowych Rzeczników Odpowiedzialności Zawodowej. Obsługujemy potrzeby członków, pretendentów do uprawnień budowlanych oraz kandydatów do Izby.

Konsekwentnie zabiegamy o podnoszenie kwalifikacji działaczy i członków organów Izby. W dniach 2–3 czerwca 2022 roku odbyła się w Warszawie ogólnokrajowa narada szkoleniowa zorganizowana przez Krajowy Sąd Dyscyplinarny PIIB i Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej PIIB. Z naszej Izby uczestniczyli: rzeczniko-ordynator OROZ ŁOIIB kol. Andrzej Krześciński i przewodniczący OSD ŁOIIB kol. Ryszard Mes. W dniach 6–7 czerwca 2022 roku odbyła się narada szkoleniowa zorganizowana przez Krajową Komisję Rewizyjną. Z naszej Izby udział wzięła przewodnicząca OKR. kol. Monika Moczydłowska.

Wspieramy aktywnie pracujących członków naszej Izby, przez dofinansowanie zakupu programów kosztorysowych albo inżynierskich oraz fachowych książek technicznych, a także zewnętrznych kursów, konferencji, szkoleń. Od wielu już lat organizujemy kursy i warsztaty obsługi programów CAD, dla osób na różnych poziomach zaawansowania. W minionym roku odbyły się cztery edycje takich kursów i warsztatów 11–13 marca, 18–20 marca, 25–27 marca, 9–11 września.

W minionym roku ŁOIIB uczestniczyła też w kilku spotkaniach organizowanych przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad, jak też w Ogólnopolskim Zjeździe Dziekanów Wydziałów kształcących na kierunku budownictwo oraz w III Regionalnym Forum Inżynierskim w Elblągu pod hasłem Budownictwo w zgodzie z naturą. W roku bieżącym IV Forum zaplanowane jest w Łodzi. Mieliśmy też swoje stoisko podczas Łódzkich Targów Nie ruchomości & Budowa Domu w Atlas Arenie.

W ramach stałej współpracy ze środowiskiem akademickim uczestniczyliśmy jako Izba w inauguracji roku akademickiego 2022/2023 na Politechnice Łódzkiej, w której reprezentował nas kol. Jacek Szer. Przewodniczący Rady ŁOIIB dr hab.

inż. Jacek Szer reprezentował też naszą Izbę na rozpoczęciu roku akademickiego na Wydziale Budownictwa, Architektury i Ochrony Środowiska PŁ oraz na Wydziale Chemicznym PŁ.

Od wielu lat ŁOIIB uczestniczy w różnych wydarzeniach organizowanych przez Okręgowy Inspektorat Pracy w Łodzi. W 2022 roku kol. Jacek Szer reprezentował naszą Izbę w spotkaniu Rady ds. Bezpieczeństwa Pracy w Budownictwie przy Okręgowym Inspektoracie Pracy w Łodzi.

Warto również wspomnieć, iż na podstawie porozumienia zawartego między ŁOIIB a Wydziałem Chemicznym Politechniki Łódzkiej organizowany jest Konkurs o Nagrodę Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa na najlepszą pracę dyplomową o tematyce chemii budowlanej wykonaną na Wydziale Chemicznym Politechniki Łódzkiej.

2. Skład osobowy Rady

W 2022 roku do Zjazdu Rada pracowała w składzie: Jacek Szer (p.o. przewodniczący), Piotr Parkitny (z-ca przewodniczącego), Grzegorz Rakowski (sekretarz), Cezary Wójcik (skarbnik), Jan Wójt (z-ca sekretarza), Urszula Jakubowska (z-ca skarbnika), Zygmunt Adamski, Agnieszka Jońca, Bogdan Krawczyk, Danuta Ulańska, Danuta, Włodzimierz Babczyński, Wojciech Drozdek, Krzysztof Dybała, Andrzej Gorzkiewicz, Bogdan Janiec, Wiesław Kaliński, Roman Kałuża, Roman Kostyła, Edyta Kwiatkowska, Joanna Młynarska, Sławomir Najgiebaue, Leszek Przyby, Krzysztof Siekier, Karol Starczewski, Krzysztof Stelągowski, Jan Stocki, Andrzej Świste, † Jerzy Wereszczyński.

Od XXI Okręgowego Zjazdu ŁOIIB Rada w 2022 pracowała w składzie: Jacek Szer, Edyta Kwiatkowska, Piotr Parkitny, Piotr Filipowicz, Cezary Wójcik, Włodzimierz Babczyński, Zygmunt Adamski, Sławomir Najgiebauer, Marek Stańczak, Danuta Ulańska, Bogdan Wielanek, Krzysztof Dybała, Andrzej Gorzkiewicz, Urszula Jakubowska, Bogdan Janiec, Agnieszka Jońca, Wiesław Kaliński, Roman Kostyła, Jan Kozicki, Damian Pawlak, Leszek Przybył, Robert Ptaszyński, Grzegorz Rudzki, Krzysztof Stelągowski, † Jerzy Wereszczyński, Tomasz Wolski.

3. Działalność Rady ŁOIIB

Rada ŁOIIB kieruje sprawami Izby. Organizuje i nadzoruje pracę biura ŁOIIB. Zarządza mieniem Izby. Wiele obowiązków wykonują statutowe organy: Okręgowa Komisja Rewizyjna, Okręgowa Komisja Kwalifikacyjna, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny, Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej, które składają własne sprawozdania. Natomiast Okręgowa Rada, przez biuro Izby, zapewnia tym organom warunki do wykonywania ich zadań. Obowiązki własne Okręgowa Rada wykonuje samodzielnie w ramach posiedzeń Rady, lub posiedzeń Prezydium Rady, a także bieżącej pracy działaczy i biura. Decyzje Rady podejmowane są w formie Uchwał Rady, albo Uchwał Prezydium zatwierdzanych przez Radę.

Zadanie bieżące Rady obejmują sprawy członkowskie, szkoleniowe, finanse i księgowość, działalność wydawniczą, zagadnienia prawno-regulaminowe, działalność integracyjną. Staramy się też przyciągać młodych i nie zapominać o seniorach. Wszystkie te działania opisano w zwięzłych słowach w ramach niniejszego sprawozdania Rady.

Do statutowych obowiązków Rady należy również organizacja corocznych Zjazdów Sprawozdawczych, a co cztery lata Zjazdów Sprawozdawczo-Wyborczych. Rok 2022 był właśnie rokiem wyborczym. O Zjeździe i jego wyborach piszemy wcześniej.

Regularnie, w działaniach bieżących współpracujemy też z PIIB oraz innymi OIIB. We współpracy otwieramy się też na organizacje naukowo-techniczne NOT, w których często nasi członkowie i działacze pełnią ważne funkcje. Współpracujemy również z Wydziałem Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska oraz z Wydziałem Chemicznym PŁ. ŁOIIB współpracowała też z organami Administracji Architektoniczno-Budowlanej i Nadzoru Budowlanego oraz innymi organami władzy samorządowej, państwowej i sądowniczej.

W codziennej pracy opiniowaliśmy projekty aktów prawnych związanych z budownictwem, opiniowaliśmy kandydatów na biegłych sądowych, odpowiadaliśmy na liczne zapytania techniczne i prawne, albowiem prawne wspieranie członków jest też statutową działalnością Izby. Aktywnie współpracujemy z ubezpieczycielem członków PIIB w zakresie OC, organizując m.in. szkolenia informacyjne w tym zakresie.

W roku 2022 wszystkie te zadania realizowaliśmy z coraz szerszym otwarciem na osobiste spotkania i kontakty wobec mijającej epidemii i kończących się restrykcji sanitarnych. Tym samym zarówno biuro, jak i Rada oraz działacze ŁOIIB byli dostępni dla członków Izby oraz kandydatów na uprawnienia budowlane w różnych formach: osobistych spotkań oraz w formie mailowej i telefonicznej. Można powiedzieć, że pozytywnym następstwem COVID-19 jest nabycie przez wielu z nas swobody w korzystaniu z elektronicznych form kontaktów, spotkań, narad, konferencji. Teraz łatwo jest zorganizować np. spotkanie hybrydowe czy online, co znacząco poprawia jakość pracy Rady i innych organów Izbowych.

Patrząc na postępującą inflację, w szczególności drastyczny wzrost cen energii elektrycznej i gazu, planujemy dalsze działania inwestycyjne mające na celu oszczędzanie energii, finalnie ograniczenie kosztów funkcjonowania siedziby ŁOIIB.

Już drugi rok działa nasza nowa strona internetowa. Jest bardziej funkcjonalna. Posiada liczne możliwości, które coraz szerzej wykorzystujemy. Zachęcamy do odwiedzin naszej strony, choćby dlatego, że od 2023 roku nasze izbowe pismo „Kwartalnik Łódzki” będzie dostępne przede wszystkim w formie elektronicznej.

Dbając o zaspokojenie potrzeb członków Izby i wizerunek samorządu zawodowego inżynierów budownictwa Rada ŁOIIB wsparła budowę własnej siedziby PIIB w Warszawie przy ul. Kujawskiej udzielając, podobnie jak inne OIIB, oprocentowanej pożyczki na ten cel. Siedziba już od kilku lat działa, a spłata pożyczki, z istotnym wyprzedzeniem, dobiega końca. Zapewne w 2023 rok PIIB spłaci na rzecz ŁOIIB całą pożyczkę wraz z odsetkami. Sprawę nadzoruje Skarbnik ŁOIIB, kol. Cezary Wójcik.

Okręgowa Rada ŁOIIB dba o pozytywny wizerunek społeczny inżyniera budownictwa. Od lat kontynuujemy działania, by z naszym przekazem dotrzeć do szerokiego kręgu odbiorców, tak by rola inżynierów budownictwa była najpierw dostrzegana, później doceniana, a w końcu szanowana (notabene na tym polu każdy z nas ma rolę do spełnienia). W programie TVP 3 Łódź Strefa Biznesu, 22 marca 2022 roku,

w przeddzień rocznicy dwudziestolecia istnienia ŁOIIB, miała miejsce emisja filmu pokazującego nowe inwestycje, trudy pracy inżyniera oraz działalność ŁOIIB.

4. Kalendarz posiedzeń Rady ŁOIIB i Prezydium Rady ŁOIIB

O odbyło się pięć posiedzeń Rady ŁOIIB w dniach: 3 marca (nr 20/V), 5 maja (nr 1/VI), 14 czerwca (nr 2/VI), 15 września (nr 3/VI) i 15 grudnia (nr 4/VI). Prezydium Rady ŁOIIB spotykało się na ośmiu posiedzeniach w dniach: 13 stycznia (nr 27/V), 10 lutego (nr 28/V), 19 maja (1/VI), 9 czerwca (2/VI), 8 września (nr 3/VI), 13 października (4/VI), 24 listopada (nr 5/VI) i 1 grudnia (6/VI).

5. Uchwały Rady ŁOIIB w 2021 roku

Rada ŁOIIB w 2022 r. podjęła 846 uchwał, w tym 795 indywidualnych uchwał w sprawach członkowskich. Prezydium Rady ŁOIIB podjęło 7 uchwał. Wszystkie zostały zatwierdzone przez Radę ŁOIIB. Na posiedzeniach Prezydium Rady i posiedzeniach plenarnych Rady omawiane były sprawy i podejmowane uchwały związane z gospodarką finansową i bieżącą działalnością Izby, zadaniami statutowymi, ze sposobem załatwienia wniosków zjazdowych oraz innymi bieżącymi sprawami związanymi z funkcjonowaniem ŁOIIB. Treść uchwał Rady ŁOIIB (oprócz uchwał w sprawach osobowych i członkowskich) jest dostępna na stronie internetowej ŁOIIB w Biuletynie Informacji Publicznej.

6. Informacja o pracy Zespołów

Działalność merytoryczna Łódzkiej OIIB opisana w informacjach wstępnych niniejszego sprawozdania prowadzona jest w imieniu i pod nadzorem Rady przez Zespoły Rady ŁOIIB, których sprawozdania przedstawione są poniżej. Staramy się być otwarci dla chętnych do izbowej działalności, np. w skład Zespołów wchodzi też członkowie Izby spoza Rady, czy też z grona delegatów.

W 2022 roku Rada, wzorem lat ubiegłych, przyjęła uchwałę o dotowaniu czytelnictwa czasopism technicznych przez dofinansowanie prenumeraty kilkunastu tytułów. Czytelnictwo jest formą doskonalenia zawodowego, niestety dotyczy to jedynie stu kilkudziesięciu osób. Analiza frekwencji pokazuje, że liczba członków ŁOIIB korzystających ze szkoleń jest wciąż niewielka. Przypominamy, że szkolenia dostępne dla członków ŁOIIB organizowane są w formie stacjonarnej, w formie zdalnej i hybrydowej. Aktywizacja członków naszej Izby do korzystania ze szkoleń wciąż pozostaje zadaniem, które stoi przed nami.

6.1. Zespół Rady ŁOIIB ds. Członkowskich

Do 23 kwietnia 2022 roku Zespół pracował w następującym składzie: Bogdan Janiec (p.o. Przewodniczącego), Roman Kostyła (Sekretarz), Wojciech Drozdek, Leszek Przybył, Jan Stoczek, Karol Starczewski.

Zespół Rady ŁOIIB ds. Członkowskich VI kadencji (na lata 2022–2026) został powołany Uchwałą Rady ŁOIIB Nr 14/R/22 z dnia 05 maja 2022 r w sprawie powołania Zespołów oraz Uchwałą Rady ŁOIIB Nr 15/R/22 z dnia 05 maja 2022 r.

Kategoria	Liczba (2022 rok)
liczba członków	8597
czynni	6599
zawieszeni	1998
wpisano po raz pierwszy	215
wpisano ponownie	7
zawieszono na własny wniosek	43
zawieszono odgórnie	46
wznowiono	54
zmarło	56
przeniesiono	0
skreślono na własny wniosek	44
skreślono odgórnie	74

w sprawie powołania Przewodniczących Zespołów.

Zespół ukonstytuował się i pracował w roku 2022 w następującym składzie: Leszek Przybył (przewodniczący), Jan Kozicki (z-ca przewodniczącego), Krzysztof Dybała (sekretarz), Bogdan Janiec, Agnieszka Jońca, Roman Kostyła.

Zespół odbył 12 posiedzeń. 31 grudnia 2022 roku Łódzka OIIB liczyła 6599 czynnych członków.

6.2. Zespół Rady ŁOIIB ds. Działalności Samopomocowej

Zespół w 2022 r. do Zjazdu pracował w następującym składzie: Jan Wójt (przewodniczący), Leszek Przybył (z-ca przewodniczącego), Krzysztof Siekiera (sekretarz), Krzysztof Dybała, Sławomir Najgiebauer, Włodzimierz Babczyński.

Zespół Rady ŁOIIB ds. Działalności Samopomocowej VI kadencji (na lata 2022–2026) został powołany Uchwałą Rady ŁOIIB Nr 14/R/22 z dnia 05.05.2022 r. w sprawie powołania Zespołów oraz Uchwałą Rady ŁOIIB Nr 15/R/22 z dnia 05.05.2022 r. w sprawie powołania Przewodniczących Zespołów. Zespół ukonstytuował się i pracował w roku 2022 w następującym składzie: Krzysztof Dybała (przewodniczący), Włodzimierz Babczyński (z-ca przewodniczącego), Leszek Przybył (sekretarz), Sławomir Najgiebauer, Marek Stańczak, Tomasz Wolski.

Zespół w 2022 r. odbył 3 posiedzenia w terminach: 28.02, 16.08 i 28.11.2022. Na posiedzeniach rozpatrzono wnioski o udzielenie zapomóg losowych, które złożyli członkowie ŁOIIB, oraz wnioski o udzielenie zapomóg pośmiertnych złożonych przez rodziny zmarłych członków ŁOIIB.

Po wnikliwym zapoznaniu się z każdym wnioskiem zespół przyznał zapomogi losowe dwóm członkom ŁOIIB, oraz 18 zapomóg pośmiertnych rodzinom zmarłych członków. Zespół rozdzielił środki finansowe przeznaczone na tę formę działalności w następujących kwotach: na zapomogi losowe (5 500 zł), na zapomogi pośmiertne (36 000 zł). Razem wydatkowano 41 500 zł. W budżecie ŁOIIB na rok 2022 przewidziano środki na ten cel w kwocie 100 000 zł.

6.3. Zespół ŁOIIB ds. Doskonalenia Zawodowego

W roku 2022, do końca V kadencji Rady, Zespół pracował w następującym składzie: Agnieszka Jońca (przewodnicząca), Edyta Kwiatkowska (z-ca przewodniczącej), Bogdan

Janiec (sekretarz), Zygmunt Adamski, Włodzimierz Babczyński, Ryszard Gierak, Wojciech Hanuszkiewicz, Wiesław Kaliński, Bogdan Krawczyk, Sławomir Najgiebauer, Adam Rożycki. Obecnie Zespół pracuje w następującym składzie: Wiesław Kaliński (przewodniczący), Sławomir Najgiebauer (z-ca przewodniczącego), Artur Kotarski (sekretarz), Piotr Gorzkiewicz, Bogdan Janiec, Adam Kasprzak, Piotr Kostyła, Robert Ptaszyński. Na spotkania Zespołu zapraszani byli również opiekunowie Placówek Terenowych.

W roku 2022 odbyły się pięć pspotkań Zespołu w następujących terminach: 19.01.22, 12.04.22, 28.06.22, 22.09.22, 28.11.22, (wszystkie w trybie stacjonarnym). Podczas posiedzeń Zespół określał formy i zakres działalności szkoleniowej ŁOIB oraz opracowywał plany szkoleń, seminariów, warsztatów i kursów na kolejne kwartały. Ustalono tematy szkoleniowe oraz dobór wykładowców na podstawie analizy ankiet kierowanych po każdym szkoleniu do członków ŁOIB oraz wyników dyskusji w ramach Zespołu. Przewodniczący Zespołu uczestniczył w pracach komitetu organizacyjnego Forum Inżynierskiego, które odbyło się w dniach 28–29 października 2022 roku w Elblągu.

W roku 2022 Zespół zorganizował dla członków ŁOIB wiele form doskonalenia zawodowego. Do końca V kadencji zorganizowano: 11 szkoleń online, 9 retransmisji, 1 szkolenie stacjonarne oraz 3 kursy komputerowe. Od początku VI kadencji odbyły się: 3 szkolenia online, 2 retransmisje, 23 szkolenia stacjonarne, 1 kurs komputerowy, 2 wyjazdy techniczne, wyjazd na Forum Inżynierskie w Elblągu, wyjścia techniczne oraz konsultacje. Łącznie odbyło się 61 wydarzeń szkoleniowych (279 godzin szkoleniowych), w których uczestniczyło 5513 osób. Dodatkowo w szkoleniach organizowanych przez inne Izby uczestniczyły 3652 osoby. Łącznie w roku 2022 zostało przeszkolonych 9165 osób.

Zaproponowano szeroką ofertę szkoleń, wykorzystując zarówno najnowsze techniki przekazu (szkolenia online oraz za pomocą platformy WebEx), jak i reaktywując szkolenia stacjonarne oraz szkolenia w terenie. Działania te uwzględniały różnorodność oczekiwań członków Izby i były dostosowane do różnych etapów ich kariery zawodowej. Dominowały szkolenia z zakresu prawa budowlanego i problematyki z nim związanej. Największą frekwencją cieszyło się szkolenie online z formy cyfrowej procedur administracyjnych, rejestrów i dokumentów w budownictwie.

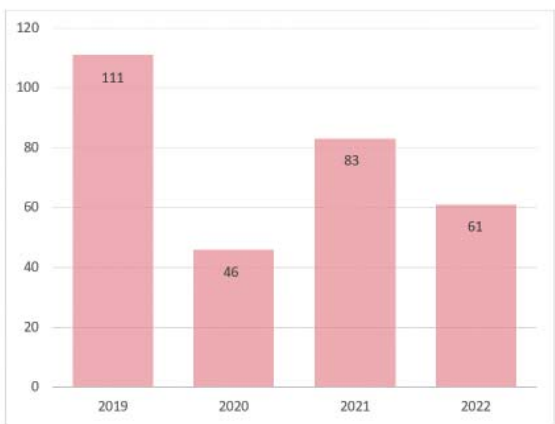
W celu dostosowania form doskonalenia zawodowego do istniejących realiów i faktycznego zapotrzebowania Zespół opracował ankietę, zamieszczoną w Kwartalniku Łódzkim nr II/2022, skierowaną do wszystkich członków ŁOIB. Uzyskane odpowiedzi wskazały, że oczekiwane są szkolenia w zakresie warunków prowadzenia procesu budowlanego, formy i zakresu dokumentacji projektowej oraz okresowych przeglądów technicznych.

Ważnym aspektem podnoszenia kwalifikacji zawodowych członków Izby było czytelnictwo prasy naukowo-technicznej. Istotną formą wsparcia ze strony Izby w tym zakresie było coroczne dofinansowywanie prenumeraty branżowych czasopism naukowo-technicznych. W roku 2022 członkowie ŁOIB mieli możliwość wyboru dwóch tytułów czasopism spośród 15. Z możliwości tej skorzystało 175 osób. W doskonaleniu zawodowym ważną rolę pełnią także: „Kwartalnik Łódzki” i miesięcznik „Inżynier Budownictwa”, które otrzymuje każdy członek ŁOIB. Istotnym uzupełnieniem oferty są szkolenia dostępne na portalu internetowym PIIB. Systematycznie wzrasta liczba członków Izby korzystających z kursów e-learningowych oraz serwisów: biblioteki norm PKN, BHP, Bistyp, POŚ i serwisu budowlanego.

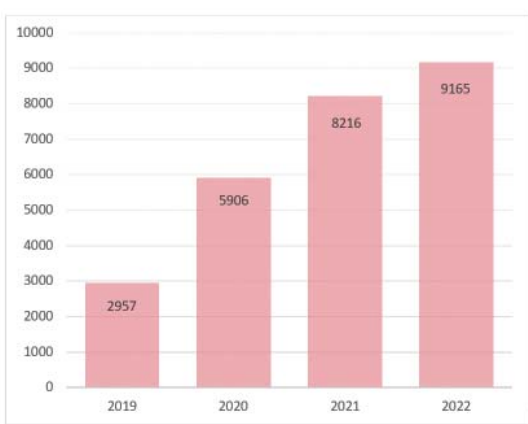
W 2022 roku 14 członków ŁOIB skorzystało z możliwości uzyskania dofinansowania doskonalenia zawodowego, w tym: do zakupu programu komputerowego (siedem osób), do zakupu publikacji (trzy osoby) oraz do udziału w szkoleniach (cztery osoby). Łącznie przyznano dofinansowania w kwocie 9954,52 zł.

Oferta szkoleniowa kierowana była do wszystkich członków samorządu oraz studentów Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Łódzkiej jako potencjalnych przyszłych członków ŁOIB. Informacje o harmonogramie szkoleń na bieżąco są aktualizowane i przekazywane drogą mailową, poprzez stronę internetową Izby oraz za pośrednictwem Portalu Członkowskiego ŁOIB.

Doświadczenia z 2022 roku wskazują na zasadność prowadzenia szkoleń online także w okresie po pandemii COVID. Szkolenia stacjonarne, choć niezbędne, nie mogą konkurować pod względem frekwencji ze szkoleniami online. Celowym wydaje się przejście w szerszym zakresie do szkoleń w formie hybrydowej. Udoskonalenia wymaga koordynacja okręgowych izb w zakresie tematyki szkoleń, porozumień ze stowarzyszeniami naukowo-technicznymi w zakresie wykorzystania kadr i doświadczenia, w celu zwięk-

Liczba szkoleń w latach 2019–2022

Liczba uczestników w latach 2019–2022

szenia liczby szkoleń z zakresu praktycznej wiedzy technicznej. Specjalnego podejścia do planowania i metodyki prowadzenia wymagają szkolenia z zakresu BIM. Należy kontynuować tematykę z zakresu Prawa Budowlanego, cyfryzacji w budownictwie, odpowiedzialności zawodowej, etyki, BHP, ubezpieczeń, a także kreowania wizerunku inżyniera budownictwa.

6.4. Zespół ŁOIIB ds. Integracji i Konkursów

Zespół ds. Integracji i Konkursów w 2022 roku, do Zjazdu Okręgowego ŁOIIB, który odbył się 23 kwietnia 2022 roku, pracował w następującym składzie: Urszula Jakubowska (Przewodnicząca), Piotr Bardzki (Sekretarz), Zygmunt Adamski, Włodzimierz Babczyński, Krzysztof Dybała, Ryszard Gierak, Wojciech Hanuszkiewicz, Sławomir Najgiebauer, Adam Różycki, Krzysztof Siekiera, Bogdan Krawczyk, Henryk Więckowski.

Zespół Rady ŁOIIB ds. Integracji i Konkursów VI kadencji (na lata 2022–2026) został powołany Uchwałą Rady ŁOIIB Nr 14/R/22 z dnia 5.05.2022 r. w sprawie powołania Zespołów oraz Uchwałą Rady ŁOIIB Nr 15/R/22 z dnia 5 maja 2022 r. w sprawie powołania Przewodniczących Zespołów. Od tamtej pory pracuje w składzie: Urszula Jakubowska (przewodnicząca), Beata Polkowska (z-ca przewodniczącej), Piotr Bardzki (sekretarz), Włodzimierz Babczyński, Łukasz Jaskuła, Agnieszka Jońca, Sławomir Najgiebauer, Damian Pawlak.

W lipcu 2022 roku odbyły się regaty żeglarskie po Zalewie Sulejowskim i tradycyjnie w ostatnią sobotę sierpnia, spływ kajakowy po Pilicy. Jesienią miał miejsce spacer po Rudzie Pabianickiej i dwukrotnie po Poddębicach, w trakcie których była możliwość kąpieli w basenach geotermalnych oraz uczestnictwa w zawodach pływackich i brydża sportowego. W 2022 roku ogłoszono też dwa konkursy:

1. „Niespodzianki budowlane wyjątkowe i niezwykle, zabawne i absurdalne”. Celem konkursu było pokazanie w różnych technikach i formach (rysunki, zdjęcia, fraszki, anegdota) niespodzianek, z jakimi spotykamy się w pracy zawodowej.
2. Konkurs fotograficzny „Fotografujemy Budownictwo Województwa Łódzkiego 2022”.

Członkowie Izby mogli także korzystać z karnetów sportowo-rekreacyjnych Fit Profit i Fit Sport.

6.5. Zespół Rady ŁOIIB ds. Prawno-Regulaminowych i Ochrony Zawodu

W kadencji 2018–2022 Zespół pracował w 7-osobowym składzie, pod nieco inną nazwą (Zespół Rady ŁOIIB). Jego Prezydium miało następujący skład: Bogdan Krawczyk (Przewodniczący), Jerzy Wereszczyński (z-ca Przewodniczącego), Krzysztof Stelągowski (Sekretarz). Tuż przed Zjazdem Sprawozdawczo-Wyborczym ŁOIIB w 2022 r. z przyczyn losowych Zespół Rady ŁOIIB miał już tylko 6 osób (śmierć kol. Tadeusza Miksy w roku 2021).

Do momentu powołania nowego Zespołu 14 czerwca 2022 roku Zespół zanalizował pod kątem zgłaszania uwag osiem projektów aktów prawnych, m.in. projekt ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw, a także rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać obiekty metra i ich usytuowanie.

5 maja 2022 r. uchwałą nr 14/R/22 Rada ŁOIIB powołała obecny Zespół ŁOIIB ds. Prawno-Regulaminowych i Ocho-

ny Zawodu. Na tym samym posiedzeniu powołano także uchwałą nr 15/R/22 Krzysztofa Stelągowskiego na Przewodniczącego Zespołu. W dniu 14 czerwca 2022 r. uchwałą nr 21/R/22 Rady ŁOIIB powołano Zespół w następującym składzie: Krzysztof Stelągowski (przewodniczący), Bogdan Krawczyk (z-ca przewodniczącego), Grzegorz Rudzki (sekretarz), Andrzej Gorzkiewicz, Marek Stańczak, † Jerzy Wereszczyński, Bohdan Wielanek, Jan Wroński.

Na tym samym zebraniu Rady ŁOIIB podjęto uchwałą nr 27/R/22 w sprawie zmiany Regulaminu Zespołu. W 2022 roku w nowym składzie odbyły się dwa plenarne zebrania: 22 czerwca oraz 25 października. Na pierwszym z ww. zebrań Zespół się ukonstytuował. W ubiegłym roku tak, jak i w latach poprzednich, praca odbywała się głównie zdalnie, telefonicznie oraz z wykorzystaniem komunikacji e-mailowej pomiędzy członkami Zespołu. Z posiedzeń stacjonarnych były sporządzane protokoły.

Od 14 czerwca 2022 r. Zespół pracował pod kątem zaopiniowania nad 26 projektami aktów prawnych. Dodatkowo opracowano 20 propozycji zmian w Prawie budowlanym w celu udoskonalenia zasad projektowania, budowy, utrzymania, legalizacji, działania organów itd. Odniesiono się też do trzech problemów zgłoszonych przez członka PIIB dotyczących zmian w realizowanym obiekcie w stosunku do projektu budowlanego i pozwolenia na budowę. Przygotowane przez Zespół uwagi lub inne pisma przeznaczone dla Izby Krajowej były przekazywane do Przewodniczącego Rady ŁOIIB oraz do Komisji Prawno-Regulaminowej PIIB.

Przewodniczący Zespołu uczestniczył w posiedzeniach Komisji Prawno-Regulaminowej PIIB zgłaszając w ich trakcie niezbędne uwagi do omawianych projektów aktów prawnych oraz przedstawiając stanowisko w stosunku do analizowanych i dyskutowanych problemów.

6.6. Rada Programowa Wydawnictw ŁOIIB

Rada Programowa Wydawnictw ŁOIIB w 2022 r. do dnia Zjazdu Sprawozdawczo-Wyborczego pracowała w składzie pięcioosobowym: Danuta Ulańska (przewodnicząca), Andrzej Gorzkiewicz (z-ca przewodniczącej), Jan Michajłowski (p.o. sekretarza), Wiesław Kaliński, Roman Kostyła. Z zespołem współpracowała Jolanta Orechwo oraz osoby zaproszone w charakterze doradców tematycznych. W posiedzeniach Rady Programowej brał udział przewodniczący Rady ŁOIIB Jacek Szer.

Rada Programowa współpracowała z Działem Wydawnictw ŁOIIB, w którym w roku 2022 pracowały: Renata Włostowska – redaktor naczelna (do końca października 2022 r.), Karolina Włodarczyk – redaktor.

Do końca kadencji, tj. do 25 czerwca 2022 r. członkowie rady spotkali się na dwóch posiedzeniach odbytych w trybie online w dniach 1.02 oraz 24.03. Na spotkaniach tych omawiano program prac wydawniczych na cały rok 2022 uwzględniając niezbędne działania związane ze Zjazdem i dwudziestolecie ŁOIIB. Podjęto prace nad wydaniem książki jubileuszowej, poprzedzone zgromadzeniem materiałów archiwalnych dotyczących historii naszej Izby, przydzielono zadania między członków Rady Programowej. Na posiedzeniu w dniu 24 marca książka jubileuszowa była już wydrukowana i oceniana przez członków Rady.

Na konferencji i gali jubileuszowej uczestnikom wręczono książkę jubileuszową oraz wcześniej wydaną przez Wydawnictwo ŁOIB książkę techniczną „Przykłady projektowania konstrukcji według Eurokodów”. Przygotowano również film o działalności ŁOIB.

Po Zjeździe Sprawozdawczo-Wyborczym, który odbył się 23 kwietnia 2022 roku, powołano nowy skład Rady Programowej Wydawnictw, który został zatwierdzony w dniach 5 i 12 maja. W skład Rady Programowej ŁOIB weszli: Danuta Ulańska (przewodnicząca), Andrzej Gorzkiewicz (wiceprzewodniczący), Jolanta Orechwo (sekretarz), Wiesław Kaliński, Roman Kostyła, Artur Kotarski, Jan Michajłowski. W nowej kadencji Rady odbyło się 5 posiedzeń Rady Programowej: 21.06, 26.07, 13.09, 18.10 oraz 13.12.

Rok 2022 to 19. rok wydawania „Kwartalnika Łódzkiego”. W 2022 r. wydano cztery numery pisma, a każdy z nich liczył 48 stron, wydawany był w 7000 egzemplarzach i rozsyłany nieodpłatnie do wszystkich członków ŁOIB, okręgowych izb oraz instytucji i organizacji ogólnopolskich związanych z budownictwem. W 2022 roku wprowadzono nowy layout „Kwartalnika Łódzkiego”, oraz ustalono, że od 2023 roku będzie się ukazywał w formie elektronicznej z wydrukiem około 1000 egzemplarzy.

Rada Programowa i Redakcja Działu Wydawnictw ŁOIB przyznają nagrodę „Złote Pióro” dla autora najlepszej publikacji lub cyklu artykułów opublikowanych w „Kwartalniku Łódzkim” w minionym roku. W 2022 roku nagrodę przyznano dr inż. Janowi Michajłowskiemu za artykuły: „Mosty profesora Bryły”, „Czekając na S14” oraz „Domy do 70 m²”.

Rada Programowa Wydawnictw odpowiada też za kalendarze ŁOIB, w których zamieszczone są informacje dotyczące składu osobowego organów i zespołów ŁOIB, Placówek Terenowych, ubezpieczeń, doskonalenia zawodowego oraz uprawnień budowlanych. Do kalendarza dołączona została „Wkładka Techniczna 2023” z treścią ustawy Prawo budowlane, w której wyróżniono zmiany wprowadzone kolejnymi nowelizacjami dokonanymi po 19 września 2020 r. Jak co roku, wydawnictwo opracowało kalendarz ścienny w nakładzie około 400 egzemplarzy. Na podkładce kalendarza zamieszczono podstawowe informacje kontaktowe z Izba.

Z cyklu publikacji KONTROLE OKRESOWE przygotowano do druku „Kontrolę okresową instalacji sanitarnych”. Książka uzyskała pozytywne recenzje i ukaże się w druku na początku 2023 roku. Ponieważ książki dotyczące przeglądów cieszą się dużą popularnością, w 2022 roku podjęto decyzję o dodruku książki Kontrolę okresową budynków – zalecenia, wymagania i problemy. W 2022 roku pojawiło się również drugie uzupełnione wydanie książki „Przykłady projektowania konstrukcji według Eurokodów” o objętości 528 stron w liczbie 1000 egzemplarzy.

Z okazji 20-lecia powstania samorządu zawodowego inżynierów budownictwa wydano okolicznościową książkę pamiątkową 20 lat minęło. Zamieszczono archiwalne materiały dotyczące historii ŁOIB, zebrane przez członków Rady Programowej: historię powstania Izby, sylwetki Przewodniczących, składy organów w latach 2002–2022 i kalendarium, a także omówiono działalność Izby w minionym dwudziestolecu.

W 2022 roku wdrożono nową stronę internetową, która jest pozytywnie odbierana przez użytkowników. Łódzka

Izba aktywnie funkcjonuje również w mediach społecznościowych poprzez fanpage ŁOIB na Facebooku, zamkniętą grupę „Inżynierowie budownictwa – Łódzkie”, konto na Instagramie, kanał ŁOIB w serwisie Youtube oraz na LinkedIn.

Działalność związana z public relations w 2022 roku obejmowała współpracę z lokalnymi i regionalnymi mediami (teksty informacyjne, ogłoszenia i spoty publikowane w gazetach regionalnych) oraz branżowymi wydawnictwami – informacje dotyczące działalności ŁOIB są przekazywane do „Inżyniera Budownictwa” PIIB. Wspólnie z TVP Łódź przygotowano film pt. „20 lat Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i nowe inwestycje łódzkie”.

6.7. Zespół ŁOIB ds. Ekonomiczno-Finansowych

Zespół ds. Ekonomiczno-Finansowych w kadencji 2022–2026 pracował w następującym składzie: Marek Stańczak (przewodniczący), Zygmunt Adamski (z-ca przewodniczącego), Grzegorz Rudzki (sekretarz), Bogdan Janiec, Krzysztof Stelągowski, Jerzy Wereszczyński.

Od 5 maja do 31 grudnia 2022 roku Zespół odbył 4 posiedzenia, na których wybrano władze Zespołu, ustalono plan pracy Zespołu z określeniem terminów posiedzeń, omówiono regulamin Zespołu z przedstawieniem uwag do jego zapisów, oceniono realizację budżetu Izby w 2022 roku z jego szczegółową analizą i uwagami do niektórych pozycji budżetu; wypracowywano wnioski do przyszłorocznego budżetu Izby, przygotowano preliminarz budżetu Zespołu na 2023 rok; oraz wydano, po szczegółowej analizie, opinię do preliminarza budżetu ŁOIB na 2023 rok.

Przewodniczący Zespołu uczestniczył we wszystkich posiedzeniach Prezydium Rady, na których zabierał głos w sprawach dotyczących finansów Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów.

W ostatnim w 2022 roku posiedzeniu Zespołu wziął udział Skarbnik Izby, kol. Cezary Wójcik, który przedstawił założenia do preliminarza budżetu ŁOIB na 2023 rok i odpowiadał na liczne pytania członków Zespołu.

6.8. Zespół Młodzi Inżynierowie ŁOIB

W 2022 roku Zespół do Zjazdu pracował w składzie: Damian Pawlak (przewodniczący), Łukasz Liberek (z-ca przewodniczącego), Karol Stolarek (sekretarz), Krzysztof Majdas, Robert Ptasiński.

Zespół Młodzi Inżynierowie ŁOIB VI kadencji (na lata 2022–2026) został powołany Uchwałą Rady ŁOIB Nr 14/R/22 z dnia 05.05.2022 r. w sprawie powołania Zespołów oraz Uchwałą Rady ŁOIB Nr 15/R/22 z dnia 05.05.2022 r. w sprawie powołania Przewodniczących Zespołów. Zespół ukonstytuował się i pracował w następującym składzie: Damina Pawlak (przewodniczący), Mateusz Chmielewski, Mateusz, Anna Cłapa, Adam Kasprzak, Łukasz Liberek, Krzysztof Majdas, Karol Stolarek.

Młodzi Inżynierowie podsumowali 2022 rok jako bardzo owocny, zwracając uwagę na możliwość odbywania spotkań z członkami na posiedzeniach, podczas których omawiane były sprawy bieżące z działalności izby oraz tematy, które miały zostać poruszone w przyszłości. Brali udział w posiedzeniach Rady, gdzie z perspektywy młodego inżyniera przedstawiane były stanowiska oraz głos młodego pokole-

nia. Włączali się czynnie w życie ŁOIB i działali w każdym ze spole oraz komisji. Aktywnie brali udział na przykład w Dniu Otwartym ŁOIB, gdzie pełnili dyżury w kilku punktach.

Członkowie Koła Młodych Inżynierów reprezentowali ŁOIB podczas szkoleń, paneli i konferencji, deklarując również pomoc podczas realizacji konferencji, na przykład Nowoczesnych Technologii w Budownictwie oraz Forum Inżynierskiego, które w 2023 roku ma odbywać się w Łodzi. Prowadzili stronę na Facebooku, na której omawiane były problemy oraz tematyka dotycząca młodych inżynierów, a na której czynny udział w dyskusjach brali również starsi koledzy.

6.9. Zespół ŁOIB ds. BIM

Zespół powstał uchwałą Rady Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa nr 14/R/2021 z dnia 15 czerwca 2021 roku. Do 22 czerwca 2022 roku działał w składzie 6-osobowym. Do kadencji odbyły się cztery zebrania stacjonarne oraz kilkanaście wideokonferencji.

Po wyborach Zespół został powołany w 5-osobowym składzie stałym w następujących specjalnościach: konstrukcyjno-budowlanej, drogowej, sanitarnej i elektrycznej. Zespół jest otwarty dla wszystkich członków zainteresowanych BIM.

W drugim półroczu została zacieśniona współpraca z zespołem ds. szkoleń, co zaowocowało wspólnym ogólnodostępnym szkoleniem z BIM. Nawiązano kontakty z członkami Izby z Krakowa w zakresie praktycznego ujęcia BIM w pracy inżynierskiej. Praca w trzecim i czwartym kwartale 2022 roku skupiła się na przygotowaniu cyklu zajęć wprowadzających w tematykę BIM i szeroko rozumianej cyfryzacji. Jest on planowany do zrealizowania w placówkach terenowych celem pozyskania członków Izby zainteresowanych tematyką. Zacieśniono także współpracę z krajowym zespołem ds. BIM, aby przenosić na grunt lokalny ogólnokrajowe tendencje BIM i cyfryzacji. Przedstawiciele zespołu uczestniczyli również w konferencji organizowanej przez PWN w Warszawie, poświęconej tematyce BIM.

7. Informacja o pracy Placówek Terenowych

Podstawą prawną powołania Placówek Terenowych jest „Regulamin okręgowych rad PIIB, poprawiony i uzupełniony przez XIX Krajowy Zjazd PIIB 17–20 czerwca 2020 r.”, który w §6 stanowi: „Okręgowa rada izby może w razie potrzeby na obszarze swojego działania powołać placówki terenowe do administracyjnej obsługi członków, określając ich organizację i kompetencje.”

W 2022 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, w ramach ŁOIB działały następujące Placówki Terenowe: PT Bełchatów (Sławomir Najgiebauer), PT Kutno (Bogdan Krawczyk), PT Piotrków Trybunalski (Adam Różycki, od 14 czerwca 2022 Włodzimierz Babczyński), PT Sieradz (Ryszard Gierak, od 14 czerwca 2022 Roman Kałuża), PT Skierniewice (Wojciech Hanuszkiewicz), PT Wieluń (Zygmunt Adamski).

Zasadniczym celem działalności Placówek Terenowych w 2022 roku, wzorem lat ubiegłych, było dotarcie do szerokich kręgów członków Izby mieszkających i pracujących poza aglomeracją łódzką. Wszystkie PT mają swoją siedzibę, estetycznie oznakowaną.

Ważną częścią działalności placówek jest współpraca z Zespołem ds. Doskonalenia Zawodowego w zakresie organizowania szkoleń w terenie. Odwrót epidemii pozwolił wznowić szkolenia z udziałem osobistym. Ogółem odbyło się sześć takich szkoleń. W niektórych PT program szkoleniowy łączono ze spotkaniami z okazji Święta Budowlanych. Prawie wszystkie PT zorganizowały Święto Budowlanych, w różnych formach i odsłonach. We wszystkich takich spotkaniach uczestniczył Przewodniczący Rady ŁOIB kol. Jacek Szer, albo inny przedstawiciel Rady.

Rok 2022 był drugim rokiem organizowania Ogólnopolskiego Dnia Otwartego Inżyniera Budownictwa. W województwie łódzkim miało to miejsce 10 września 2022 roku. Dzień Otwarty Inżyniera Budownictwa odbył się we wszystkich sześciu Placówkach Terenowych, a także w dwu miejscach w Łodzi. Przedsięwzięcie ma na celu informowanie inwestorów, udzielanie porad i wyjaśnień, ale też promocję zawodu inżyniera budownictwa i budowę naszego pozytywnego wizerunku w społeczeństwie. Dzień Otwarty zakończył się sukcesem i zapewne będzie kontynuowane w latach następnych. Należy podkreślić, że udało się zachęcić do włączenia się i współpracy w tym dniu przedstawicieli AAB i PINB.

W Placówkach Terenowych przywrócono w różnych formach dyżury działaczy. Częstą formą kontaktu zainteresowanych z PT były maile i rozmowy telefoniczne. Pytania dotyczą najczęściej procedury uzyskania uprawnień, praktyki zawodowej, szkoleń, możliwości korzystania z samopomocy, a przede wszystkim nieustannie zmieniającego się Prawa Budowlanego. Rok 2022 był tym, w którym nowości z roku 2020 stawały się coraz bardziej rozpoznane i zaadaptowane do codziennej praktyki inżynierskiej.

Placówki Terenowe powróciły do działań integracyjnych. Wzorem lat ubiegłych PT w Bełchatowie zorganizowała w 2022 roku VIII Regaty Żeglarskie o Puchar Przewodniczącego Rady i współpracowała przy organizacji Wojewódzkiego Święta Budowlanych w Bełchatowie. PT w Kutnie współorganizowała wyjazd techniczny do Klasztoru o.o. Paulinów w Oporowie oraz do Pałacu Saskiego w Kutnie. Działacze lokalni z PT starają się też organizować grupowe dojazdy na Piknik Inżynierski lub Wojewódzkie Święto Budowlanych.

Placówki Terenowe starają się też propagować czytelnictwo prasy fachowej. Niestety zainteresowanie jest niewielkie. Organizatorzy PT nawiązują bieżącą współpracę z lokalnymi samorządowcami, pracownikami PINB, AAB, służbami PSP i Sanepidu.

8. Informacja o realizacji budżetu w 2022 r. – podsumowanie

XXI Zjazd Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa uchwalił budżet na rok 2022 o zbilansowanej wysokości przychodów i kosztów 3 255 000,00 zł. W ciągu roku budżetowego Rada ŁOIB zatwierdziła dwie korekty Uchwałą Nr 39/R/22 i 48/R/22, podnosząc wysokość przychodów i kosztów do kwoty 3 270 000,00 zł.

W związku z niewielkim oddziaływaniem pandemii COVID-19 w ciągu roku realizacja budżetu ŁOIB przebiegała odmiennie niż w roku 2021. W przychodach odnotowaliśmy

A. PRZYCHODY

Lp.	Pozycja budżetu	Planowane kwoty	I-XII	Realizacja w %
1.	Składki członkowskie oraz wpisowe	2 304 000,00 zł	2 343 388,14 zł	101,71%
2.	Opłata za postępowanie kwalifikacyjne i egzaminy na uprawnienia budowlane	718 000,00 zł	717 468,00 zł	99,93%
3.	Przychody związane z działalnością statutową	101 000,00 zł	166 641,91 zł	164,99%
4.	Przychody związane z działalnością gospodarczą	50 000,00 zł	48 853,00 zł	97,71%
5.	Przychody finansowe z odsetek	97 000,00 zł	120 771,08 zł	124,51%
	Razem	3 270 000,00 zł	3 397 122,13 zł	103,89%

B. WYDATKI

Lp.	Pozycja budżetu	Planowane kwoty	I-XII	Realizacja w %
B1. Wydatki działalności statutowej				
1.	Rada i Prezydium	353 000,00 zł	332 477,69 zł	94,19%
2.	Okręgowa Komisja Kwalifikacyjna	376 000,00 zł	362 912,32 zł	96,52%
3.	Okręgowy Sąd Dyscyplinarny	70 000,00 zł	72 090,07 zł	102,99%
4.	Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej	60 000,00 zł	58 429,78 zł	97,38%
5.	Okręgowa Komisja Rewizyjna	76 000,00 zł	70 515,73 zł	92,78%
6.	Działalność Komisji i Zespołów powołanych przez Radę	140 000,00 zł	158 741,76 zł	113,39%
7.	Działalność Placówek Terenowych	73 000,00 zł	63 235,47 zł	86,62%
8.	Wydawnictwa własne ŁOIIB	230 000,00 zł	268 221,78 zł	116,62%
9.	Koszty organizacji Okręgowego Zjazdu	46 500,00 zł	46 327,42 zł	99,63%
10.	Działalność szkoleniowa	100 000,00 zł	99 972,68 zł	99,97%
11.	Prenumerata czasopism technicznych	230 000,00 zł	238 585,91 zł	103,51%
12.	Działalność samopomocowa	60 000,00 zł	41 500,00 zł	69,17%
13.	Pozostałe koszty statutowe	203 000,00 zł	202 294,19 zł	99,65%
B2. Pozostałe wydatki organizacyjno-administracyjne				
14.	Działalność bieżąca Biura	920 000,00 zł	901 515,76 zł	97,99%
15.	Koszty utrzymania budynku	300 000,00 zł	380 093,88 zł	126,70%
16.	Zakup środków trwałych, wyposażenia, wartości niematerialnych i prawnych	22 000,00 zł	28 979,35 zł	131,72%
17.	Działalność gospodarcza	10 000,00 zł	7 323,98 zł	73,24%
	Razem	3 255 000,00 zł	3 333 217,77 zł	101,93%

znaczący wzrost z tytułu wpływu składek członkowskich (w roku 2021 r. było nas mniej o 114 osób), przychodów z działalności statutowej oraz odsetek od lokat terminowych. Przychody w roku 2022 r. są większe od przychodów w 2021 r. o kwotę 197 229,07 zł i jednocześnie większe od planowanych przychodów w 2022 r. o kwotę 127 122,73 zł, co pozwoliło uzyskać 103,89% planowanej kwoty.

Niewielkie oddziaływanie pandemii pozwoliło również ożywić działalność statutową związaną z działalnością Organów, Zespołów i Komisji powołanych przez Radę oraz szkoleniową ŁOIIB i ograniczyło wydatki związane z działalnością samopomocową. Nasi członkowie mogli i chętnie korzystali z oferty ŁOIIB.

W wydatkach roku 2022 wyraźnie odczuliśmy wzrost cen towarów, usług oraz energii elektrycznej i gazu. Koszty papieru rosły tak szybko, że, aby zagwarantować znacząco wyższą, ale akceptowalną cenę kalendarzy, zdecydowaliśmy się

na wcześniejsze kupno papieru. Znacząco wzrosły również wydatki związane z utrzymaniem budynku Izby. W 2021 r. koszty utrzymania budynku wynosiły 260 794,41 zł, a w 2022 roku 380 093,88 zł – wzrost o 45,8%.

Przedstawione w dalszej części sprawozdania zestawienie realizacji Budżetu ŁOIIB na koniec roku finansowego potwierdziło prawidłowość przyjętych założeń, które w całości zrealizowano. Sumarycznie wpływy przewyższyły wydatki o kwotę 63 904,36 zł.

9. Współpraca z organizacjami i instytucjami

9.1. Współpraca z administracją państwową i samorządową

W 2022 roku staraliśmy się ożywić i odbudować nasze kontakty z administracją państwową i samorządową, które straciły na intensywności przez kolejne fale epidemii COVID-19. Przedstawiciele AAB i PINB uczestniczyli w Dniu Otwartym

Inżyniera Budownictwa. Bez obostrzeń epidemicznych można było zapraszać przedstawicieli AAB, PINB, Sanepid i PSP oraz samorządowców na lokalne Święta Budowlanych.

Przedstawiciele administracji państwowej i samorządowej, służb AAB, PINB, WINB, Sanepid, PSP, PIP byli licznie reprezentowani na naszej Gali 20-lecia oraz Wojewódzkim Święcie Budowlanych.

9.2. Współpraca ze stowarzyszeniami, samorządami zawodowymi oraz samorządami gospodarczymi

Stowarzyszenia naukowo-techniczne będące wśród założycieli Izby od lat pozostają stałymi partnerami Rady ŁOIB m.in. w organizowaniu kursów, szkoleń, seminariów i spotkań integracyjnych.

20 września w gmachu NOT w Warszawie odbyła się Gala wręczenia nagród laureatom konkursu PZITB Budowa Roku 2021. Naszą izbę reprezentowała kol. Edyta Kwiatkowska.

24 września Izba Radców Prawnych w Łodzi obchodziła swoje 40-lecie. Na jubileuszu ŁOIB reprezentował Przewodniczący Rady kol. Jacek Szer.

5 marca odbyła się XXXV edycja Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Budowlanych. Jest to konkurs dla uczniów techników budowlanych. Województwo łódzkie przynależy do dwu okręgów. Część południowo-zachodnia do Okręgu Centralnego, a część północno-wschodnia do Okręgu Warszawskiego. Olimpiada objęta jest m.in. patronatem PIIB oraz Wydziału Inżynierii Lądowej Politechniki Warszawskiej. Na obszarze naszego województwa od wielu lat patronat sprawuje ŁOIB. Do zawodów centralnych zakwalifikował się uczeń Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 w Skierniewicach.

18 listopada na Wydziale Inżynierii Lądowej Politechniki Warszawskiej odbyła się uroczystość XXXV-lecia OWiUB. Naszą izbę reprezentował kol. Piotr Parkitny.

Łódzka Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa w 2022 roku po raz kolejny objęła swoim patronatem projekt Workcamp Łódź 2022. Około 20 wolontariuszy z Koła Młodej Kadry Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa oddziału Łódź wykonało remont Domu Dziecka nr 15 przy ul. Kilińskiego 206 w Łodzi. W dniu 25 lipca odbyło się uroczyste zakończenie i podsumowanie projektu. Podczas spotkania wręczono także podziękowania dla wszystkich podmiotów zaangażowanych w organizację oraz realizację tego przedsięwzięcia, w tym ŁOIB reprezentowanej przez Przewodniczącą Rady ŁOIB Jacka Szera i Sekretarza Rady ŁOIB Piotra Filipowicza.

9.3. Współpraca z Polską Izbą Inżynierów Budownictwa i Okręgowymi Izbami Inżynierów Budownictwa

W XXI Krajowym Zjeździe Sprawozdawczo-Wyborczym PIIB, który odbył się w dniach 24–25 czerwca 2022 roku, uczestniczyło 12 delegatów ŁOIB. Zjazd, po dwuletniej przerwie spowodowanej covidem, odbył się w formie stacjonarnej. Jak pisaliśmy wcześniej, nasi delegaci brali aktywny udział w obradach. Pełnili wiele ważnych funkcji we wszystkich organach zjazdowych. Ich praca niewątpliwie przyczyniła się do sprawnego przebiegu zjazdu. Zaowocowało to wyborem naszych przedstawicieli do organów PIIB. To oznacza, że możemy mieć wpływ na działanie PIIB i przyczynić się do rozwiązywania problemów środowiska.

Nasza współpraca obejmuje też inne OIIB. Rok 2022 zaowocował spotkaniami jubileuszowymi w wielu OIIB. Przedstawiciele OIIB gościli na naszej Jubileuszowej Gali, a nasi przedstawiciele (kol. Jacek Szer, kol. Edyta Kwiatkowska, kol. Piotr Filipowicz, kol. Piotr Parkitny) uczestniczyli w podobnych uroczystościach w Izbach: Śląskiej, Wielkopolskiej, Kujawsko-Pomorskiej, Świętokrzyskiej, Małopolskiej, Opolskiej, Lubelskiej i Pomorskiej.

W październiku wzięliśmy udział w III Regionalnym Forum Inżynierskim pod hasłem „Budownictwo w zgodzie z naturą”. Wydarzenie odbyło się w Elblągu. Głównym organizatorem była Warmińsko-Mazurska OIIB.

W sierpniu reprezentująca Naszą Izbę osada żeglarska gościła w Warmińsko-Mazurskiej OIIB, by wziąć udział w VII regatach o mistrzostwo Polski w klasie Omega. Uczestniczyło 10 izb, zatem ponowne zajęcie III miejsca należy uznać za sukces.

Przez cały 2022 rok współpracowaliśmy z krajowymi organami PIIB w zakresie wypełniania obowiązków statutowych i regulaminowych. Członkowie ŁOIB aktywnie pracowali w organach PIIB i Zespołach powołanych przez Krajową Radę PIIB.

We współpracy z innymi OIIB bywają też chwile smutne. 1 września 2022 roku zmarła Przewodnicząca Rady Lubuskiej OIIB kol. Ewa Bosy. Łódzką OIIB w uroczystościach pogrzebowych, które odbyły się w Sulechowie reprezentował z-ca Przewodniczącego Rady kol. Piotr Parkitny.

9.4. Współpraca z Politechniką Łódzką

Rok 2022 był rokiem współpracy ŁOIB z Politechniką Łódzką, w szczególności z Wydziałem Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska, ale też Wydziałem Chemicznym oraz Wydziałem Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki. Kadra naukowa PŁ często prowadziła dla członków naszej Izby szkolenia i kursy. Naukowcy z Politechniki publikują także artykuły na łamach „Kwartalnika Łódzkiego”.

Przewodniczący Rady ŁOIB kol. Jacek Szer uczestniczył w inauguracji roku akademickiego 2022/2023 na Politechnice Łódzkiej, w inauguracji roku akademickiego na Wydziale BAIŚ oraz na Wydziale Chemicznym Politechniki Łódzkiej.

10. Informacje końcowe

Niestety w tym roku pożegnaliśmy wiele Koleżanek i Kolegów, którzy jeszcze tak niedawno byli z nami. Według naszych danych, być może niekompletnych, w 2022 roku śmierć zabrała 56 członków Naszej Izby. W Dzień Zaduszny w kościele pw. Najświętszego Imienia Jezus, przy ul. Sienkiewicza 60, została odprawiona msza święta w intencji zmarłych członków ŁOIB. Wszystkich Ich wspominamy ciepło i z szacunkiem.

Rok 2022 obfitował w sukcesy zawodowe naszych kolegów. Jedni uzyskali mianowanie na biegłych sądowych (Łódzka OIIB, na prośbę prezesów właściwych sądów, opiniuje te kandydatury). Inni uzyskali tytuł Rzeczoznawcy Budowlanego (procedura prowadzona przez OKK i KKK).

Jacek Szer, Przewodniczący Rady ŁOIB

Sprawozdanie z działalności

Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej w 2022 r.

W 2022 roku Okręgowa Komisja Kwalifikacyjna ŁOIB rozpoczęła swoją działalność w składzie: Ryszard Mes (przewodniczący), Wiktor Jakubowski (z-ca przewodniczącego), Tomasz Kluska (sekretarz), Elżbieta Habiera-Waśniewska, Andrzej Kisiel, Kazimierz Kucharski, Szymon Langier, Andrzej Lipiński, Maria Lisowska, Jan Michajłowski, Józef Nowak, Bogusław Orzeł, Ewa Potańska, Zdzisław Soszkowski, Andrzej Sułkowski, Wojciech Wolnicki, Andrzej Zwolski.

Po XXI Zjeździe Sprawozdawczo-Wyborczym ŁOIB członkami OKK ŁOIB przestali być: Ryszard Mes, Kazimierz Kucharski, Józef Nowak oraz Andrzej Sułkowski. Natomiast w poczet członków OKK ŁOIB na swoją pierwszą kadencję wybrani zostali: Marcin Braszkievicz i Piotr Dębski. Od czasu Zjazdu Okręgowa Komisja Kwalifikacyjna ŁOIB działa w 15-osobowym składzie pod przewodnictwem Prezydium: Maria Lisowska (przewodnicząca), Tomasz Kluska (z-ca przewodniczącej) i Szymon Langier (sekretarz).

Głównym zadaniem Komisji Kwalifikacyjnej ŁOIB było prowadzenie postępowań kwalifikacyjnych, przeprowadzanie egzaminów na uprawnienia budowlane oraz wydawanie decyzji o ich nadaniu, względnie o odmowie ich nadania. W 2022 r. odbyły się dwie sesje egzaminacyjne: XXXIX sesja wiosenna (27.05–10.06.2022 r.) oraz XL sesja jesienna (18.11–1.12.2022 r.). Obie sesje poprzedził czteromiesięczny okres postępowań kwalifikacyjnych. Komisyjnie kwalifikowano dopuszczenie do egzaminu testowego, względnie wydawano postanowienia i wezwania do uzupełnienia dokumentów.

Na sesję wiosenną powołano 5 zespołów kwalifikacyjnych i 16 zespołów egzaminacyjnych, zaś na sesję jesienną 4 zespoły kwalifikacyjne i 14 zespołów egzaminacyjnych. W egzaminach uczestniczyli zarówno egzaminatorzy będący członkami OKK ŁOIB, jak i osoby z listy egzaminatorów OKK ŁOIB. W trakcie jesiennej sesji egzaminacyjnej odbyła się wizytacja przedstawiciela Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej, który obserwował prace jednego z zespołów egzaminacyjnych w czasie trwania egzaminu ustnego.

W sesji wiosennej w 2022 r. do egzaminu testowego na uprawnienia budowlane przystąpiło 177 osób, zaś w egzaminach ustnych wzięło udział 158 osób. Odsetek osób nieobecnych na części pisemnej egzaminu wyniósł 16,5%. W sesji jesiennej w 2022 r. do egzaminu testowego na uprawnienia budowlane przystąpiło 149 osób, a w egzaminach ustnych wzięło udział 139 osób. Odsetek osób nieobecnych na części pisemnej egzaminu wyniósł 9,7%. Wyniki przeprowadzonych w 2022 r. egzaminów na uprawnienia

Tab. 1. Wyniki egzaminów na uprawnienia budowlane w 2022 roku

Specjalność	Sesja wiosenna 2022	Sesja jesienna 2022	Wyniki łącznie
- konstrukcyjno-budowlana	50	52	102
- instalacyjna w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych	22	31	53
- instalacyjna w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych	33	23	56
- drogowa	19	3	22
- mostowa	4	3	7
- telekomunikacyjna	3	5	8
- kolejowa w zakresie kolejowych obiektów budowlanych	1	3	4
- kolejowa w zakresie sterowania ruchem kolejowym	1	0	1
łącznie w 2022 roku	133	120	253

budowlane w poszczególnych specjalnościach zaprezentowane zostały w tabeli 1.

W 2022 r. przeprowadzono jedno postępowanie w sprawie nadania tytułu rzeczoznawcy budowlanego. Złożony wniosek został zaopiniowany pozytywnie, a następnie przesłany do Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej celem dalszego procedowania i nadania tytułu rzeczoznawcy budowlanego. We wrześniu 2022 r. Przewodnicząca Komisji oraz Sekretarz wzięli udział we wspólnym szkoleniu Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej oraz okręgowych komisji kwalifikacyjnych dotyczącym postępowań kwalifikacyjnych i egzaminacyjnych.

Na bieżącą działalność Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej ŁOIBłożyły się m.in. 4 posiedzenia plenarne oraz przyjęcie zarządzeń Przewodniczących Komisji Kwalifikacyjnej ŁOIB dotyczących organizacji sesji egzaminacyjnych i wyznaczających skład Zespołów.

Udzielono odpowiedzi członkom Izby na zapytania dotyczące interpretacji posiadanych przez nich uprawnień budowlanych lub możliwości ich rozszerzenia. Sporządzono 24 interpretacje posiadanych uprawnień budowlanych oraz 8 pism wyjaśniających zakres uprawnień budowlanych. W 2022 roku w OKK ŁOIB zarejestrowano 857 pism przychodzących oraz 376 pism wychodzących.

Przewodniczący OKK ŁOIB uczestniczyli w 2022 r. w posiedzeniach Rady ŁOIB oraz w posiedzeniach Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej z udziałem przewodniczących OKK.

Maria Lisowska, Przewodnicząca Komisji
Szymon Langier, Sekretarz Komisji

Sprawozdanie z działalności

Okręgowych Rzeczników Odpowiedzialności Zawodowej ŁOIB w 2022 r.

Okręgowi Rzecznicy Odpowiedzialności Zawodowej pracowali w 2022 roku w następującym składzie: Andrzej Krześciński (Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej – koordynator), Bogdan Adamus, Wojciech Hanuszkiewicz, Adam Socha, Małgorzata Suchanowska.

Zgodnie z ustaleniami podjętymi na posiedzeniu organu w dniu 19 maja 2022 r. Okręgowy Rzecznik-koordynator reprezentuje organ przed okręgowymi organami ŁOIB w sprawach administracyjnych, jak również w zakresie sprawozdawczości i udzielania informacji. Ponadto Okręgowy Rzecznik-koordynator decyduje o podziale obowiązków, w tym podziale wpływających spraw według specjalności, jaką posiada Rzecznik z racji posiadanych uprawnień budowlanych, według obciążenia poszczególnych Rzeczników prowadzonymi sprawami oraz mając na uwadze unikanie prowadzenia spraw z własnego okręgu (przy czym ustalono, że pod pojęciem okręgu należy rozumieć obwód wyborczy, zgodnie z podziałem objętym przez ŁOIB).

W 2022 roku Okręgowi Rzecznicy Odpowiedzialności Zawodowej ŁOIB wszczęli 18 postępowań, w tym 16 postępowań w sprawie odpowiedzialności zawodowej i 2 postępowania w sprawie odpowiedzialności dyscyplinarnej. Ponadto 1 postępowanie było kontynuowane z 2021 roku – postępowanie w sprawie odpowiedzialności zawodowej. W sumie w 2022 roku prowadzonych było 19 postępowań.

Analiza ilościowa spraw. Odpowiedzialność zawodowa – 17 spraw: decyzja o umorzeniu postępowania wyjaśniającego – 6, wniosek o ukaranie – 10, postępowanie w toku – 1. Odpowiedzialność dyscyplinarna – 2 wnioski: postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego – 2. Rozstrzygnięto jedno postępowanie z zakresu odpowiedzialności zawodowej, które rozpoczęto w 2021 roku, ale nie zostało w tym roku zakończone: decyzja o umorzeniu postępowania wyjaśniającego – 1.

W roku 2022 liczba wszczętych postępowań była znacznie większa niż w roku 2021 – 10 spraw w roku poprzednim, 18 spraw w obecnym. Zwiększyła się też liczba wniosków wnoszonych przez Okręgowych Rzeczników Odpowiedzialności Zawodowej do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego ŁOIB. Zarówno w 2020, jak i w 2021 roku Rzecznicy wnieśli 5 wniosków do OSD ŁOIB. Natomiast w roku 2022 skierowano do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w sumie 10 wniosków o ukaranie.

Nieznacznie wzrosła również liczba postępowań, które zakończyły się na etapie postępowania wyjaśniającego. Okręgowi Rzecznicy Odpowiedzialności Zawodowej wydali 6 decyzji o umorzeniu postępowania wyjaśniającego w sprawach odpowiedzialności zawodowej oraz 2 postanowienia o umorzeniu postępowania wyjaśniającego w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej. W sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej Rzecznik wszczął w sumie 2 postępo-

wania, ale żadne z nich nie zakończyło się skierowaniem do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego ŁOIB wniosku o wszczęcie postępowania w sprawie odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Do końca 2022 roku rozstrzygnięte zostało łącznie 18 spraw (w tym 1 z 2021 roku). Jedna sprawa odpowiedzialności zawodowej będzie kontynuowana w 2023 roku.

Analiza merytoryczna wybranych zagadnień. Podobnie jak w latach ubiegłych, widoczny jest brak świadomości, zwłaszcza ze strony kierowników budów i robót oraz inspektorów nadzoru inwestorskiego co do rodzajów i zakresu odpowiedzialności, jaką ponoszą za daną inwestycję. Często kierownicy budowy tłumaczą nieprawidłowości, polegające głównie na odstępstwach od pozwolenia na budowę czy też projektu, prośbą i dobrem inwestorów. W większości przypadków dotyczą one domów jednorodzinnych lub niewielkich obiektów gospodarczych mimo tego, że roboty są przeważnie kierowane przez osoby z wieloletnim stażem na budowach. W 2022 roku, podobnie jak w roku poprzednim, pojawiły się również sprawy dotyczące odpowiedzialności zawodowej inspektorów nadzoru inwestorskiego. Rzecznik wszczął też postępowanie w stosunku do osoby pełniącej samodzielną funkcję techniczną polegającą na sprawowaniu kontroli technicznej utrzymania obiektów budowlanych, o której mówi art. 62 ustawy Prawo budowlane, a także w stosunku do projektanta.

W dniach 2–3 czerwca 2022 roku Rzecznik-koordynator brał udział we wspólnej naradzie szkoleniowej Krajowego Sądu Dyscyplinarnego PIIB, Przewodniczących Okręgowych Sądów Dyscyplinarnych OIIB, Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej PIIB i Okręgowych Rzeczników Odpowiedzialności Zawodowej-koordynatorów OIIB wraz z obsługą. Tematem spotkania było omówienie zasad prowadzenia postępowań w zakresie odpowiedzialności zawodowej i dyscyplinarnej oraz najczęściej popełniane błędy w prowadzonych postępowaniach przez rzeczników i sędziów.

W dniach 4–5.11.2022 roku Rzecznik-koordynator oraz obsługa prawna organu brali udział w naradzie szkoleniowej Przewodniczących Okręgowych Sądów Dyscyplinarnych i Okręgowych Rzeczników Odpowiedzialności Zawodowej Koordynatorów wraz z obsługą prawną i osobami obsługującymi prace w ww. organach oraz członków KROZ i KSD z udziałem mec. Krzysztofa Zajęca i mec. Jolanty Szewczyk.

Okręgowi Rzecznicy Odpowiedzialności Zawodowej współpracowali i współdziałali w różnym stopniu z częścią organów ŁOIB i Biurem ŁOIB oraz Krajowym Rzecznikiem Odpowiedzialności Zawodowej PIIB. Działania związane ze sprawozdawczością, przekazywaniem informacji zostały poniżej opisane. Współpraca z Radą na płaszczyźnie administracyjnej układała się poprawnie. W posiedzeniach Rady, Okręgowych Rzeczników Odpowiedzialności Zawodowej re-

prezentował Okręgowy Rzecznik-koordynator Pan Andrzej Krzesiński. W toku prowadzonych postępowań wzajemne wywiązywanie się z obowiązków przez oba organy było wzorowe.

Okręgowy Rzecznik-koordynator udzielał stosownych informacji na posiedzeniach Okręgowej Rady ŁOIIB oraz złożył sprawozdanie z działalności organu w 2022 roku do Krajo-

wego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej PIIB, a także Informację z działalności organu w 2022 roku do Okręgowej Rady ŁOIIB. Sprawozdanie roczne organu zostało również przekazywane Okręgowemu Zjazdowi ŁOIIB

Andrzej Krzesiński, OROZ-koordynator

Sprawozdanie

Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego ŁOIIB w 2022 roku

W okresie 1 stycznia do 23 kwietnia 2022 roku Okręgowy Sąd Dyscyplinarny V kadencji pracował w następującym składzie: † Beata Ciborska (przewodnicząca do 17.07.2021), Adam Różycki (z-ca przewodniczącej, następnie p.o. przewodniczącego), Grażyna Orzeł (sekretarz), Jarosław Bednarek, † Włodzimierz Bojanowski, Piotr Garwolski, Tadeusz Gruszczyński, Bogusława Gutowska, Dorota Marczak, Witold Nykiel, Andrzej Potański, Marek Robocień, Janusz Skupiński, Przemysław Solarek, Henryk Więckowski, Andrzej Wybór.

W okresie od 23 kwietnia do 31 grudnia 2022 roku w VI kadencji na Okręgowym Zjeździe Sprawozdawczo-Wyborczym Delegatów ŁOIIB w Łodzi w dniu 23 kwietnia 2022 roku został wybrany następujący skład: Ryszard Mes (przewodniczący), Adam Różycki (z-ca przewodniczącego), Jarosław Bednarek (sekretarz), Bogusława Gutowska, Krzysztof Majdas, Witold Nykiel, Grażyna Orzeł, Artur Pawlikowski, Andrzej Potański, Marek Robocień, Karol Stolarek, Tadeusz Urban, Andrzej Wybór, przy czym powierzenie funkcji Zastępcy Przewodniczącego i Sekretarza nastąpiło na podstawie uchwały Sądu Nr 1/OSD/22 z dnia 19 maja 2022 r.

Rozstrzygane sprawy. W 2022 roku do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego wpłynęły: dwa wnioski o zatarcie kary, 10 wniosków o ukaranie z tytułu odpowiedzialności zawodowej złożonych przez Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej ŁOIIB, jedna sprawa z tytułu odpowiedzialności zawodowej kontynuowana z 2021 roku oraz jedna sprawa z tytułu odpowiedzialności dyscyplinarnej kontynuowana z 2021 roku.

W 2022 roku odbyły się 4 posiedzenia składów orzekających oraz 15 rozpraw. Sąd spotkał się również na dwóch posiedzeniach w pełnym składzie. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny rozstrzygnął w 2022 roku wszystkie 14 spraw w następujący sposób: 2 postępowania zakończyły się wydaniem decyzji o zatarciu kary; 1 postępowanie w sprawie odpowiedzialności dyscyplinarnej zakończyło się orzeczeniem kary nagany; 6 postępowań w sprawie odpowiedzialności zawodowej zakończyło się wydaniem decyzji uznającej obwinionego za winnego popełnienia zarzucanych czynów i orzekającej karę upomnienia (w tym 3 decyzje nieostateczne); 4 postępowania w sprawie odpowiedzialności zawodowej zakończyły się wydaniem decyzji umarzającej postępowanie (w tym 3 de-

cyzje nieostateczne); 1 postępowanie w sprawie odpowiedzialności zawodowej przekazane II instancji zakończyło się wydaniem decyzji umarzającej postępowanie.

Analiza postępowań prowadzonych w 2022 r. Łącznie w analizowanym okresie OSD ŁOIIB zajmował się 14 sprawami, co stanowi znaczny wzrost w stosunku do ilości prowadzonych spraw w porównaniu z rokiem 2021 r. (11 spraw, ale tylko 7 wszczętych w 2021 r.).

W 2022 r. nie wpłynęła żadna sprawa z tytułu odpowiedzialności dyscyplinarnej, choć Sąd kontynuował sprawę wszczętą w 2021 r. Nie uległ zmianie fakt, iż większość postępowań w sprawie odpowiedzialności zawodowej dotyczy osób pełniących funkcję kierownika budowy. Pojawiły się również sprawy dotyczące inspektorów nadzoru inwestorskiego czy osoby wykonującej okresową kontrolę techniczną. Niezmiennie, najczęściej w postępowaniach w sprawach odpowiedzialności zawodowej stwierdzone zostały naruszenia podczas pełnienia funkcji kierownika budowy: obowiązków kierowania robotami budowlanymi zgodnie z projektem, a tym samym z decyzją pozwolenia na budowę,

Szkolenia. W dniach 2–3 czerwca 2022 roku Przewodniczący Sądu brał udział w naradzie szkoleniowej organizowanej przez Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej i Krajowy Sąd Dyscyplinarny w Warszawie. Tematem narady było omówienie zasad prowadzonych postępowań w zakresie odpowiedzialności zawodowej i dyscyplinarnej oraz najczęściej popełniane błędy w prowadzonych postępowaniach przez rzeczników i sędziów.

W dniach 4–5 listopada 2022 roku Przewodniczący Sądu oraz obsługa prawna organu brali udział w naradzie szkoleniowej organizowanej przez Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej i Krajowy Sąd Dyscyplinarny w Warszawie. Tematem szkolenia były tryby postępowania rzeczników odpowiedzialności zawodowej i sądów dyscyplinarnych w postępowaniu w sprawach odpowiedzialności zawodowej i dyscyplinarnej w kontekście cyfryzacji realizowanej przez PIIB.

Ryszard Mes, Przewodniczący OSD OIIB

Uszkodzenia ścian działowych podatnych na pękanie

Studium przypadku

Artykuł przedstawia wybrane problemy eksploatacyjne związane ze ścianami działowymi wykonanymi z materiałów podatnych na pękanie, tj. silikatów i betonu komórkowego, ustawionych na stropach o znacznych rozpiętościach. Opisano je na przykładzie uszkodzeń stwierdzonych w jednym z budynków mieszkalnych. Po kilku latach eksploatacji w ścianach murowanych na parterze uwidoczniły się liczne rysy, których występowanie zaniepokoiło użytkowników. Autorzy artykułu zostali poproszeni o przygotowanie ekspertyzy technicznej, której celem było wskazanie możliwych przyczyn zarysowania ścian, jak również ustalenie, czy obiekt może być nadal bezpiecznie użytkowany.

Opis konstrukcji budynku

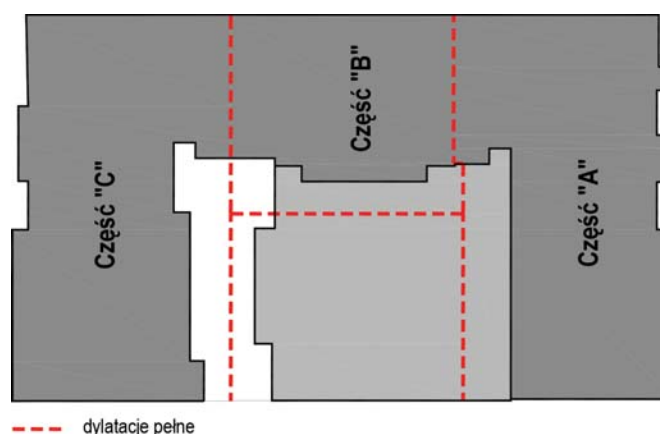
Przedmiot rozważań stanowił ośmiokondygnacyjny budynek mieszkalny z lokalami usługowymi zlokalizowanymi na parterze i garażem podziemnym [1]. Budynek o wymiarach w rzucie 37 x 64 m został podzielony na cztery oddzielone od siebie części, których układ pokazano na rys. 1. Nadziemne części budynku tworzą kształt odwróconej litery „U”.

Posadowienie zrealizowano za pośrednictwem żelbetowej płyty fundamentowej o grubości od 0,5 do 0,6 m, pogrubionej lokalnie pod słupami i tarczami żelbetowymi. Konstrukcję nośną budynku wykonano jako żelbetową, monolityczną, typu płytowo-słupowego, o maksymalnym rozstawie podpór 7,6 m. Wewnętrzne ściany działowe (wewnątrz- i międzylokalowe) traktowane jako nienośne, zaprojektowano i wykonano z pozostawieniem 20 mm szczeliny dylatacyjnej wypełnionej materiałem elastycznym. Ściany zewnętrzne (nośne i wypełniające) oraz ściany wewnętrzne (międzylokalowe) grubości 0,24 m wykonano z elementów silikatowych. Ściany działowe grubości 0,12 m i 0,08 m w lokalach mieszkalnych wykonano natomiast z elementów z autoklawizowanego betonu komórkowego (ABK).

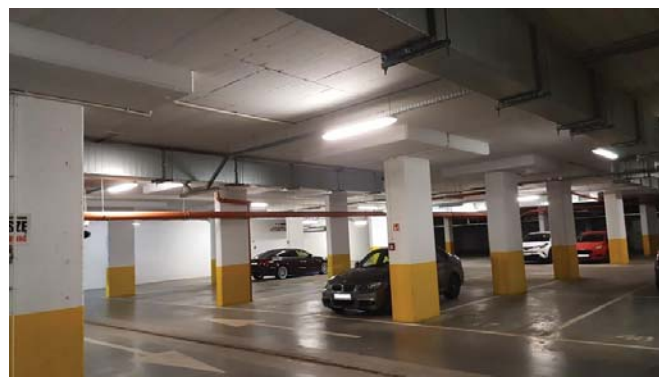
Strop nad garażem zaprojektowano i wykonano jako płaski, żelbetowy monolityczny, oparty na słupach (o bardzo zróżnicowanym przekroju poprzecznym), ścianach i tarczach żelbetowych. Grubość stropu wynosi 0,26 i 0,28 m, natomiast w strefach podporowych została ona zwiększona poprzez wprowadzenie głowic o grubości 0,4 i 0,5 m. W celu ograniczenia całkowitego ugięcia stropu w projekcie wykonawczym konstrukcji zadysponowano w wybranych przęsłach strzałkę odwrotną o wartości $10 \div 15$ mm. Na rysunku 2 pokazano strop nad garażem z widocznymi głowicami w sąsiedztwie wybranych słupów.

Na podstawie analizy dokumentacji wykonawczej stwierdzono, że zbrojenie stropu składało się z prętów $\varnothing 12$ co 25 cm

w obu kierunkach (siatka podstawowa), układanych przy dolnej i górnej powierzchni płyty. W strefach występowania zwiększonych sił wewnętrznych przewidziano dozbrojenia składające się z prętów $\varnothing 12$, $\varnothing 16$ i $\varnothing 20$ w rozstawie dostosowanym do zapotrzebowania na zbrojenie.

Rys. 1. Schemat rozważanego budynku

Rys. 2. Widok stropu nad garażem

Charakterystyka uszkodzeń

W trakcie wizji lokalnych autorzy stwierdzili liczne uszkodzenia ścian wewnętrznych usytuowanych na stropie nad garażem, przejawiające się rysami o szerokości od 0,05 mm do 2,5 mm. Największe uszkodzenia występowały w polach przęsłowych, w miejscu występowania ciężkich ścian działowych międzylokalowych. W większości przypadków przebieg rys odpowiadał ułożeniu elementów murowych. Stwierdzono występowanie rys o przebiegu poziomym (rys. 3a) oraz diagonalnym (rys. 3b).

Przebieg, a także zasięg rys sugerował, iż mogły być one następstwem nierównomiernych deformacji płyty stropowej w strefach podporowych i przęsłowych. Wyznaczały one fragmenty ścian, które uległy oddzieleniu wskutek ugięcia płyty stropowej.

Analiza obliczeniowa

W celu weryfikacji tezy wskazującej na ugięcie stropu jako przypuszczalną przyczynę zarysowania ścian działowych parteru, wykonano obliczenia sprawdzające. W ramach ana-

a)

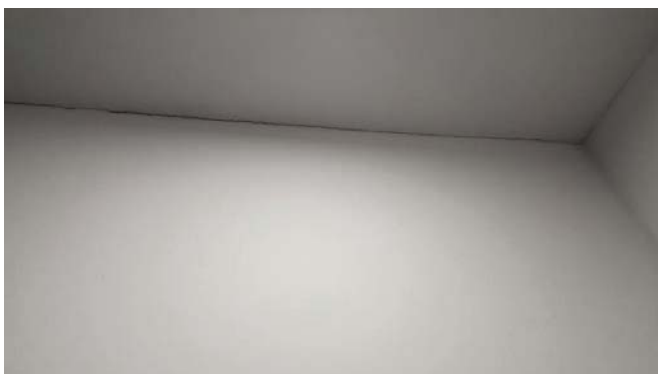

b)

c)

Rys. 3. Zarysowanie ścian działowych usytuowanych na stropie nad garażem

Rys. 4. Szczelina na styku ściany i stropu

Poziome rysy (szczeliny) występujące na styku ścian wewnętrznych i stropu nad parterem (rys. 4) były następstwem założeń przyjętych w projekcie i świadczyły o prawidłowej pracy konstrukcji. Przyjęto bowiem, że ściany wewnętrzne nie pełnią funkcji nośnej i nie stanowią podpór stropu powyżej.

lizy wykonano trzy modele stropu nad garażem, uwzględniając jego podział wynikający z wprowadzonych dylatacji. Głównym celem obliczeń było określenie ugięcia stropu w miejscach największych stwierdzonych uszkodzeń ścian wewnętrznych. Przeprowadzono analizę statyczną i wprowadzono zbrojenie wynikające z projektu konstrukcji.

W celu weryfikacji wbudowanego zbrojenia, a także ustalenia jego rzeczywistego położenia wykonano cztery odkrywki (patrz rys. 5). Stwierdzono, że przyjęte średnice i rozstaw zbrojenia odpowiadały założeniom projektu wykonawczego konstrukcji. Określono także rzeczywiste grubości otulin prętów zbrojeniowych i grubości warstw posadzkowych. Ugięcia obliczono z uwzględnieniem zarysowania, wpływającego na degradację sztywności płyty, biorąc pod uwagę etapowość prowadzenia prac budowlanych (ściany działowe należało wykonać po usunięciu podpór tymczasowych stropu nad garażem i częściowym zrealizowaniu się ugięć wynikających z działania ciężaru własnego konstrukcji).

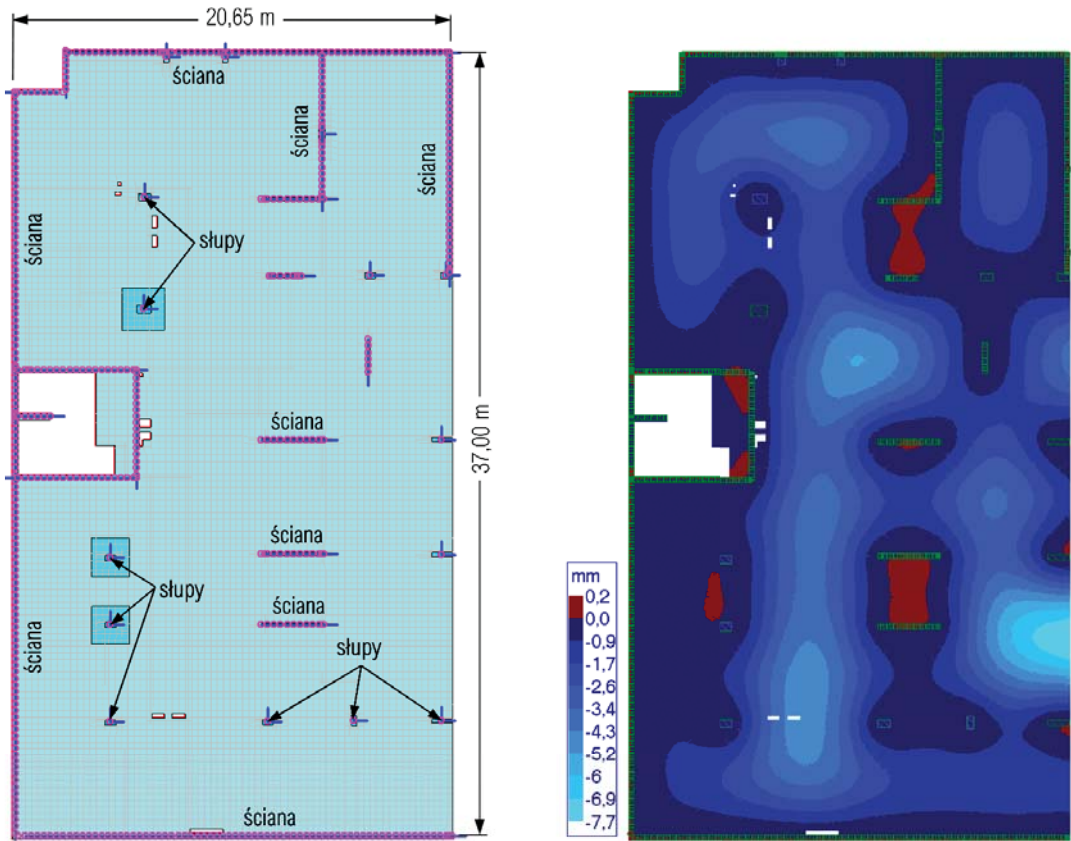
Rys. 5. Rozstaw zbrojenia górnego stropu nad garażem

Zgodnie z założeniami do Projektu Wykonawczego, jak również zapisami Dziennika Budowy przyjęto klasę betonu C30/37 (B37) i stal zbrojeniową B500SP (A-IIIIN). W analizie stanu istniejącego uwzględniono odchyłki położenia zbrojenia stropu, jakie stwierdzono w miejscach wykonania odkrywek.

Przeprowadzone oględziny konstrukcji pozwoliły wskazać miejsca, w których wystąpiły największe uszkodzenia ścian wewnętrznych. W obszarach tych dokonano oceny

teoretycznych ugięć stropu, jakie nastąpiły po wykonaniu ścian działowych i rozpoczęciu eksploatacji obiektu.

Największą deformację stropu, wynikającą z aktualnych obciążeń działających na konstrukcję (ponad ciężar własny stropu) i równą 17,4 mm, stwierdzono w miejscu, w którym odnotowano szczelinę w sąsiedztwie otworu drzwiowego, dochodzącą do 2,5 mm (rys. 3c). Również w przypadku pozostałych segmentów budynku (części „A” i „C”) największe uszkodzenia ścian wystąpiły w miejscach, gdzie uzyska-

Rys. 6. Model obliczeniowy wybranego fragmentu stropu nad garażem i mapa ugięć

no największe ugięcia długotrwałe stropu. Przykładową mapę ugięcia jednego z pól stropowych pokazano na rys. 6. Należy przy tym zauważyć, że maksymalne obliczone strzałki ugięcia stropu nie przekraczały $L/680$ (gdzie L stanowi rozpiętość stropu w osiach podpór), a zatem były mniejsze od wartości zalecanej przez normę PN-EN 1992-1-1 [6] w odniesieniu do elementów konstrukcyjnych, na których usytuowane są ściany wrażliwe na deformacje.

Wnioski

Obliczenia sprawdzające wykazały, iż zarysowanie ścian nie wynikało z przekroczenia warunków stanu granicznego nośności konstrukcji (przeciążenia stropu). Ponieważ budynek posadowiony jest w całości na płycie fundamentowej wykluczono także ewentualny wpływ nierównomiernego osiadania podpór jako potencjalnej przyczyny zarysowania ścian wewnętrznych. Źródła spękań ścian wewnętrznych należało zdaniem autorów upatrywać w ugięciu płyty stropowej wywołanym przede wszystkim ciężarem ciężkich ścian działowych z bloczków silikatowych. Największe obliczone ugięcia odnotowano w śladzie ścian wewnętrznych, w sąsiedztwie miejsc, w których zidentyfikowano największe uszkodzenia w trakcie wizji lokalnych.

Charakter zarysowania potwierdza, że było ono następstwem nierównomiernych przemieszczeń stropu, na którym opierają się ściany wewnętrzne. W przypadku ścian wykonanych z elementów wrażliwych na pękanie, takich jak beton komórkowy czy silikaty, wymaga się z reguły ograniczenia ugięcia długotrwałego do $L/500$. Według zapisów normy PN-EN 1992-1-1 [6] „należy ograniczyć ugięcia, które mogą powodować uszkodzenie przylegających do siebie części konstrukcji; za właściwą granicę ugięcia powstałego pod wpływem obciążeń quasi-stałych po zakończeniu wznoszenia konstrukcji uważa się $1/500$ rozpiętości”. Spełnienie powyższego warunku należy uznać za konieczne (w przypadku rozważanej konstrukcji został on spełniony), jednak ograniczenie to może okazać się niewystarczające w odniesieniu do stropów o większych rozpiętościach. Problem ten nie został uregulowany postanowieniami żadnej z norm projektowych, jednak w literaturze przedmiotu [2] zaleca się, by przy rozpiętości stropu powyżej 7,0 m stosować zbrojenie podłużne w ścianach oraz pełne spoiny. Wskutek ugięcia stropu ściana traci podparcie w części środkowej i zmianie ulega schemat jej pracy. Zaczyna działać jako element tarczowy, skutkiem czego w środkowej i dolnej jej części pojawiają się naprężenia rozciągające, które z racji bardzo niskiej wytrzymałości muru na rozciąganie prowadzą do powstania zarysowania i charakterystycznych spękań poziomych i schodkowych.

Normy dotyczące projektowania konstrukcji murowych (PN-EN 1996-1-1 [7] oraz PN-B-03002:2007 [5]) nie definiują zasad sprawdzania ugięć ani nie podają ich wartości granicznych. Zwraca się jednak w nich uwagę, iż względy użytkowe odnoszące się do konstrukcji murowych nie mogą być pogorszone przez zachowanie się innych elementów konstrukcyjnych, takich jak stropy czy belki. Zgodnie z literaturą przedmiotu ściany z autoklawizowanego betonu komórkowego i elementów silikatowych są szczególnie wrażliwe na

ugięcia elementów podpierających. W badaniach ścian pełnych, opartych na podporach podatnych [3, 4], odspojenie dolnej krawędzi ściany od belki podpierającej obserwowano przy bardzo niewielkim jej ugięciu, stanowiącym ponad $1/3000$ jej rozpiętości. Pierwsze „schodkowe” rysy ukośne obserwowano już przy ugięciu stanowiącym około $1/1050$ do $1/650$ rozpiętości elementu podpierającego.

Wobec powyższego należy stwierdzić, iż założone w projekcie konstrukcji ograniczenia związane z ugięciem stropu, jakkolwiek odpowiadające wymaganiom obowiązującej normy dotyczącej projektowania konstrukcji żelbetowej, okazały się niewystarczające. Zarysowanie ścian nie wynikało tym samym z błędu projektowego, jednak było następstwem przyjętych rozwiązań konstrukcyjnych, w których ciężkie ściany działowe, wykonane z podatnych na pękanie materiałów jakimi są silikaty i beton komórkowy, ustawione są na stropie płaskim, często w strefach przeszłowych.

W przypadku podobnych realizacji autorzy artykułu zalecają zbrojenie dolnego odcinka ścian, przynajmniej w czterech kolejnych spoinach poziomych (licząc od ich dolnej krawędzi) obustronnie prętami zbrojeniowymi (np. $\varnothing 6$ ze stali B500SP) lub prętami systemowymi (np. Helifix). Zbrojenie to pozwoli przejąć siły rozciągające, jakie pojawiają się wskutek zmiany schematu pracy ściany i tym samym zapewni jej integralność.

dr inż. Jakub Miszczak, prof. uczelni
dr inż. Michał Gołdyn, Politechnika Łódzka

Bibliografia

- [1] Miszczak J., Gołdyn M., *Ekspertyza techniczna dotycząca stropu nad garażem*, Łódź 2019.
- [2] Stawiski B., *Konstrukcje murowe. Naprawy i wzmocnienia*, Wydawnictwo Polcen, Warszawa 2014.
- [3] Drobiec Ł., Jasiński R., Piekarczyk A., *Stan graniczny użyteczności w konstrukcjach murowych. Przepisy normowe i wyniki badań*, Przegląd Budowlany, Nr 2, 2018, s. 8÷17.
- [4] Piekarczyk A., *Uszkodzenia i naprawy niekonstrukcyjnych elementów budynków [w:] Naprawy i wzmocnienia konstrukcji budowlanych: XXX Jubileuszowe Ogólnopolskie Warsztaty Pracy Projektanta Konstrukcji, Szczyrk, 25-28 marca 2015 roku. T. 3, Wykłady*, Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa, Bielsko-Biała 2015, s. 233–290.
- [5] PN-B-03002:2007 Konstrukcje murowe. Projektowanie i obliczanie, Polski Komitet Normalizacyjny, Warszawa 2007.
- [6] PN-EN 1992-1-1:2008 Eurokod 2 - Projektowanie konstrukcji z betonu. Część 1-1: Reguły ogólne i reguły dla budynków, Polski Komitet Normalizacyjny, Warszawa 2008.
- [7] PN-EN 1996-1-1+A1:2013-05 Eurokod 6 - Projektowanie konstrukcji murowych. Część 1-1: Reguły ogólne dla zbrojonych i niezbrojonych konstrukcji murowych, Polski Komitet Normalizacyjny, Warszawa 2014.

Projektowanie żelbetowego przekroju ściskanego z uwzględnieniem efektu skrępowania betonu zgodnie z zaleceniami PN-EN-1992-1-1

Zastosowanie w ściskanym osiowo przekroju betonowym wkładek z materiału o większej sztywności i wyższych parametrach wytrzymałościowych prowadzi do ograniczenia swobody odkształceń poprzecznych. W konsekwencji prowadzi do zmiany stanu naprężenia z jednorodnego jednoosiowego ściskania w stan trójosiowego ściskania. Pozwala to uzyskać wyższe wartości bezwzględne naprężeń wzdłuż osi słupa przed jego zniszczeniem i ostatecznie przenosić większe siły normalne przy niższym zużyciu betonu.

Z tego powodu skrępowanie rdzenia betonowego jest przedmiotem zainteresowania inżynierów i badaczy niemal od początków XX w. Od tego czasu zbadano wiele aspektów tego zjawiska, znajdując przy tym różne obszary, gdzie stosowanie uzwojenia jest szczególnie wskazane.

Praktyczne wykorzystanie zjawiska skrępowania

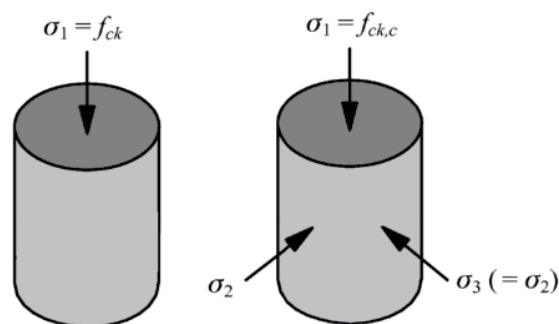
Początkowo temat budził zainteresowanie ze względu na oszczędności, jakie mogło przynieść to rozwiązanie. Pierwsze modele wskazywały, że zwiększanie ilości zbrojenia poprzecznego jest kilkukrotnie wydajniejsze niż stosowanie wkładek podłużnych. Aspekt ten nigdy nie przestał mieć znaczenia, choć w dobie stosowania w elementach ściskanych betonów wysokich wytrzymałości zyski te mogą być mocno ograniczone.

Niemniej są sytuacje, gdzie trud włożony w precyzyjne określenie nośności słupa żelbetowego ze zbrojeniem tradycyjnym jest szczególnie istotny. Dotyczy to zwłaszcza adaptacji obiektów przy zmianie sposobu ich użytkowania, gdzie przez dokładniejsze modelowanie możliwe jest wykorzystanie pozostających rezerw nośności i zwiększenie dopuszczalnego obciążenia bez konieczności ingerowania w konstrukcję.

Drugi aspekt wykorzystania zjawiska skrępowania to projektowanie wzmocnień istniejących słupów przy wykorzystaniu poprzecznego zbrojenia zewnętrznego. Widoczne są tu dwa podstawowe nurty związane z wykorzystaną technologią:

- stosowanie płaszczy z mat FRP (ang. *fiber reinforced polymer*) zwykle jako zbrojenie pasywne,
- wzmocnienie techniką SSTT (ang. *steelstraps tensioning technique*), czyli napinanych prasą lub śrubami taśm stalowych pełniących funkcję aktywnego zbrojenia poprzecznego.

Takie metody pozwalają uzyskać znaczne przyrosty nośności przy małej ingerencji w istniejącą konstrukcję i nie wymagają zmiany schematów statycznych, a przy tym prawie nie zmieniają istniejących wymiarów zewnętrznych wzmocnianych słupów. Jako ciekawostkę można dodać, że badania takich wzmocnień prowadzone są na Politechnice Łódzkiej.

Rys. 1. Naprężenie w betonie skrępowanym

Wśród innych obszarów inżynierii lądowej, w których znalazło zastosowanie zjawisko skrępowania rdzenia betonowego, należy wymienić elementy rurobetonowe (CFST, ang. *concrete filled steel tube*). Dzięki temu połączeniu rdzeń betonowy ma ograniczoną zdolność do odkształceń poprzecznych i jest w stanie przenosić siły osiowe nawet przy pełnym uplastycznieniu, zaś płaszcz stalowy jest stabilizowany przez rdzeń i ograniczona jest jego wrażliwość na lokalną utratę stateczności. Dodatkowo wypełnienie betonowe zapewnia trwałą ochronę antykorozyjną wewnętrznej powierzchni rury, a płaszcz ułatwia betonowanie, stanowiąc rodzaj tracenego deskowania.

Taka konstrukcja zespolona charakteryzuje się ponadto wieloma pożądanymi cechami: wysoką nośnością na ściskanie osiowe, ale również mimośrodowe, a także dużą odkształcalnością w stanie granicznym, która zapobiega gwałtownemu zniszczeniu i powstawaniu katastrofy postępującej. Minusem jest niska odporność pożarowa wymuszająca stosowanie dodatkowych środków ochronnych, gdy to konieczne. Być może z tego względu oraz z powodu większych trudności związanych z konstruowaniem węzłów rozwiązanie to nie upowszechniło się na tyle, by zastąpić tradycyjne słupy żelbetowe.

Betonowe słupy uzwojone oraz rurobetonowe znalazły zastosowanie szczególnie tam, gdzie konieczne jest projektowanie z uwzględnieniem oddziaływań sejsmicznych oraz obciążeń wyjątkowych, gdyż mają wyższą odkształcalność w zakresie plastycznym oraz zdolność akumulacji większej całkowitej energii odkształcenia w stosunku do tradycyjnych słupów żelbetowych.

Zyski ze skrępowania betonu

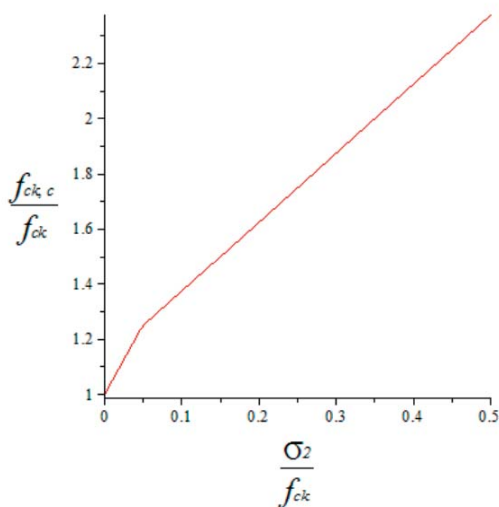
W niniejszym artykule przyjrzymy się możliwości uwzględnienia zysków ze skrępowania betonu w najpowszechniejszym rozwiązaniu – słupach żelbetowych z tradycyjnym stalowym zbrojeniem poprzecznym w kształcie strzemion lub zwojów. W aspekcie praktycznym istotne jest, w jaki sposób ująć opisywane zjawisko na etapie analizy projektowanej konstrukcji. Obowiązująca norma w zakresie projektowania konstrukcji betonowych, czyli PN-EN-1992-1-1 [1] w punkcie 3.1.9 precyzuje, że efekt skrępowania można uwzględnić, modyfikując niektóre parametry wytrzymałościowe betonu, a dalej obliczać nośność tak, jak w przypadku pracy w stanie jednoosiowego ściskania:

$$f_{ck,c} = f_{ck} \left(1,0 + 5,0 \frac{\sigma_2}{f_{ck}} \right) \text{ dla } \sigma_2 \leq 0,05 f_{ck},$$

$$f_{ck,c} = f_{ck} \left(1,125 + 2,5 \frac{\sigma_2}{f_{ck}} \right) \text{ dla } \sigma_2 > 0,05 f_{ck},$$

gdzie $f_{ck,c}$ oznacza wytrzymałość charakterystyczną betonu skrępowanego na ściskanie, f_{ck} wytrzymałość charakterystyczną na ściskanie bez skrępowania, a σ_2 krępujące naprężenia poprzeczne w betonie.

Na rysunku 2 przedstawiono wytrzymałość osiową znormalizowaną względem początkowej wartości w funkcji naprężeń poprzecznych.

Rys 2. Znormalizowana wytrzymałość na ściskanie betonu skrępowanego według PN-EN-1992-1-1

Kolejne parametry podlegające modyfikacji to graniczne odkształcenia betonu: ε_{c2} zastępowane jest przez $\varepsilon_{c2,c}$ oraz ε_{cu2} zastępowany przez $\varepsilon_{cu2,c}$. W modelu paraboliczno-liniowym, zalecanym do stosowania w punkcie 3.1.7 normy [1], pierwsze z wymienionych odkształceń granicznych oznacza punkt osiągnięcia przez materiał granicy plastyczności i przejście do stanu idealnej plastyczności, zaś drugie to całkowite graniczne odkształcenie materiału, po osiągnięciu którego następuje zniszczenie przekroju:

$$\varepsilon_{c2,c} = \varepsilon_{c2} \left(\frac{f_{ck,c}}{f_{ck}} \right)^2,$$

W powyższych formułach kluczowe jest ustalenie wartości efektywnych poprzecznych naprężeń ściskających (krępujących) σ_2 .

Ustalenie wartości efektywnych poprzecznych naprężeń ściskających

Norma [1] nie podaje wprost sposobu określania wartości efektywnych poprzecznych naprężeń ściskających (krępujących) σ_2 na podstawie geometrii przekroju, rodzaju zbrojenia ani właściwości użytych materiałów. Zwraca jedynie uwagę, że: „ograniczenie odkształceń (skrępowanie betonu) może być generowane przez odpowiednie zamknięte strzemiona lub krzyżowe powiązania zbrojeniem, które dzięki poprzecznemu wydłużeniu betonu osiągają stan plastyczny”. Pozwala to stwierdzić, że przyjęcie prostego modelu, w którym siła panująca w uplastycznionym zbrojeniu poprzecznym (strzemionach lub zwojach) jest równomiernie rozłożona na odpowiadającą powierzchnię przekroju podłużnego słupa, spełnia powyższe wymogi.

Po raz pierwszy takie rozwiązanie zostało zaproponowane w 1903 roku przez francuskiego inżyniera Armanda Considère'a [2]. Zweryfikowano je doświadczalnie na przełomie lat dwudziestych i trzydziestych XX wieku w cyklu badań na Uniwersytecie w Illinois. Prowadził je zespół Franka E. Richarta [3, 4, 5], który pracował na zlecenie ACI (ang. American Concrete Institute), opracowując zalecenia normowe w tym zakresie. Według nich naprężenia poprzeczne można obliczać następująco:

$$\sigma_2 = \frac{\rho_T f_{yk}}{2},$$

gdzie ρ_T jest stopniem zbrojenia poprzecznego, rozumianym jako stosunek objętości zastosowanego zbrojenia poprzecznego (strzemion lub zwojów) do objętości betonowego rdzenia słupa, który zamknięty jest wewnątrz klatki zbrojenia, zaś f_{yk} jest granicą plastyczności stali, z której wykonano zbrojenie poprzeczne. Takie podejście jest proste, ale z uwagi na przyjęte założenia może być skutecznie zastosowane wyłącznie w przypadku prostych układów – strzemion dwuciętych lub pojedynczych zwojów w przekrojach betonowych kwadratowych i okrągłych.

Procedura wyznaczania naprężeń krępujących

Kolejnym podejściem, które można z powodzeniem zastosować do wyznaczenia naprężeń krępujących, jest sięgnięcie do materiału źródłowego, na którym opiera się procedura wprowadzona do PN-EN-1992-1-1 w punkcie 3.1.9. Jest ona uproszczeniem zależności przedstawionej w pracy J.B. Mandera [6] z 1988 roku. Znajduje się tam propozycja obliczania średnich efektywnych naprężeń poprzecznych, którą można zastosować do przekrojów prostokątnych o strzemionach wielociętych:

$$\sigma_2 = \omega_c f_{cd} \left(1 - \frac{s_c}{a_c}\right) \left(1 - \frac{s_c}{b_c}\right) \left(1 - \frac{\Sigma b_i^2}{a_c b_c}\right)$$

W podanym wzorze zastosowane są następujące oznaczenia: ω_c – moc zbrojenia poprzecznego; s_c – rozstaw strzemion lub skok zwoju; a_c – krótszy bok rdzenia przekroju; b_c – dłuższy bok rdzenia przekroju; b_i – odległość pomiędzy kolejnymi prętami zbrojenia podłużnego przytrzymywanymi przez naroża strzemion lub wiązania krzyżowe; f_{cd} – obliczeniowa wytrzymałość betonu nieskrępowanego na ściskanie (granica plastyczności podzielona przez współczynnik bezpieczeństwa).

Moc zbrojenia obliczana jest dla przekroju prostokątnego jako:

$$\omega_c = \min \left\{ \omega_y = \frac{A_{sy} f_{yd}}{s_c a_c f_{cd}}, \omega_z = \frac{A_{sz} f_{yd}}{s_c b_c f_{cd}} \right\},$$

gdzie dodatkowo: f_{yd} – obliczeniowa granica plastyczności stali zbrojenia poprzecznego; A_{sy} i A_{sz} – pole przekroju zbrojenia poprzecznego w danym przekroju (np. dla strzemion dwuciętych jest to podwojone pole przekroju pręta strzemienia).

Procedura nie jest przewidziana do stosowania dla przekrojów o innym kształcie lub innym zbrojeniu poprzecznym niż opisane. W bardziej skomplikowanych i nietypowych sytuacjach poziom złożoności zagadnienia rośnie na tyle istotnie, że wskazane jest numeryczne modelowanie konkretnego zagadnienia z uwzględnieniem nieliniowych właściwości fizycznych materiałów. Sprawia to, że w praktyce inżynierskiej takie rozwiązania właściwie nie znajdują zastosowania.

Graniczne wartości stopnia zbrojenia poprzecznego

Ponadto należy zwrócić uwagę, że obliczane zgodnie z punktem 3.1.9 normy [1] zwiększenie wytrzymałości betonu dotyczy wyłącznie tej części ściskanego elementu, która zamknięta jest wewnątrz klatki zbrojenia. Co więcej, wartości graniczne naprężeń w betonie skrupowanym osiągane są przy większych odkształceniach niż w nieuzwojonej otulinie, więc przed osiągnięciem stanu granicznego w rdzeniu przekroju dochodzi do zniszczenia i odspojenia otuliny. Prowadzi to do oczywistego wniosku, że istnieje pewna graniczna wartość stopnia zbrojenia poprzecznego, powyżej której uwzględnienie tego efektu pozwala „zyskać” dodatkową nośność w słupie.

Zależy ona od tego, jaką część przekroju (A_c) stanowi jego rdzeń ($A_{c,core}$), oraz stosunku wytrzymałości betonu (f_{ck}) i stali (f_{yk}):

Podobne zalecenia, ale przedstawione wprost w normie, można znaleźć w ACI318 [7], z tym, że Amerykanie podają inne wartości graniczne dla słupów okrągłych:

$$\rho_T \geq 0,4 \left(\frac{A_c}{A_{c,core}} - 1 \right) \frac{f_{ck}}{f_{yk}}$$

$$\rho_T \geq 0,45 \left(\frac{A_c}{A_{c,core}} - 1 \right) \frac{f_{ck}}{f_{yk}}$$

oraz inne wartości graniczne dla słupów prostokątnych:

$$\rho_T \geq 0,3 \left(\frac{A_c}{A_{c,core}} - 1 \right) \frac{f_{ck}}{f_{yk}}$$

Na koniec warto jeszcze zwrócić uwagę, jak należy rozumieć zapis „odpowiednie zamknięte strzemiona i powiązania krzyżowe”, który nie jest dalej doprecyzowany. Z fizycznego punktu widzenia najefektywniejsze skrupowanie są w stanie zapewnić ciągłe (np. zaspawane), zamknięte strzemiona lub zwoje wykonane z jednego pręta na długości elementu. Wówczas, by doszło do zniszczenia przekroju uzwojonego, rzeczywiście musi wprawdzie nastąpić uplastycznienie zbrojenia poprzecznego. Pierwsze z rozwiązań, przez pracochłonność wykonania, jest zupełnie niespotykane. W przypadku stosowania tradycyjnych strzemion trzeba wziąć pod uwagę, by ukształtowanie i długość haków były wystarczające do uzyskania pełnego zakotwienia.

Podsumowanie

Omówiony wyżej temat dotyczył wyłącznie zaprojektowania ściskanego przekroju betonowego zgodnie z zapisami obowiązującej normy [1] i nie wyczerpuje tematyki betonu skrupowanego, przedstawionej szerzej na przykład w monografii Piotra Korzeniowskiego [8]. Zaprezentowano propozycje najprostszego przyjęcia wartości efektywnych naprężeń krępujących na podstawie literatury powiązanej i odpowiednika w aktualnej normie ACI. Czyny to całą procedurę prostą do zastosowania w zagadnieniach inżynierskich.

dr inż. Artur Kotarski

- [1] PN-EN-1992. Eurokod 2. Projektowanie konstrukcji z betonu. Część 1-1: Reguły ogólne i reguły dla budynków. Polski Komitet Normalizacyjny, 2008.
- [2] Considère A., *Resistance a'la compression du beton arme et du beton frette*. Le Genie Civil, Paryż, 1903.
- [3] Richart F., Brandtæg A., Brown R.L., *A Study of the Failure of Concrete under Combined Compressive Stresses*, University of Illinois, Engineering Experiment Station. Bulletin, no. 185, 1928.
- [4] Richart F., Brandtæg A., Brown R.L., *Failure of plain and spirally reinforced concrete in compression*. University of Illinois, Engineering Experiment Station. Bulletin, no. 190, 1929.
- [5] Richard F.E., Brown R.L., *An Investigation of Reinforced Concrete Columns: A Report of an Investigation*, University of Illinois, Engineering Experiment Station. Bulletin, no. 267, 1934.
- [6] Mander J.B., Priestley M.J., Park R., *Theoretical stress-strain model for confined concrete*, Journal of Structural Engineering, ASCE, 1998, Vol. 114, Iss. 8, s. 1804-1826.
- [7] ACI Committee 318-08. Building Code Requirements for Structural Concrete, Vol. 2007, 2014.
- [8] Korzeniowski P., *Żelbetowe słupy uzwojone. Badania i teoria*, Wydawnictwo Politechniki Gdańskiej, Gdańsk, 2000.

Zamówienia publiczne

na roboty budowlane a nowa ustawa

Prawo zamówień publicznych

Jak powszechnie wiadomo w naszym środowisku inwestycyjno-budowlanym, od dnia 1 stycznia 2021 roku obowiązuje nowa ustawa Prawo zamówień publicznych¹ (Pzp). Jest to fakt znany budowlancom dlatego, że ustawa ta w codziennym funkcjonowaniu naszego środowiska zawodowego odgrywa bardzo istotną rolę. Z niej wynikają przecież formalne scenariusze walki konkurencyjnej w procesach inwestycyjno-budowlanych realizowanych w sektorze publicznym. Ponadto w istotny sposób domyka ona zarówno obudowę dokumentacyjną tych procesów, jak i problematykę kalkulowania i zarządzania cenami oraz umowami, które w tych procesach są zawierane.

Wobec opisanej sytuacji celem niniejszej publikacji jest próba omówienia, w ujęciu całościowym, warunków i wyników działania nowej ustawy Pzp na rynku zamówień publicznych na roboty budowlane. Ponieważ założono omówienie tego problemu w ujęciu holistycznym, tekst publikacji odpowiada na trzy klasyczne pytania, a mianowicie:

- jak było (w roku 2021 jako pierwszym roku funkcjonowania ustawy),
- jak jest (czyli jakie są aktualne problemy stosowania nowej ustawy),
- jak będzie (tzn. jakich nowości związanych z ustawą Pzp należy się spodziewać już w niedalekiej przyszłości).

Zamówienia publiczne na roboty budowlane w pierwszym roku obowiązywania nowej ustawy

Na początku drugiego półroczia 2022 roku pojawiła się systemowa możliwość dokonania pierwszych ocen funkcjonowania nowej ustawy Prawo zamówień publicznych. Ogłoszone bowiem zostało na portalu internetowym Urzędu Zamówień Publicznych „Sprawozdanie Prezesa UZP z funkcjonowania systemu zamówień publicznych w 2021 roku”².

Co można powiedzieć na temat zamówień publicznych na roboty budowlane na podstawie tego dokumentu?

Udział procentowy zamówień budowlanych w krajowym rynku zamówień publicznych w roku 2021 na tle lat poprzednich ukształtował się następująco:

	Według wartości zamówień (w %)	Według liczby zamówień (w %)
2018	46	29
2019	36	28
2020	43	25
2021	39	27

Źródło: Sprawozdanie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z funkcjonowania systemu zamówień publicznych w 2021 r., Urząd Zamówień Publicznych, Warszawa 2022, s. 20-21.

Komentując powyższe dane liczbowe należy stwierdzić, iż publiczne zamówienia budowlane w roku 2021, podob-

nie jak w latach poprzednich, dominowały pod względem wartości, natomiast ustępowały dostawom i usługom pod względem ilości udzielonych zamówień.

Średni, liczony w dniach czas trwania postępowań na roboty budowlane, na tle zamówień na dostawy i usługi, w roku 2021 był szczególnie długi. Fakt ten w odniesieniu do zamówień o wartości krajowej ilustruje kolejne zestawienie:

Tryb zamówienia	Roboty budowlane	Dostawy	Usługi	Średnio
• Tryb podstawowy z art. 275 p. 1 Pzp	45	37	37	39
• Tryb podstawowy z art. 275 p. 2 Pzp	49	42	41	44
• Tryb podstawowy z art. 275 p. 3 Pzp	112	98	81	94
• Partnerstwo innowacyjne	45	37	38	39

Źródło: Sprawozdanie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z funkcjonowania systemu zamówień publicznych w 2021 r., Urząd Zamówień Publicznych, Warszawa 2022, s. 30.

Przytoczone zestawienie jednoznacznie potwierdza fakt, iż zamówienia budowlane w stosunku do innych zamówień wyróżniają się wysokim stopniem skomplikowania i pracochłonnością. Jest to między innymi związane z koniecznością realizowania tych postępowań na podstawie szczegółowej oraz często niedostatecznie starannie przygotowanej dokumentacji projektowej.

Jeżeli chodzi o **kryteria oceny ofert**, relacjonowane sprawozdanie dokumentujące ten problem w ujęciu porównawczym, wyróżniającym zamówienia na roboty budowlane, dostawy i usługi, jest dość lapidarne. Zamieszczono w nim bowiem jedynie informację³ o odsetku postępowań z ceną jako jedynym kryterium oceny ofert. W latach 2018–2021 był on najniższy w zamówieniach na roboty budowlane. Jest to konstatacja pozytywna, jako że przepisy o zamówieniach publicznych od wielu lat zdecydowanie preferują stosowanie wielokryteriowych modeli oceny ofert, dopuszczając model jednokryteriowy (tylko cena) jedynie w sytuacjach ściśle określonych w ustawie Pzp⁴.

Zamówienia na roboty budowlane wyróżniły się również pozytywnie na tle zamówień na dostawy i usługi w zakresie **poziomu konkurencyjności**. Wskaźnikiem, który służy do oceny tej istotnej cechy rynku zamówień publicznych jest średnia liczba ofert przypadających na jedno postępowanie. Na roboty budowlane w roku 2021 wpływało średnio 3,32 oferty (w 2020 – 4,44), podczas gdy na usługi 2,55, a na dostawy 2,24 oferty⁵.

Jak wynika z przytoczonych danych liczbowych, choć rynek zamówień publicznych na roboty budowlane charakteryzował się najwyższą konkurencyjnością, to jednak konkurencyjność ta na rynku krajowym w stosunku do roku poprzedniego (2000) zmalała aż o 25%. Odpowiedź na pytanie, co było przyczyną tej negatywnej zmiany, nie jest możliwa bez przeprowadzenia badań o bardziej pogłębionym charakterze.

Kolejną cechą pozytywną, która wyróżniała rynek zamówień publicznych na roboty budowlane od rynków dostaw i usług, była **popularność udzielania wykonawcom zaliczek** na poczet zrealizowania zamówienia przez zamawiających. Wskaźniki udziału postępowań, w których w roku 2021 zaliczki zostały dopuszczone w przypadku zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi wyniosły odpowiednio: 1,47%, 0,65% oraz 0,45% ogółu zamówień danego rodzaju⁶.

Przytoczone wskaźniki skłonności zamawiających do udzielania zaliczek pozytywnie wyróżniają zamówienia publiczne na roboty budowlane wśród innych rodzajów zamówień. Trudno jednak ten fakt oceniać jednoznacznie pozytywnie. Pamiętać bowiem należy i o tym, iż wysoka kapitałochłonność produkcji budowlanej oraz jej długie cykle są cechami generowanymi obiektywnie. Konsekwencją tych cech przedmiotowych odrębności budownictwa jest cecha podmiotowa, a mianowicie finansowanie i kontrola produkcji w toku przez zamawiającego⁷. Zdając sobie sprawę z tych cech szczególnych produkcji budowlanej prawodawca polski w ustawie Pzp przyznał zamawiającym prawo udzielania zaliczek wykonawcom, natomiast w przypadku umów zawieranych na okresy dłuższe niż 12 miesięcy nałożył na zamawiających obowiązek udzielania zaliczek lub płatności wykonawcom wynagrodzenia w częściach.

Na tle przedstawionych faktów trudno jest zatem ocenić w sposób jednoznacznie pozytywny skłonność zamawiających do udzielania zaliczek, która w roku 2021 w zamówieniach budowlanych ukształtowała się na poziomie 1,47%.

Negatywnie natomiast na tle innych rodzajów zamówień wyróżniły się zamówienia publiczne na roboty budowlane w zakresie **popularności wstępnych konsultacji rynkowych** w okresie poprzedzającym wszczęcie postępowania. Podstawą prawną tej instytucji jest art. 84 Pzp. Obiektywnie rzecz biorąc konsultacje wstępne są rozwiązaniem ze wszech miar pozytywnym. Prezesa UZP zwracają uwagę na takie aspekty jak „umożliwienie holistycznego przygotowania postępowania w każdym możliwym wariantcie lub aspekcie” oraz „poinformowanie wykonawców bardziej szczegółowo (niż w planie zamówień) o planach i wymaganiach zamawiającego”⁸.

Pomimo tak pozytywnych ocen popularność instytucji wstępnych konsultacji rynkowych w roku 2021 okazała się być bardzo niska. Przewidziano je bowiem jedynie w 1,26%

ogłoszeń na dostawy, 0,85% ogłoszeń na usługi oraz zaledwie 0,23% ogłoszeń na roboty budowlane. Czy tak niskie wskaźniki tłumaczyć można jedynie ugruntowaną obawą zamawiających przed kontaktami z potencjalnymi wykonawcami poza „klasycznymi” elementami procedur zamówieniowo-publicznych oraz koniecznością permanentnego działania pod presją czasu?

Aktualne problemy polskiego rynku zamówień publicznych na roboty budowlane

Podwykonawstwo

Instytucja podwykonawstwa jest szczególnie charakterystyczna dla budownictwa. Nie oznacza to wcale, że nie występuje ona również poza budownictwem. Tam ma ona jednak mniej istotne znaczenie.

Przyczyną opisanego stanu rzeczy jest nieruchomości (immobilność) produktu budowlanego (budowli). Zakład produkcji budowlanej, czyli plac budowy, musi być zatem, co do zasady, mobilny. Budować trzeba bowiem tam, gdzie wymaga tego inwestor lub deweloper. U przedsiębiorców budowlanych „nieznajomość miejsca i rodzaju przyszłych zleceń i straty związane z przenoszeniem swojej organizacji przy każdej zmianie placu budowy wytwarzają (...) niechęć do lokowania większych kapitałów w majątku produkcyjnym przedsiębiorstwa”⁹. W efekcie w krajach o rozwiniętej gospodarce rynkowej średnia wielkość przedsiębiorstwa budowlanego nie przekracza najczęściej 20 zatrudnionych¹⁰.

W sytuacji opisanej powyżej wypracowano wiele metod włączania w te procesy firm budowlanych. Jedną z nich jest metoda generalnego wykonawstwa, która zdominowała polski rynek budowlany¹¹. Problemom związanym ze specyfiką zlecania robót budowlanych od szeregu lat wychodzą naprzeciw przepisy o zamówieniach publicznych. Stwierdzenie to jest słuszne również w odniesieniu do ustawy Pzp obowiązującej obecnie. Nie wprowadzono w niej jednak nowych rozwiązań w odniesieniu do omawianego problemu.

Problematykę podwykonawstwa, głównie budowlanego, nowa ustawa Pzp normuje odrębnie dla zamówień w dziedzinie bezpieczeństwa i obronności oraz dla zamówień klasycznych. W odniesieniu do zamówień klasycznych przepisy ustawy wprowadzają następujące regulacje:

- a) dają prawo zamawiającemu do ustanowienia obowiązku osobistego zrealizowania przez generalnego wykonawcę kluczowych zadań związanych z danym zamówieniem na roboty budowlane (art. 121 p. 1). Przepis ten w sposób oczywisty ogranicza możliwość korzystania z podwykonawców.

Kluczowe zadania muszą być wskazane przez zamawiającego w sposób nie budzący wątpliwości w Specyfikacji Warunków Zamówienia oraz innych dokumentach zamówienia. Oferty proponujące udział podwykonawców w realizacji zadań kluczowych podlegają odrzuceniu jako niezgodne z warunkami zamówienia. Obowiązek osobistego wykonania zadań kluczowych oznacza również, że w odniesieniu do nich wykluczona jest możliwość powoływania się przez wykonawcę na zasoby podmiotów trzecich¹².

- b) omawiane przepisy upoważniają zamawiającego do powierzenia wykonania **części zamówienia** podwykonawcy (art. 462 ust. 1). W kontekście tego przepisu zlecenie podwykonawcom realizacji **całości zamówienia** – nie jest możliwe.

Jako część zamówienia nie może zostać uznane, co do zasady „wykonywanie przez wykonawcę czynności organizacyjno-koordynacyjnych nad podwykonawcami, ponieważ nie stanowią one wykonywania świadczenia głównego”¹³. Zastrzeżenie to jest bardzo istotne w przypadku zastosowania w danym procesie inwestycyjno-budowlanym modelu Project Management. W modelu tym bowiem Project Manager powinien wykonywać wyłącznie czynności o takim charakterze.

Zamawiającym przyznano również prawo przeprowadzania badania podmiotowego proponowanych podwykonawców z konsekwencjami wynikającymi z ustawowego katalogu wykluczeń.

- c) przepisy nowej ustawy rozstrzygają ponadto o tym, że zaangażowanie podwykonawców nie zwalnia generalnego wykonawcy z odpowiedzialności za należyte wykonanie całego zamówienia (art. 462 ust. 8).
- d) w przypadku zamówień publicznych na roboty budowlane umowa podwykonawcza musi zostać zaakceptowana przez zamawiającego, który powinien wyrazić zgodę na jej zawarcie (art. 464 ust. 1). Zamawiający ma prawo zgłoszenia **zastrzeżeń** wobec okazanego mu projektu umowy o podwykonawstwo robót budowlanych (art. 464 ust. 3).

W sytuacjach przewidzianych w tym przepisie zamawiający ma prawo zgłaszania **sprzeciwu** wobec postanowień przedstawionej mu umowy o zrealizowanie części zamówienia publicznego na roboty budowlane. Niezgłoszenie sprzeciwu uważa się za akceptację takiej umowy¹⁴.

Rozliczenia i zaliczki

a) Rozliczenia

Szczegółowe rozwiązania systemowe dotyczące rozliczeń i zaliczek, zapisane w nowej ustawie Pzp musiały, podobnie jak w ustawie obowiązującej poprzednio, uwzględnić takie cechy specyficzne produkcji budowlanej jak długie cykle oraz kapitałochłonność. Dlatego też szereg przepisów ustawy, które normują problematykę rozliczeń zaliczek, odnosi się wyłącznie do zamówień na roboty budowlane.

Tak więc art. 437 w ustępie 1 nakazuje, ażeby umowy o realizację zamówień publicznych na roboty budowlane zawierały m.in. postanowienia dotyczące:

- zasad zapłaty wynagrodzenia wykonawcy, uwarunkowanej przedstawieniem przez niego dowodów potwierdzających zapłatę wymagalnego wynagrodzenia podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom
- terminu zapłaty wynagrodzenia podwykonawcom i dalszym podwykonawcom.

Przywołane przepisy mają za zadanie w sposób oczywisty ochronę interesów finansowych podwykonawców zamówień budowlanych w ich relacjach z generalnymi wykonawcami.

Podobną funkcję, tym razem w odniesieniu do podwykonawców wszystkich zamówień, spełnia inny przepis omawianej ustawy. Przesądza on o tym, że termin zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy nie może być dłuższy niż 30 dni od dnia doręczenia wykonawcy, podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy faktury lub rachunku.

Ponadto w przypadku umów o realizację zamówień publicznych na roboty budowlane zamawiający dokonuje bezpośredniej zapłaty wymagalnego wynagrodzenia przysługującego wykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, który zawarł zaakceptowaną przez zamawiającego umowę o podwykonawstwo. Prawodawca przyznał zarazem wykonawcy prawo do zgłaszania pisemnych uwag dotyczących zasadności dokonania bezpośredniej zapłaty podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy.

b) Zaliczki

Zaliczkowanie zamówień publicznych na roboty budowlane jest kolejnym instrumentem, obok wielokrotnego fakturowania, umożliwiającym udział zamawiającego w finansowaniu produkcji w toku. Obiektywna konieczność takiego udziału, będąca skutkiem długich i kapitałochłonnych cykli produkcyjnych, jest kolejną cechą szczególną budownictwa. Kontrakty zawierane na okresy wieloletnie występują jednak również poza budownictwem. Nic dziwnego zatem, że przepisy zarówno poprzednio obowiązującej, jak i obecnej ustawy Pzp uwzględniają ten fakt.

Pierwszy z tych przepisów (art. 442) daje zamawiającemu **prawo** udzielania zaliczek wykonawcom pod warunkiem, że zostało to przewidziane w ogłoszeniu wszczynającym postępowanie lub w innych dokumentach zamówienia.

Przepis drugi natomiast (art. 443) **nakazuje** zamawiającemu wypłacanie wykonawcy wynagrodzenia po wykonaniu określonych części umowy lub udzielenia mu zaliczki wówczas, gdy umowa została zawarta na okres dłuższy niż 12 miesięcy. Wymuszone omawianym przepisem „darmowe” kredytowanie zamówienia jest korzystne dla obu stron postępowania. Poprawia bowiem płynność finansową wykonawcy zawartego kontraktu, jednocześnie umożliwia zamawiającemu uzyskanie korzystniejszych warunków realizacji zamówienia, zwalniając wykonawców z konieczności korzystania z kredytu komercyjnego.

Waloryzacja

Na skutek dynamicznie rosnącej od szeregu miesięcy inflacji oraz będącej jej konsekwencją wysokiej dynamiki cen czynników produkcji budowlanej (R, M, S) oraz cen robót budowlanych, konieczność precyzyjnego formułowania klauzul waloryzacyjnych, zwłaszcza w średnio- i długoterminowych umowach o roboty budowlane, stała się ewidentna.

Jako egzemplifikację aktualnych realiów rynkowych omawianego problemu przyjęto kilka wybranych przypadkowo notowań systemu Sekocenbud z III kwartału 2022 roku. W odniesieniu do stawek robocizny kosztorysowej oraz cen pracy sprzętu budowlanego są one następujące (tab. 1 i 2)¹⁵.

Tabela 1. Stawki robocizny kosztorysowej w skali kraju w III kwartale 2022 roku

Lp.	Rodzaje robót	Zmiany procentowe w stosunku do:	
		II kwartału 2022	IV kwartału 2021
1	Roboty ogólnobudowlane inwestycyjne	3,7	10,9
2	Roboty ogólnobudowlane remontowe	3,9	11,1
3	Roboty instalacji sanitarnych	4,3	11,6
4	Roboty instalacji elektrycznych	3,7	10,5
5	Roboty inżynieryjne	3,7	11,3
6	Roboty wykończeniowe	4,4	11,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie W. Sikorska-Ożgo, Informacja o stawkach robocizny kosztorysowej oraz cenach pracy sprzętu budowlanego, III kwartał 2022, Sekocenbud IRS 44/2022, s. 12.

Tabela 2. Ceny pracy i najmu sprzętu budowlanego w III kwartale 2022 roku

Lp.	Rodzaje robót	Zmiany procentowe w stosunku do:	
		II kwartału 2022	IV kwartału 2021
1	Koparka jednoznaczyniowa kołowa 0,6 m³	3,7	13,0
2	Walec statyczny samojezdny 10 t	3,8	12,4
3	Żuraw samochodowy 5-6 t	4,8	14,8
4	Żuraw wieżowy torowy (bez toru) 120 tm	4,8	19,9
5	Samochodowa mieszarka transportowa do betonu 3500 dm³	5,6	18,3
6	Rozkładarka mas bitumicznych 4,5 m	3,5	12,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie W. Sikorska-Ożgo, Informacja o stawkach robocizny kosztorysowej oraz cenach pracy sprzętu budowlanego, III kwartał 2022, Sekocenbud IRS 44/2022, s. 32–37.

Prawodawca, mając świadomość trudnej sytuacji wywołanej wysoką i rosnącą inflacją, zwłaszcza na rynku budowlanym, odniósł się do tego problemu trzema przepisami nowej ustawy Pzp. Pierwszy z nich (art. 436 p. 1) statuuje katalog sytuacji skutkujących koniecznością dokonania indeksacji wynagrodzenia wykonawców umów zawartych na okresy dłuższe niż 12 miesięcy.

Katalog ten obejmuje zmiany:

- podatku VAT i podatku akcyzowego,
- ustawowej wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę,
- zasad lub stawek ubezpieczeń społecznych lub zdrowotnych,
- ustawowego sposobu gromadzenia oraz wysokości wpłat do pracowniczych planów kapitałowych¹⁶.

A zatem każda umowa o zamówienie publiczne zawarta na okres dłuższy niż 12 miesięcy, w świetle przytoczonego rozstrzygnięcia ustawowego, musi określać zasady waloryzowania wynagrodzenia wykonawcy wywołanego wyżej wymienionymi, niezależnymi od stron umowy, zmianami o charakterze systemowym.

Dwa kolejne artykuły nowej ustawy Pzp, w odniesieniu do zawartych na okresy dłuższe niż 12 miesięcy umów o roboty budowlane (art. 439) oraz dostawy i usługi (art. 440) narzucają treść tzw. klauzuli waloryzacyjnej. Klauzula ta powinna zatem określać:

- a) poziom zmiany cen materiałów lub kosztów uprawniający do żądania zmiany wynagrodzenia oraz początkowy termin ustalenia takiej zmiany,
- b) sposób dokonania kwantyfikacji zmiany, o której mowa w punkcie poprzednim,
- c) sposób określenia wpływu zmian cen materiałów lub kosztów na koszt wykonania zamówienia,
- d) periodyzację tych zmian,
- e) maksymalnie dopuszczalną wartość zmian wymaganych w sytuacjach, o których mowa w omawianym przepisie.

W trosce o interesy podwykonawców zobowiązano wykonawców, których wynagrodzenie zostało zwaloryzowane w wyniku procedury przedstawionej powyżej, do przeprowadzenia na analogicznych zasadach waloryzacji wynagrodzenia swoich podwykonawców¹⁷.

Interesujące wskazówki proponujące interpretację oraz oprzyrządowanie omawianych przepisów znaleźć można w dwóch minicyklach publikacji. Autorkami obu cykli są E. Wiktorowska oraz B. Kacprzyk. Publikacje te zostały ogłoszone w latach 2021–2022¹⁸.

Rażąco niska cena

Kategoria rażąco niskiej ceny nie jest nową instytucją Prawa zamówień publicznych. Występowała ona już w ustawie Pzp obowiązującej w poprzednim okresie. W odniesieniu do przepisu, który ją wówczas statuował i konkretyzował, nowa ustawa Pzp wprowadziła *de facto* jedynie kilka konkretyzacji i zmian.

Zmiana wprowadzona nową ustawą Pzp, która może budzić wątpliwości interpretacyjne, polega na odmiennym niż w ustawie obowiązującej poprzednio potraktowaniu dwóch przesłanek nakazujących zamawiającemu sformułować domniemanie występowania rażąco niskiej ceny i poddać je weryfikacji. W poprzedniej ustawie była to jedna przesłanka złożona z dwóch elementów. Natomiast w nowej ustawie Pzp z każdego z tych elementów prawodawca uczynił dwie przesłanki odrębne.

Tak więc obecnie art. 224 ust. 1 stanowi, iż zamawiający **ma obowiązek** żądania wyjaśnień dotyczących zaproponowanej w ofercie ceny lub kosztów wówczas, gdy:

- a) zaoferowana cena lub koszt, lub ich istotne części składowe, wydają się rażąco niskie w stosunku do przedmiotu zamówienia **lub**
- b) budzą one wątpliwości zamawiającego co do możliwości wykonania przedmiotu zamówienia zgodnie z wymaga-

niami określonymi w dokumentach zamówienia lub wynikającymi z odrębnych przepisów.

Dlaczego prawodawca wyżej przywołane przesłanki potraktował rozłącznie – trudno powiedzieć¹⁹.

Wątpliwości zamawiających w procedurze rozstrzygania postępowań może również budzić odpowiedź na pytanie, co ma być kwantytatywną podstawą domniemania rażąco niskiej ceny. Czy mianowicie powinna to być:

- wartość zamówienia powiększona o należny podatek VAT, ustalona przed wszczęciem postępowania, czy też
- średnia arytmetyczna cen wszystkich złożonych ofert niepodlegających odrzuceniu na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 1 i 10?

Taką wątpliwość zdecydowanie wygasza jeden z wiarygodnych komentarzy do nowej ustawy Pzp. Czytamy w nim, że obowiązek wszczęcia procedury weryfikacyjnej domniemania rażąco niskiej ceny powstaje wówczas, gdy „zachodzi co najmniej jedna” z okoliczności wymienionych w art. 224 ust. 2 pkt 1 Pzp.

Kilka przedstawionych powyżej uwag odnoszących się do kategorii rażąco niskiej ceny powinno zachęcić naszych Czytelników działających w komisjach przetargowych do bardzo starannego analizowania dyspersji cen w prowadzonych przez nich postępowaniach, jak również do wnikliwego analizowania przesłanek domniemania rażąco niskiej ceny. Pomocna może się tu okazać zarówno literatura przedmiotu, jak i stosowne wyroki KIO oraz sądów powszechnych.

Zapowiadane zmiany

Konkretyzując tytuł niniejszego punktu zamierzam udzielić odpowiedzi na dwa pytania. Są one następujące:

- jakie specyficzne problemy z zamówień publicznych na roboty budowlane postrzegane są w ogłoszonej kilka miesięcy temu Polityce zakupowej państwa,
- czy powinniśmy się w najbliższym czasie spodziewać zbudowania w naszym kraju swoistego modułu systemu zamówień publicznych, jakim jest system certyfikacji (prekwalifikacji) firm budowlanych.

Zamówienia publiczne na roboty w Polityce zakupowej państwa

W modelowej strukturze postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, jaka wynika z obecnie obowiązującej ustawy Pzp, wyróżnić można 6 faz. Są one następujące:

- Faza 1 – identyfikacja potrzeby społecznej, jaką dane zamówienie publiczne powinno zaspokoić oraz dostępnych sposobów jej zaspokojenia,
- Faza 2 – planowanie postępowań z uwzględnieniem **polityki zakupowej państwa** oraz zidentyfikowanych potrzeb społecznych,
- Faza 3 – przygotowanie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego,
- Faza 4 – przeprowadzenie tego postępowania,
- Faza 5 – zawarcie i wykonanie umowy o zamówienie publiczne,

Faza 6 – dokonanie oceny efektywności zrealizowanego zamówienia ze szczególnym uwzględnieniem opinii społecznych.

Jak łatwo zauważyć, polityka zakupowa państwa pojawia się w fazie 2.

Obowiązek przygotowania projektu Polityki zakupowej państwa wynika z art. 21 Pzp. Stanowi on, że za przygotowanie i przedłożenie projektu Polityki zakupowej państwa odpowiada Minister właściwy do spraw gospodarki. Obecnie jest to Minister Rozwoju i Technologii. Polityka zakupowa państwa powinna być opracowywana raz na cztery lata.

Aktualną wersję tego dokumentu opublikowano w formie załącznika do uchwały Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2022 roku²⁰. Załącznik ten jest obszerny, liczy bowiem aż 216 stron. Niestety, przywołany dokument wydaje się niemal nie dostrzegać specyficznych problemów zamówień publicznych na roboty budowlane, takich jak np. niedoskonałości kosztorysowania inwestorskiego. Pozytywnym wyjątkiem jest Building Information Modeling (BIM)²¹. System ten postrzegany jest w omawianym dokumencie jako jeden z instrumentów Polityki zakupowej państwa. Skomplikowana i trudna procedura BIM została jednak ujęta w sposób bardzo ogólny, w formie rozwiniętego hasła encyklopedycznego. Dla zamówień publicznych na roboty budowlane istotna może być również zawarta w Polityce zakupowej państwa zapowiedź wprowadzenia do polskiego systemu zamówień publicznych certyfikacji wykonawców²².

Certyfikacja firm budowlanych

Badanie podmiotowe wykonawców jako element procedury selekcyjnej zamówienia publicznego jest szczególnie skomplikowane w przypadku zamówień budowlanych. A zatem zapowiedź stworzenia systemu certyfikacji wykonawców może mieć szczególnie istotne znaczenie właśnie w odniesieniu do tych zamówień. Warunkiem koniecznym sukcesu tego systemu musi być jednak jego **wysoka wiarygodność**. Zagwarantowanie tej wiarygodności nie jest natomiast możliwe bez poniesienia znacznego wysiłku o charakterze organizacyjnym, kadrowym i finansowym. Tylko wtedy postulowany system certyfikacji wykonawców ma szansę być systemem obiektywnym i sprawnie działającym. W przeciwnym razie grozi nam ryzyko „kupowania certyfikatów” – ze wszystkimi negatywnymi konsekwencjami tego procederu.

Czy postulowaną wiarygodność będzie w stanie zapewnić system prekwalifikacji wykonawców, którego podstawowe założenia ogłoszono w II kwartale 2022 roku²³ – trudno powiedzieć.

Przypomnieć w tym miejscu należy, iż w niedawnej przeszłości były w naszym kraju podejmowane próby uruchomienia systemu certyfikacji firm budowlanych dla potrzeb systemu zamówień publicznych. **Ówczesny Prezes UZP zdecydowanie odmówił wzięcia w nich udziału twierdząc, iż byłaby to zbyt daleko idąca ingerencja podmiotu rządowego w procesy gospodarcze.** Przywołała Zielona Księga z kolei takiej możliwości nie wyklucza²⁴.

Zakończenie

Udzielając odpowiedzi na trzy pytania sformułowane we wprowadzeniu, należy przywołać pewne znane powiedzenie. Mówi ono, że lepsze jest wrogiem dobrego. Jakkolwiek zatem polski rynek zamówień publicznych na roboty budowlane funkcjonuje zgodnie z podstawowymi rozstrzygnięciami nowej ustawy Pzp, to jednak dla poprawy efektywności tego funkcjonowania niezbędne wydaje się wprowadzenie szeregu zmian, modyfikacji i ulepszeń. Jako budowlancy, którzy dobrze rozumieją znaczenie tej ustawy dla aktywności zawodowej, życzymy sobie, ażeby owe zmiany, modyfikacje i usprawnienia możliwie szybko stały się rzeczywistością. Może już w 2023 roku?

prof. Andrzej Borowicz

- ¹ Fakt ten był konsekwencją przyjęcia dwóch aktów prawnych, a mianowicie ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. 2019 poz. 2019 ze zm.) oraz przepisów wprowadzających z 11 września 2019 r. ustawą Prawo zamówień publicznych (Dz.U. 2019 poz. 2020).
- ² Obowiązek Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych dotyczący opracowania i przedstawienia Radzie Ministrów oraz właściwej komisji sejmowej takiego Sprawozdania wynika z art. 469 p. 20 ustawy Pzp.
- ³ *Sprawozdanie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z funkcjonowania systemu zamówień publicznych w 2021 r.*, Urząd Zamówień Publicznych, Warszawa 2022, s. 31.
- ⁴ Chodzi tu zwłaszcza o art. 246 ustawy Pzp obowiązującej aktualnie. Na ten temat patrz także: M. Jaworska (red.), D. Grześkowiak-Stojek, J. Jarnicka, A. Matusiak, *Prawo zamówień publicznych, Komentarz*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2021, s. 275.
- ⁵ *Sprawozdanie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych...*, op. cit., s. 32.
- ⁶ Ibidem, s. 73.
- ⁷ Szerzej na ten temat: J. Goryński, *Ekonomika budownictwa i polityka budowlana*, PWE, Warszawa 1976, s. 110-111, 132-141.
- ⁸ H. Nowak (red.), M. Winiarz (red.), *Prawo zamówień publicznych. Komentarz*, Urząd Zamówień Publicznych, Warszawa 2021, s. 290.
- ⁹ J. Goryński, *Ekonomika budownictwa...*, op. cit., s. 115.
- ¹⁰ Ibidem, s. 117.
- ¹¹ Anglojęzyczna literatura wyróżnia, oprócz metody generalnego wykonawstwa (*General contracting*), metody takie jak: *Design and build*, *Management Contracting*, *Construction management*, *Package deals*, *Systems involving service agreements*. Por. W. Hughes, P. Hillebrandt, D. Greenwood, W. Kwawu, *Procurement in the Construction Industry*, Taylor and Francis, London and New York 2006, s. 7-10.
- ¹² Na ten temat patrz również: M. Jaworska (red.), D. Grześkowiak-Stojek, J. Jarnicka, A. Matusiak, *Prawo zamówień...*, op. cit. s. 365.
- ¹³ M. Zwolińska, *Granice podwykonawstwa*, Monitor Zamówień Publicznych, 2021, nr 8, s. 11-15.
- ¹⁴ Na temat problematyki podwykonawstwa w obecnym stanie prawnym patrz również: J. Jerka, *Powierzenie wykonania części zamówienia podwykonawcy jako element oferty*, Zamówienia Publiczne. Doradca, 2021, nr 8, s. 60-67; D. Ćwik, M. Kacprzyk-Boniecka, *Podwykonawstwo w zamówieniach publicznych - wybrane aspekty*, Ceny, Zamawianie i Kosztorysowanie Robót Budowlanych, Ośrodek Kosztorysowania Robót Budowlanych, 2020, z. 7-8, s. 74-81.
- ¹⁵ Na ten temat patrz również: E. Wiktorowska, B. Kacprzyk, *Geneza i prawne podstawy waloryzacji umów o zamówienia publiczne*, Zamówienia Publiczne. Doradca, 2022, nr 3, s. 23-28.
- ¹⁶ Szerzej na ten temat patrz: R. Szostak, *Warunki zmiany wynagrodzenia należnego wykonawcy zamówienia publicznego*, Zamówienia Publiczne. Doradca, 2022, nr 3, s. 42-53.
- ¹⁷ Obowiązek ten dotyczy wyłącznie umów podwykonawczych o roboty budowlane lub usługi, zawartych na okres ponad 12 miesięcy.
- ¹⁸ Są to następujące publikacje: *Praktyczne wskazówki do opracowania i interpretacji postanowień umowy w zakresie zmiany cen materiałów lub kosztów związanych z realizacją zamówienia z uwzględnieniem art. 439 Pzp*, Ceny, Zamawianie i Kosztorysowanie Robót Budowlanych, 2021, nr 11, s. 5-23 (cz. I) oraz nr 12, s. 5-18 (cz. II), *Konstrukcja klauzuli zmiany umowy*, Zamówienia Publiczne. Doradca, 2022, nr 5, s. 41-46 i *Budowanie klauzuli zmiany umowy według metody uproszczonej*, Zamówienia Publiczne. Doradca, 2022, nr 6, s. 58-65. Na ten temat patrz również: www.orgbud.pl, *Waloryzacja wynagrodzeń w umowach o roboty budowlane*, Monitor Zamówień Publicznych, 2021, nr 8, s. 37-41.
- ¹⁹ Na temat tego problemu oraz innych kwestii odnoszących się do kategorii rażąco niskiej ceny w obecnym stanie prawnym patrz m.in. J. Dolecki, *Wyjaśnienia ceny rażąco niskiej w postępowaniach, których przedmiotem zamówienia są roboty budowlane*, Ceny, Zamawianie i Kosztorysowanie Robót Budowlanych, 2021, nr 6, s. 36-52 (cz. I) oraz nr 7-8, s. 62-78 (cz. II); E. Sikorska-Gałęcka, *Rażąco niska cena*, Monitor Zamówień Publicznych, 2021, nr 10, s. 36-38.
- ²⁰ Uchwała nr 6 Rady Ministrów z 11 stycznia 2022 roku w sprawie przyjęcia Polityki zakupowej państwa (M.P. 2022 poz. 125).
- ²¹ Załącznik do uchwały nr 6 Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2022 roku, s. 120-121.
- ²² Ibidem, s. 24. Szerzej na temat Polityki zakupowej Państwa patrz m.in. A. Borowicz, *Polityka zakupowa Państwa – kilka refleksji*, Zamówienia Publiczne. Doradca, 2022, nr 2, s. 10-17.
- ²³ Założenia tego systemu przedstawiono w dokumencie: Ministerstwo Rozwoju i Technologii, *Certyfikacja wykonawców zamówień publicznych – Zielona Księga*. Były one przedmiotem dyskusji na zorganizowanej w Warszawie w dniach 20-21.05.2022 roku konferencji uzgodnieniowo-warsztatowej.
- ²⁴ Ministerstwo Rozwoju i Technologii, *Certyfikacja wykonawców...*, op. cit., s. 19-20. Na ten temat patrz również A. Szyszkowski, *Certyfikacja wykonawców – czy rynek to kupi?*, Monitor Zamówień Publicznych, 2022, nr 5, s. 22-24.

(Nie)zwykła ulica Legionów,

czyli o remoncie oraz najciekawszych obiektach ulicy Legionów w Łodzi

Dnia 5 grudnia 2022 roku rozpoczął się długo wyczekiwany remont ulicy Legionów pomiędzy Placem Wolności a ulicą Żeligowskiego. Już w czwartym kwartale 2023 roku ulica zyska całkowicie nowy charakter. Przy okazji trwającej przebudowy warto wspomnieć, że Legionów to jedna z najstarszych ulic w Łodzi, w obrębie której znajduje się kilka reprezentatywnych obiektów o bardzo ciekawej historii.

Historyczne obiekty przy ulicy Legionów

Naszą podróż rozpoczynamy od ulicy Legionów 2 (ówczesna ulica Konstantynowska) i budynku wzniesionego w połowie XIX wieku, w którym znajdowała się najstarsza łódzka cukiernia „Confiserie”. Po 1945 roku mieściła się tam restauracja „Sim”, a aktualnie jest tu Łódzki Oddział Wojewódzki Ligi Kobiet Polskich. Wspomniany obiekt w 2012 roku przeszedł gruntowną rewitalizację w ramach projektu Mia100 Kamienic. Zaraz obok, vis-à-vis remizy Straży Pożarnej, znajduje się kolejny budynek zaliczany do grupy starej zabudowy miasta. Dom Orbachów został wzniesiony w 1890 roku według projektu Gustawa Landau-Gutentegera. Cztery lata później nadbudowano pierwsze piętro, a cały projekt przebudowy powstał według planów architekta Franciszka Chełmińskiego, który był też twórcą planów obiektu przy ulicy Legionów 17.

Przechodzimy kilka numerów dalej, do ulicy Legionów 5. To właśnie w tym miejscu Józef Zajązkowski otworzył swój zakład fotograficzny. Początkowo atelier znajdowało się przy Nowym Rynku 8 (dzisiejszy Plac Wolności), jednak zostało przeniesione¹. W kamienicy przy ul. Konstantynowskiej 12 (obecnie Legionów 12) mieszkał i pracował Jan Petersilge, założyciel pierwszej łódzkiej gazety (*Lodzer Zeitung*).

W 1865 roku przy ulicy Legionów 14/16 wybudowano niewielki, drewniany i niezadaszony budynek², w którym mieścił się Teatr Wielki Fryderyka Sellina. Z czasem stał się bardziej okazały i swego czasu był największym gmachem teatralnym w Łodzi. Został zbudowany według projektu Adolfa Zeligszona, słynnego architekta odpowiedzialnego m.in. za siedzibę Łódzkiej

Ówczesna ulica Konstantynowska w latach 1910-1915
Źródło zdjęcia: <https://polska-org.pl/>

Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa, ale także projektanta pałacu Karola Poznańskiego, pałacu w Lisowicach i wielu innych budynków. Budowa Teatru Wielkiego Fryderyka Sellina trwała trzy lata. Charakterystyczna dla obiektu była siedmioosiowa, trzypiętrowa fasada, którą ozdabiał portyk, a wejście do teatru prowadziło przez troje drzwi w arkadach. Na widowni Teatr Wielki mógł pomieścić 1250 widzów na parterze i dwóch balkonach, natomiast scena miała 6 metrów wysokości i 14 metrów szerokości. Co ciekawe, teatr posiadał centralne ogrzewanie, wentylację oraz oświetlenie elektryczne. W tym samym gmachu właściciel urządził restaurację, salę balową, pijalnię wód mineralnych, a w podziemiach magazyny mięsa³. Teatr spłonął w 1920 roku i nigdy nie został odbudowany. Obecnie znajduje się tam plac pomiędzy południową zabudową oraz budynek handlowy.

Drugim z teatrów znajdujących się na ulicy Legionów (pod numerem 21) jest działający do dziś Teatr Powszech-

ny, który mieści się w budynku wzniesionym w 1910 roku. Początkowo była to siedziba Ewangelickiego Stowarzyszenia Śpiewaczego Gesang Verein. Dopiero w 1957 roku nastąpiła przebudowa obiektu według projektu warszawskiego architekta Andrzeja Strachockiego. W latach dziewięćdziesiątych XX wieku teatr poddawany był niewielkim remontom: odświeżona została widownia Dużej Sceny (licząca 443 miejsca) oraz jej zaplecze, a na początku lat dwutysięcznych kilkakrotnie remontowane było wnętrze teatru – nowego charakteru nabrało m.in. foyer oraz hol kasowy⁴. Warto dodać, że Teatr Powszechny jest jednym z najchętniej odwiedzanych teatrów dramatycznych w Polsce, który rocznie prezentuje ponad 400 przedstawień i średnio odwiedza go ponad 130 000 widzów.

Przy ulicy Legionów 27 znajduje się Szkolne Schronisko Młodzieżowe, którego siedziba została wyremontowana w 2021 roku w ramach miejskiego

Kompleks budynków mieszkalnych przy ulicy Legionów 66
Autor zdjęcia: Wiesław Kaliński

programu Mia100 Kamienic. Budynek został wzniesiony według planów architekta Wiesława Lisowskiego i 1923 roku mieściła się tam szkoła powszechna. Kilka numerów dalej, przy ulicy Legionów 32, znajduje się kamienica powstała według projektu architekta Stanisława Uleyskiego, wzniesiona pod koniec XIX w. Była ona wówczas własnością Spółki Akcyjnej Wyróbów Bawełnianych „I.K. Poznański”. Warto zwrócić uwagę na ciekawą płaskorzeźbę znajdującą się na szczycie budynku, nawiązującą do przemysłowego charakteru Łodzi – przedstawia ona prządkę z kołowrotkiem.

Przy skrzyżowaniu ulicy Legionów i ulicy Gdańskiej znajduje się Muzeum Tradycji Niepodległościowych (przy ul. Gdańska 13), przed którym w 2021 r. został odsłonięty pomnik Haliny Szwarz-Kłąb, agentki AK-owskiego wywiadu w okresie II wojny światowej.

Kolejnym wartym uwagi miejscem jest siedziba koszarowa Wojska Polskiego (dawne „domy wojskowe”) przy ul. Legionów 81. Powstała ona w latach 1927–1930. To trzypiętrowy obiekt w stylu modernistycznym projektu warszawskiego architekta Józefa Płoszki, wzniesiony na planie litery „L”. Jego fasady zostały podzielone na trzy poziome pasy (dolny pas jest ozdobiony pilastrami i obejmuje dwie kondygnacje, a pozostałe po jednej), rozdzielone

ozdobnymi gzymsami. Fasada zachodniego skrzydła od strony dziedzińca zdobiona jest ryzalitem z zadaszonym podjazdem, natomiast wejście zdobi trójdzielny portyk ozdobiony czterema pilastrami od strony ulicy Legionów oraz dwoma od strony dziedzińca. Od ulicy św. Jerzego dziedziniec oddzielony jest ozdobnymi arkadami, a od strony północnej – garażami i parterowymi budynkami gospodarczymi. Wnętrze głównego holu ozdobiono stylizowanymi kolumnami oraz „kryształową” dekoracją sufitu⁵. Dopiero w 1959

roku, po gruntownej rewitalizacji powstał trzygwiazdkowy Hotel Reymont, do którego przybywali goście z całego świata. Warto dodać, że obiekt jest obecnie wpisany do rejestru zabytków.

Wspomniany wcześniej architekt Józef Płoszko był także autorem projektu gmachu Dowództwa Okręgu z 1927 roku. Budynek o typowych formach klasycznych⁶ został przekształcony na Wojskową Prokuraturę Garnizonową, która aktualnie mieści się przy ulicy Legionów 83.

Nowoczesne budownictwo

Warto wspomnieć, że przy ulicy Legionów 66 znajduje się kompleks budynków mieszkalnych, których budowę zakończona w czerwcu 2020 roku. Powierzchnia użytkowa obiektu to prawie 8 tys. m², z czego największą część zajmuje powierzchnia mieszkalna (ponad 4 tys. m² z 102 lokalami) oraz powierzchnia handlowa (897 m²). W budowę projektu deweloperskiego zainwestowały firmy MS Investments we współpracy z Pelion, natomiast biuro Kiwi Architektura jest autorem projektu architektonicznego⁷.

W maju bieżącego roku ma zakończyć się modernizacja kamienicy przy ulicy Legionów 44. Powstaną w niej lokale handlowo-usługowe, dom dla małoletnich matek z dziećmi, a także świetlica środowiskowa. Wartość całej inwestycji wyniesie 14 mln zł.

Wizualizacja ul. Legionów 44
Źródło: urbanity.pl

Remont ulicy Legionów

Jak już wcześniej wspomniano, w grudniu rozpoczęła się gruntowna przebudowa ulicy Legionów. W ramach rewitalizacji torowisko tramwajowe ma być wymienione na cichsze (wykonane w technologii ograniczającej hałas i drgania), chodniki poszerzone, a ruch spowolniony. Jezdnia będzie zwężona w miejscu projektowanych przystanków tramwajowych. By ułatwić wsiadanie do tramwaju perony zostaną wyniesione na 20 cm ponad poziom jezdni.

Odpowiednio przebudowana i zmodernizowana zostanie sieć wodociągowa, kanalizacyjna, gazowa, elektroenergetyczna, telekomunikacyjna, a także oświetlenie miejskie na słupach oraz na elewacjach i podświetlenie budynku Legionów 37a⁸. Wzdłuż ulicy posadzone zostaną drzewa, krzewy i inne rośliny, a cały obszar zieleni objęty będzie automatycznym systemem nawadniania. Co więcej, na skrzyżowaniu z ulicą Cmentarną ma pojawić się zielony plac z fontanną⁹. Chodniki zostaną wykonane z płyt oraz kostki kamiennej łupanej, zostaną też zamontowane nowe słupy trakcyjno-oświetleniowe¹⁰. Powstanie także nowy kanał technologiczny do poprowadzenia światłowodów oraz nowe punkty monitoringu miejskiego.

Koniec remontu planowany jest na październik 2023 roku. Wartość inwestycji wynosi 116 mln zł, a jej wykonawcą jest konsorcjum firm Balzola Polska i Lantania. Pierwsza z nich to firma działająca od 1989 roku, któ-

ra zrealizowała m.in. projekt budowy kompleksowego Centrum Sportowego Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni, wielofunkcyjnej Hali Sportowej przy GOS w Raszynie wraz z zagospodarowaniem terenu, a także nową siedzibę Oddziału Prewencji Policji w Krakowie. Lantania to z kolei włoska firma, która produkuje i sprzedaje produkty do czyszczenia, ochrony i konserwacji powierzchni z marmuru, kamienia, granitu, gresu porcelanowego, terakoty, lastryko i betonu.

Karolina Włodarczyk

Remont ulicy Legionów
Autor zdjęcia: Karolina Włodarczyk

Wizualizacja ulicy Legionów
Źródło zdjęcia: rewitalizacja.uml.lodz.pl

¹ D. Samborska-Kukuć, *Kilka komentarzy do wspomnień Józefa Zajączkowskiego (notatki z czasów powstania w r. 1863 w mianowicie w m. Łodzi i jego okolicach)*, Przegląd Nauk Historycznych 2019, R. XVIII, nr 1, s. 237.

² R. Pakuła, *Geneza Teatru Miejskiego w Łodzi*, Piotrkowskie Zeszyty Historyczne, 2011, s. 61.

³ *Teatr Wielki Fryderyka Sellina*, Spacerownik Teatralny, Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, <http://spacerownikteatralny.pl/miasta/lodz/historyczne/lodz-teatr-wielki-fryderyka-sellina/> [dostęp: 15.01.2023].

⁴ *Historia Teatru Powszechnego w Łodzi*, Teatr Powszechny w Łodzi, <https://powszechny.pl/pl/historia/> [dostęp: 15.01.2023].

⁵ R. Bonisławski, J. Podolska, *Spacerownik Łódzki*, Biblioteka Gazety Wyborczej, Łódź 2008, s. 120.

⁶ K. Stefański, B. Ciarkowski, *Modernizm w architekturze Łodzi XX wieku*, Dom Wydawniczy Księży Młyn, Łódź 2018, s. 63.

⁷ Legionów 66, Urbanity.pl, <https://www.urbanity.pl/lozkie/loz/legionow-66,b12756> [dostęp: 14.01.2023].

⁸ *Ulica Legionów (na odcinku Żeligowskiego – Gdańska)*, Portal Rewitalizacja, <https://rewitalizacja.uml.lodz.pl/dzialania/7-okolice-ul-legionow-i-ul-mielczarskiego/ulica-legionow-gdanska-zeligowskiego/> [dostęp: 11.01.2023].

⁹ *Remont Legionów od 5 grudnia. Zamknięte skrzyżowania, zmiany tras MPK Łódź [MAPA]*, Łódź.pl, <https://lodz.pl/arttykul/remont-legionow-od-5-grudnia-zamkniete-skrzyzowania-zmiany-tras-mpk-lodz-mapa-54431/> [dostęp: 11.01.2023].

¹⁰ *Ul. Legionów, jaką znamy, przestanie istnieć. W końcu powstanie droga na miarę XXI wieku [wizualizacja]*, Tulodz.pl, <https://tulodz.pl/wiadomosci-lodz/ul-legionow-jaka-znamy-przestanie-istniec-w-koncu-powstanie-droga-na-miare-xxi-wieku-wizualizacja/RG-kxgY1tvgyiTgNms6t> [dostęp: 11.01.2023].

Inwestycje łódzkie w skrócie

Dobrze znana mieszkańcom miasta 100-letnia **fabryka Wigencja** znajdująca się przy OFF Piotrkowska zmieniła się nie do poznania. W budynku powstał Teatr Pinokio, biblioteka, a także rodzinna restauracja z ogrodem i placem zabaw dla dzieci. Przebudowa obiektu była prowadzona w ramach programu rewitalizacji, co pozwoliło połączyć historyczny industrialny charakter miasta z nowoczesnością. To jeden z najdroższych projektów, bo cena inwestycji wyniosła blisko 42 mln złotych. Dzięki dużej przestrzeni, w fabryce powstały dwie profesjonalne sceny teatru razem z salami prób, pracowniami kreatywnymi oraz pomieszczenia przeznaczone dla edukatorów. Zrewitalizowany obiekt ma stać się też siedzibą Centrum Sztuki Współczesnej dla Dzieci i Młodzieży. Zmianie uległ też teren przed samą fabryką, gdyż w tym miejscu znajduje się niewielki park, gdzie najmłodsi mogą aktywnie spędzić czas. (Źródło: uml.lodz.pl)

Willa Maurycego Frankela, mieszcząca się przy ulicy Sienkiewicza 26 w Łodzi, została oddana do użytku w 1924 roku. W latach 80. XX wieku budynek ten służył jako milicyjne kasyno. Później ponownie przeszedł pod jurysdykcję służb porządkowych i funkcjonował jako jeden z wydziałów Komendy Wojewódzkiej Policji. Dzisiaj zabytkowa kamienica przechodzi gruntowny remont, aby tym razem zaoferować pomieszczenia biurowe oraz miejsce dla lokali usługowych. W ramach przeprowadzanej rewitalizacji zmodernizowana zostanie elewacja, a wewnątrz przejdą szczegółowy remont. Wykonawca pragnie przy tym zachować XIX-wieczny charakter budynku, co niewątpliwie spodoba się mieszkańcom. Wykonawcą projektu jest firma Michał Szymczyk Zakład Ogólnobudowlany, a wartość inwestycji została wyceniona na 6 mln zł. Prace zostaną ukończone w IV kwartale bieżącego roku. (Źródło: urbanity.pl)

W III kwartale 2023 roku rozpoczną się prace Dewelopera OKAM, który otrzymał pozwolenie na wybudowanie **osiedla mieszkaniowego przy ulicy Dowborczyków 18 w Łodzi**. Na działce o powierzchni około 6 700 m² powstanie osiedle czterech budynków wielorodzinnych, w których łącznie znajdzie się 347 mieszkań o zróżnicowanych metrażach i rozkładach. Mieszkania na osiedlu będą miały wysokość do 2,65 cm. Potencjalnych najemców mogą również zainteresować indywidualne tarasy na dachach budynków, które będą miały bezpośrednie wyjście z niektórych lokali. Na najniższym poziomie znajdować się będzie hala garażowa z miejscami przeznaczonymi do ładowania aut elektrycznych. Ściany i filary elewacji parteru zostaną wykończone okładziną z płyt kamiennych lub gresowych w kolorze brązowym. Na wybranych fragmentach fasady wykorzystane zostaną m.in. licówki ceramiczne. Całe osiedle ma być ogrodzone, a bezpieczeństwo będzie zapewniał monitoring oraz ochrona. (Źródło: urbanity.pl)

W Piotrkowie Trybunalskim powstaje nowy park handlowy w ramach sieci N-park. W ubiegłym roku firma Napollo przedstawiła szczegóły inwestycji, wizualizację, a jesienią zgodnie z terminem rozpoczęła realizację inwestycji. N-Park to sieć popularnych parków handlowych w Polsce, które budowane są głównie w centrach osiedli mieszkaniowych aglomeracji. Kolejna **inwestycja firmy Napollo powstanie w Piotrkowie Trybunalskim**, na terenie po byłej Piotrkowskiej Fabryce Mebli, między ul. Sulejowską a obwodnicą. Park handlowy będzie oferował 7700 m² powierzchni handlowej do wynajęcia. Przeznaczona jest na sklepy spożywcze, RTV i AGD, odzieżowe, czy z branży beauty. Przy kompleksie powstanie rozległy parking. Do tego park handlowy ma być skomunikowany z marketem OBI. Otwarcie tej inwestycji jest zaplanowane na II kwartał 2023 roku. (Źródło: urbanity.pl)

Dworzec Łódź Kaliska przejdzie gruntowną przebudowę. Inwestycja, którą zapowiadano od lat, w końcu może dojść do skutku. Ogłoszono przetarg na wykonawcę przemiany dworca, na którą mieszkańcy miasta długo czekali. Jak zapewnia PKP zmiany, które mają zostać wprowadzone, nie będą tylko kosmetycznymi przeróbkami. Przebudowie ulegnie cały budynek główny. Plac, na którym obecnie mieszczą się lokale gastronomiczne, zostanie zastąpiony parkingiem samochodowym, co ma znacznie ułatwić dostanie się na teren peronów. W przebudowanym budynku dworca powstaną nowe kasy, windy, toalety oraz przestrzeń, którą mogą zagospodarować potencjalni przedsiębiorcy. Nie zapomniano również o mieszkańcach korzystających z łódzkiego MPK. Zostanie wydzielone miejsce dla nowych zatok autobusowych, dzięki czemu pasażerowie szybciej i wygodniej będą mogli przejść na teren stacji kolejowej. Oferty na przetarg wykonawcy mogli składać do końca lutego 2023 roku. Prace mają rozpocząć się jeszcze w tym roku,

a szacowany koszt remontu ma wynieść ok. 55 mln zł. Co ważne, dworzec Łódź Kaliska ma być ważnym punktem dla tunelu średnicowego. (Źródło: *urbanity.pl*)

oprac. Patryk Zadworny

ETYKA ZAWODOWA

Odpowiedzialność

35

Antoine de Saint-Exupéry często powtarzał, że być człowiekiem to właśnie być odpowiedzialnym. Przez bycie odpowiedzialnymi my, ludzie, tworzymy siebie jako osoby. Do tego zostaliśmy wezwani i powołani. Oczywiście wymaga to od nas pewnego wysiłku, polegającego na kształtowaniu i nieustannym zmienianiu siebie. Jednak taka przemiana może dokonać się tylko poprzez postępowanie zgodne z obiektywnymi wartościami. Dlatego nie można mówić o odpowiedzialności w oderwaniu od wartości, a zarazem samoświadomości.

Dla lepszego zobrazowania posłużę się pewnym przykładem. Wyobraźmy sobie duży, głęboki basen wypełniony wodą. Do tego basenu wskakuje człowiek, aby się ochłodzić. Teoretycznie w wodzie może robić wszystko, ale czy aby na pewno? Jako wolna istota może machać rękoma, nogami, może nurkować itp. Może wykonywać różne ruchy, ale czy one przyniosą mu jakąkolwiek korzyść? Jeśli nie posiadał odpowiedniej umiejętności pływania, a chce tylko w taki sposób się bawić, naraża się na utratę sił, zasłabnięcie, a nawet na możliwość utonięcia. Jeśli w pobliżu nie znajdzie się inny człowiek, który go ostrzeże, a w skrajnym przypadku pomoże i uratuje, taka zabawa może skończyć się tragicznie. Ale czy tak musi wyglądać każdy koniec zabawy w głębokim basenie?

Człowiek, który nauczy się pływać i będzie odpowiedzialnie poruszać rękoma i nogami, sprawi sobie przyjemność. W ten sposób woda, która niejednokrotnie nas przeraża, stanie się źródłem relaksu i odpoczynku. Jest to analogia odpowiedzialności. Człowiek, który chce pływać, musi się tej umiejętności nauczyć. Wiąże się to z podjęciem świadomego wysiłku, który z czasem nie będzie już tak uciążliwy. Tak samo jest z odpowiedzialnością, gdzie najpierw musimy na

uczyć się korzystać z wolności. Nasza wolność wynika z przyjętych wartości i odpowiedniego usystematyzowania ich w konkretną hierarchię. Dlatego wartości musimy się nauczyć, poprzez kształtowanie własnych sumień. W efekcie odpowiedzialność nie będzie jawić się jako przymus, ale będzie radością bycia świadomym swojej powinności we współczesnym świecie.

Chcąc być odpowiedzialnym, należy zadać sobie kilka ważnych pytań:

- Jak często refleksuję nad własnym postępowaniem?
- Jakimi wartościami żyję?
- Które z tych wartości, wokół których buduję swoje postępowanie, są najważniejsze?

Podjęcie tej refleksji będzie najlepszym przygotowaniem się do świadomego bycia odpowiedzialnym. Człowiek najpierw musi nauczyć się odpowiedzialności, aby poprzez doświadczenie jeszcze lepiej swoją powinność wdrażać w życie. Inaczej się tylko pogubi, a jego życie bardziej przypominać będzie szarpaninę niż radosne wypełnianie powołania.

o. dr Jacek T. Granatowski SJ

Szlakami twórców Łodzi przemysłowej (cz. 2)

W ramach pierwszego sentymentalnego spaceru śladami twórców Łodzi przemysłowej mieli Państwo możliwość zapoznania się z efektami działalności rodu Heinzlów. Dzisiaj proponujemy kolejny spacer śladami dokonań rodu Kindermannów. Pod względem wielkości posiadanych zakładów i osiągniętych dochodów Kindermannowie lokowali się na początku drugiej dziesiątki łódzkich rodów fabrykanckich. Pozostawili jednak po sobie liczne, trwałe ślady w postaci gmachów fabryk i pięknych rezydencji. Ich pałace i wille należą do najciekawszych budowli w Łodzi.

Kindermannowie pojawili się w pierwszym, pionierskim etapie przemysłowego rozwoju miasta. Zaczynali od kilku ręcznych warsztatów i powoli dorabiali się majątku. Tkacz Franciszek Kindermann wraz z żoną Wilhelminą przybyli do Polski z Warnsdorf, osady o wieloletnich tradycjach tkackich na pograniczu Czech i Łużyc (obecnie Warnsdorf w Republice Czeskiej). Osiedlili się początkowo w Warszawie i wkrótce przenieśli się na stałe do Łodzi. Rozpoczynali bardzo skromnie i przez lata wytrwałą pracę pomnażali swój majątek.

W roku 1837 urodził im się syn Franciszek junior (1837–1915) i dopiero jemu było dane rozpocząć działalność gospodarczą na większą skalę. W 1859 roku wraz z żoną Matyldą zamieszkali w wynajmowanej izbie w domu przy ul. Przejazd 10 (obecnie ul. Tuwima) i podjęli pracę w dwóch warsztatach tkackich. W 1866 roku rozpoczęli budowę domu przy ul. św. Andrzeja 14 (obecnie ul. Struga 12), który był gotowy dwa lata później. Tam przenieśli swój warsztat, a po 10 latach na tyłach posesji wybudowali tkalnię ręczną.

W roku 1890 w miejscu starego parterowego domu stanął nowy dwupiętrowy budynek o reprezentacyjnej formie, wybudowany według projektu sygnowanego przez Hilarego Majewskiego, ówczesnego architekta miejskiego. Kamienica Kindermannów, dzięki swojej formie i usytuowaniu, należała do ciekawszych i najbardziej charakterystycznych budynków w centrum miasta. Została ona wyburzona na początku lat siedemdziesiątych XX wieku w związku z poszerzaniem

ul. Struga o drugą jezdnię. Zarys bocznego skrzydła budynku widoczny jest na elewacji szczytowej kamienicy przy Al. Kościuszki 47, którą dobudowano do domu Kindermannów w latach międzywojennych.

Dopiero po blisko czterdziestu latach pracy, w 1898 roku, Franciszek Kindermann uruchomił na posesji przy obecnej ul. A. Struga 61/63 duże zakłady wyrobów wełnianych, które przyniosły mu pozycję jednego z czołowych fabrykantów miasta. Kindermannowie mieli dwanaścioro dzieci: pięć córek i siedmiu synów. W 1909 roku w łódzkiej prasie odnotowano jubileusz złotych

godów Matyldy i Franciszka Kindermannów, który łączył się z jubileuszem firmy. W 1906 roku przekazał zarząd zakładów jedenaścioru żyjącym wówczas dzieciom i wycofał się z aktywnego życia, zaszywając się w domu Kindermannów w Rudzie Pabianickiej. Zmarł w 1915 roku i został pochowany w ewangelicko-augsburskiej części Starego Cmentarza przy ul. Ogrodowej w Łodzi.

Firma Kindermannów działała nadal po I wojnie światowej, a w 1928 roku przekształcono ją w spółkę akcyjną Przemysł Wełniany Franciszek Kindermann S.A. W latach trzydzie-

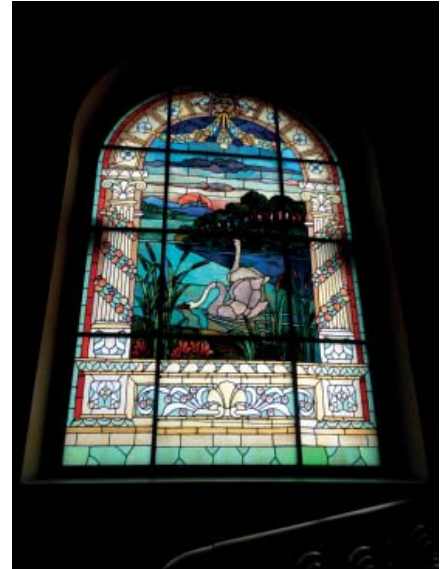

Dawna fabryka Franciszka Kindermanna przy ul. A. Struga 61/63

Autor zdjęcia: Wiesław Kaliński

Dawna willa Leopolda Kindermanna przy ul. Wólczańskiej 31/33 – ob. Galeria Willa
Autor zdjęcia: Wiesław Kaliński

Witraż w dawnym pałacu J. Kindermanna przy ul. Piotrkowskiej 139
Autor zdjęcia: Wiesław Kaliński

stych ogłoszono upadłość firmy i wydzierżawiono hale fabryczne. W czasie okupacji umieszczono tu filię niemieckich zakładów „Telefunken”. Po wojnie kompleks przemysłowy podzielono na dwie części. W jednej części mieściła się drukarnia Zakładów Graficznych „Społem”, od 1952 r. Łódzka Drukarnia Akcydensowa, później ŁDA S.A., obecnie „Solaris” Sp. z o.o. Drukarnia. W drugiej części znalazł miejsce zakład cukierniczy „Optima”. Po przekształceniach własnościowych mieszczą się tu Zakłady Przemysłu Cukierniczego „Uniot-Optima”.

Spośród dzieci Franciszka Kindermanna w życiu Łodzi znaczącą rolę odegrali trzej najstarsi synowie: Adolf (1864–1920), Juliusz (1866–1932) i Leopold (1869–1915). Najbardziej aktywny był Juliusz Kindermann, który w roku 1892 założył własne przedsiębiorstwo wyrobów bawełnianych. Pięć lat później wybudował wielki gmach fabryczny przy ul. Łąkowej 23/25, kilkaset metrów od zakładów ojca. Start ułatwił mu ślub z Klarą Steigert, córką fabrykanta Teodora Steigerta i wniesiony przez nią posag. Obiekt składał się z wysokiej części frontowej i położonej z tyłu niskiej hali szedowej. Bryłę budynku flankują dwie wieże zwieńczone stylizowanymi krenelażami. W odróżnieniu od budynków przemysłowych wznoszonych w tamtym okresie, został on otynkowany. W roku 1922 firmę przekształcono w Towarzystwo Akcyj-

ne Bawełnianej Manufaktury Juliusza Kindermanna. Budynek ten stanowi interesujący przykład wykorzystania obiektów pofabrycznych do nowych potrzeb. Współcześnie został zaadaptowany na nowoczesny hotel Focus.

Juliusz Kindermann należał do ludzi aktywnych społecznie. Do kościoła św. Jana ufundował kilka pięknych witraży i współfinansował pawilon szpitala psychiatrycznego „Kochanówka”. Szczegółne znaczenie miała jego działalność (wraz z braćmi Adolfem i Leopoldem) w Niemieckim Stowarzyszeniu Popierania Oświaty, które założyło Niemieckie Gimnazjum Reformowane i wybudowało dla niego gmach przy ul. Nowo-Spacerowej (ob. Al. Kościuszki 65). Po II wojnie światowej budynek ten był siedzibą VII i X LO, a następnie Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Łódzkiego. To tutaj rozpoczął się strajk studencki w styczniu 1981 r. Aktualnie dobiega końca remont i adaptacja obiektu na potrzeby Sądu Apelacyjnego w Łodzi, który jest właścicielem obiektu od 2014 roku.

Najcenniejsze obiekty wzniesione przez Kindermannów zachowały się do dziś. Należały one do synów Franciszka. Wnieśli oni dla swych rodzin rezydencje, należące do najcenniejszych w architekturze miasta. Są to wille przy ul. Wólczańskiej 31 i 33 oraz miejskie pałace w centrum miasta przy ul. Piotrkowskiej 139 i 151.

Najwcześniejszą z ważnych artystycznie rezydencji rodu jest willa Leopolda

Kindermanna przy ul. Wólczańskiej 31/33. Willa ta jest jednym z najbardziej znanych zabytków Łodzi. Jako pierwszy zwrócił na nią uwagę Mieczysław Wallis w książce *Secesja* wydanej w 1967 roku. Budowa obiektu związana była ze ślubem Leopolda Kindermanna z Laurą Elizą Feder, córką przemysłowca Henryka Feder. Obiekt zaprojektował modny wówczas łódzki architekt Gustaw Landau-Gutenteger, twórca największej liczby obiektów w konwencji secesyjnej w mieście. W ten sposób powstał budynek, który swoją barwną i kameralną jednocześnie formą zyskał powszechne uznanie i do dziś uznawany jest za jeden z najpiękniejszych obiektów secesyjnych w kraju. Warto poświęcić trochę czasu na zapoznanie się z tym obiektem z uwagi na jego walory zewnętrzne, jak i wspańnię secesyjne wnętrza. Z bogactwem wystroju willi współgra wysoki poziom wykonawstwa. Wybitny poziom prezentują zdobiące budynek witraże.

Po wojnie w upaństwowionej willi umieszczono przedszkole (podobny los spotkał wiele łódzkich rezydencji fabrykanckich), które działało do lat siedemdziesiątych XX wieku. W roku 1971 zapadła decyzja o przystosowaniu willi do potrzeb Biura Wystaw Artystycznych. W połowie 1975 roku w odrestaurowanej willi otwarto Galerię Sztuki Łódzkiego BWA. W 1992 roku przemianowano ją na Państwową Galerię Sztuki, a w adaptowanych pomieszczeniach

dawnej kuchni w suterenie willi urządzono galerię Chimera i przywrócono do życia funkcjonującą tam wcześniej kawiarnię o tej samej nazwie. W 1993 roku obiekt otrzymał nową nazwę: Galeria Willa. W roku 1997 Państwową Galerię Sztuki przekształcono na Miejską Galerię Sztuki. Kompleksowy remont willi w latach 2011–2014 przywrócił jej dawny blask.

W południowej części działki znajduje się jeszcze druga willa, wybudowana nieco później, przypuszczalnie dla teściowej Leopolda, Julii Feder. Willa ta otrzymała również kameralny charakter, ale jej architektura jest odmienna – w stylu nawiązuje do późniejszej zgeometryzowanej secesji wiedeńskiej. W budynku mieści się obecnie przedszkole miejskie.

Inny typ rezydencji wybrali starsi bracia Leopolda: Juliusz i Adolf, którzy wybudowali przy ul. Piotrkowskiej dwa piękne miejskie pałace (Juliusz przy ul. Piotrkowskiej 139 i Adolf przy ul. Piotrkowskiej 151). Pierwszy powstał pałac Juliusza Kindermanna, którego budowa rozpoczęła się w 1907 roku.

Po wielu latach badań ustalono, że faktycznym twórcą obiektu był wiedeński architekt Karl Seidl. Pomimo że zrealizowano tylko południową część budynku, to stał się jedną z najbardziej efektownych rezydencji w centrum miasta. W swoim założeniu realizował schemat śródmiejskiej rezydencji, jaki się pojawił w Łodzi wraz z budową pałacu Juliusza Heinzla – patrz artykuł w Kwartalniku Łódzkim nr III/2022(76).

Budynek otrzymał niezwykle interesującą sześciosiową fasadę, łączącą w sobie elementy renesansu florenckiego, weneckiego i sztuki dalmatyńskiej. Arkadowe zakończenia okien na drugim piętrze wchodzą w szeroki pas fryzu biegnącego górą. Fryz ten wypełnia interesująca barwna kompozycja mozaikowa autorstwa wiedeńskiego malarza Aloisa Hansa Schrama, pokazująca symbolicznie transport bawełny z krajów azjatyckich do Europy. Należy przy tym zauważyć, że zrealizowano tylko połowę zaprojektowanej przez niego kompozycji.

W umowny sposób do realizacji pierwotnych zamierzeń Juliusza Kindermanna doszło w latach 2009–2010, gdy na działce przy ul. Piotrkowskiej 137 wzniesiono budynek dla Wojewódzkiego Sadu Administracyjnego (według

projektu arch. Iwony Gortel). Nawiązuje zewnętrzną formą architektoniczną do pałacu Kindermanna. W uproszczonej formie (w technice sgraffita) stworzono kontynuację kompozycji mozaikowej Schrama. W ciekawych wnętrzach dawnego pałacu Kindermanna mają swoją siedzibę: Klub Nauczyciela, PAN Oddział w Łodzi, ZNP Oddział Łódzki, a także biuro turystyki Logostour i kawiarnia. W poziomym parteru zachowano przejście w stronę Al. Kościuszki. W przejściu tym zwraca uwagę „ławeczka Reymonta”.

Nieopodal pałacu brata, przy ul. Piotrkowskiej 151 wybudował swój pałac Adolf Kindermann. Pałac został zaprojektowany w 1910 roku (projekt sygnował architekt miejski Franciszek Chelmiński). Budynek ma identyczny schemat kompozycyjny, ale w zwierciadlanym odbiciu, choć widoczne są też różnice. Pałac ten jest jednak bardziej poważny i surowy w wyrazie, łącząc elementy wczesnego renesansu florenckiego z akcentami neoromańskimi. Fasada oblicowana jest płytami z piaskowca (z Kielc). Warto zwrócić uwagę na elewację tylną (ogrodową) od strony Al. Kościuszki, gdzie znajduje się loggia otwarta na zewnątrz arkadami. Obiekt posiada reprezentacyjne wnętrza, oceniane jako bogatsze i bar-

dziej reprezentacyjne w porównaniu z wnętrzami pałacu Juliusza Kindermanna. Do naszych czasów zachował się album z archiwalnymi fotografiami ukazującymi pierwotny stan i wystrój wnętrz. Obecnie pałac jest siedzibą Prokuratury Apelacyjnej w Łodzi.

Oba śródmiejskie pałace Kindermannów to znaczące akcenty architektoniczne centrum Łodzi. Są one świadectwem rangi Łodzi jako miejsca krzyżowania się wpływów artystycznych, które docierały w okresie przed I wojną światową z ważnych centrów sztuki europejskiej, głównie z Berlina i Wiednia.

Juliusz Kindermann zdecydował się także na budowę podmiejskiej letniej rezydencji na terenie Rudy Pabianickiej przy ul. Letniskowej 20 (obecnie w granicach Łodzi). Willa Klara (na cześć żony Juliusza Kindermanna) została wybudowana ok. 1909 roku w leśnym otoczeniu. Jej otoczenie zostało starannie zakomponowane. Wizerunek willi i jej otoczenia został umieszczony w hallu pałacu przy ul. Piotrkowskiej 139. Więcej informacji na temat willi znajdują Państwo w Kwartalniku Łódzkim nr IV/2022(77) w artykule poświęconym Rudzie Pabianickiej.

dr inż. Wiesław Kaliński

Willa Klara w Rudzie Pabianickiej
Łódź ul. Letniskowa 20
Autor zdjęcia: Wiesław Kaliński

LITERATURA

- Bomanowska M., Bonisławski R., Podolska J., *Spacerownik Łódzki 2*, Biblioteka Gazety Wyborczej, Łódź 2010.
- Bonisławski R., Podolska J., *Spacerownik Łódzki*, Biblioteka Gazety Wyborczej, Łódź 2008.
- Kędziński D., *Ulice Łodzi*, Księży Młyn Dom Wydawniczy, Łódź 2009.
- Rynkowska A., *Ulica Piotrkowska*, Wydawnictwo Łódzkie, Łódź 1970.
- Stawiszyńska A., *Ruda Pabianicka. Echa przeszłości*, Księży Młyn Dom Wydawniczy, Łódź 2009.
- Stefański K., *Łódzkie wille fabrykanckie*, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź 2013.
- Stefański K., *Wielkie rody fabrykanckie Łodzi*, Księży Młyn Dom Wydawniczy, Łódź 2014.
- Szram A., Wach A., *Architektura Łodzi przemysłowej*, Krajowa Agencja Wydawnicza Oddział w Łodzi, Łódź 1970.
- Wallis M., *Secesja*, Arkady, Warszawa 1967.

Recykling

- sposób na lepsze jutro

Nowa rzeczywistość budownictwa

Nie od dziś machina, jaką jest ziemia, zaczyna się psuć.

Kurt Vonnegut

Wokół kuli ziemskiej unosi się 1400 miliardów ton dwutlenku węgla wyemitowanego przez człowieka od początku industrializacji. Od ponad dwustu lat postęp stał się naszą racją bytu. Wpłynął na poprawę naszego życia, dał nam też napalm, pestycydy, odpady radioaktywne i globalne ocieplenie. W krótkim czasie zmieniliśmy charakter naszej planety, co widać w atmosferze, osadach, skałach i topniejących lodowcach. Wpływ człowieka na przyrodę stał się tak ogromny, że wielu badaczy proponuje by uznać, że od połowy XX wieku zapoczątkowaliśmy nową epokę geologiczną w dziejach ziemi nazwaną antropocenem¹, czyli erą człowieka.

Do takich zmian nie dochodzi często. To, czego obecnie doświadczamy nie jest zwyczajnym kryzysem, ale rewolucją ekologiczną spowodowaną przez ludzi, którzy od stu lat przekopują ziemię dla zysków związanych

z przemysłem. Eksploatacja paliw kopalnych oraz ich zużywanie we wszystkich niemal dziedzinach życia, a także w wielu gałęziach przemysłu, szczególnie tych związanych z budownictwem powoduje wytwarzanie ogromnych ilości gazów cieplarnianych i emisję CO₂ do atmosfery. Na destrukcyjne, wyniszczające działania człowieka wobec środowiska pojawił się nowy termin: „ekobójstwo”.

Już w latach siedemdziesiątych XX wieku naukowcy zajmujący się klimatem zaczęli tworzyć pierwsze komputerowe prognozy² dotyczące zmian wynikających z nasycenia atmosfery dwutlenkiem węgla. Dziś okazało się, że mimo niedoskonałych metod badawczych, były one zadziwiająco dokładne. Po 50 latach zaczynamy poważnie i masowo dostrzegać, że z naszą planetą dzieje się tak źle, iż zagraża to naszemu istnieniu.

Raport³ Intergovernmental Science – Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (IPBES), wyznaczonej przez ONZ grupy roboczej z 2019 roku mówi, że zdrowie ekosystemów, od których jesteśmy zależni na równi ze wszystkimi gatunkami, pogarsza się szybciej niż kiedykolwiek. Wreszcie dotarł do naszej świadomości fakt, że *nie mamy prawa pytać, czy nam się uda, czy nie. Jedyne pytanie, jakie wolno nam zadawać brzmi: co należy zrobić? Czego wymaga od nas ziemia, jeśli chcemy dalej na niej żyć*⁴.

Nic dziwnego, że coraz więcej osób, również związanych z branżą budowlaną twierdzi, że nadszedł ostatni moment na podjęcie zdecydowanych i konkretnych działań na rzecz dekarbonizacji sektora budowlanego. Oczywiście stało się, że musimy zmienić nasze podejście do projektowania, wznoszenia i, jeśli to konieczne, utylizacji budynków. W środowisku architektów, urbanistów i ekologów pojawiło się twierdzenie, że najbardziej ekologicznymi budowlami są te niewybudowane, a drugie w kolejności to istniejące już obiekty, którym można dać nowe życie.

Zmiana sposobu życia i filozofii funkcjonowania społeczeństwa zmusza do zastanowienia się nad nową, złożoną rzeczywistością otaczającego nas środowiska. Głównie mieszkaniowego, ponieważ ten sektor budownictwa stanowi jedną z najbardziej palących potrzeb uzyskania coraz większej liczby mieszkań – jak najszybciej oraz przy jak najniższych kosztach. Powoduje to często dramatyczny spadek jakości wykonania i użytych do bu-

Dom jednorodzinny. Konstrukcja w całości z profili stalowych odzyskanych z rozebranej hali produkcyjnej
arch. Mariusz Gaworczyk

dowy materiałów. Obecnie od mieszkań, domów i całych dzielnic oczekuje się coraz więcej – dostrzegane i lepiej rozumiane stają się problemy ekologiczne, a rosnąca świadomość społeczeństw zmusza do poszukiwania rozwiązań energooszczędnych i przyjaznych środowisku. Wiele przestrzeni dotyka problem pustoszenia, degradacji lub braku miejsc wspólnych i rekreacyjnych, problemy komunikacyjne, a także brak współzycia społecznego, opartego na bliskości i wzajemnym wsparciu.

W rozwiązywaniu tych problemów pomagają działania rewitalizacyjne zdegradowanych przestrzeni, a także poszukiwanie i rozwiązywanie, nie tylko w budownictwie, sposobów odzyskiwania i ponownego użycia materiałów i surowców. Coraz większą uwagę przywiązuje się do recyklingu materiałów budowlanych, który – szczególnie w sektorze mieszkaniowym – staje się coraz bardziej popularny i medialny – zarówno przy wznoszeniu budynków, jak ich wyposażenia i eksploatacji. W Niemczech, Szwajcarii i krajach skandynawskich powstają budynki realizowane w tak zwanym zamkniętym obiegu, który musi spełniać wiele warunków. Najważniejszym jest rozdzielność surowców w taki sposób, aby ich składowe elementy mogły zostać ponownie poddane recyklingowi.

Od kilku lat zwiększa się liczba biur projektowych zmieniających sposób projektowania. Stawiają na cyrkularne metody budowania i uzyskiwania nowych wartości w budownictwie, adaptując do nowych celów i funkcji istniejące, niewykorzystane przestrzenie oraz możliwości zdegradowanych budynków. Coraz więcej firm poszukuje innowacyjnych rozwiązań, materiałów i technologii pozwalających w procesie budowy i użytkowania obiektu zredukować lub znacząco obniżyć emisję śladu węglowego. W metodzie tej ważne jest, aby w miarę możliwości wykorzystywać stare konstrukcje, znajdować dla nich nowe funkcje, a jedynie, gdy ich zabraknie, użyć nowych. Jednak w nowych realizacjach nie zawsze jest możliwe, aby stały się w stu procentach cyrkularne w oparciu wyłącznie o odzyskane materiały.

Ponad 100-letni drewniany dom w Szwecji, użytkowany do dziś
Autor zdjęcia: Mariusz Gaworczyk

Jak przekonać polskiego inwestora do użycia materiałów z odzysku? Czy w obecnym stanie świadomości jest to możliwe? Jak na ich użycie znaleźć miejsce w przepisach prawnych, dopuszczających w budownictwie stosowanie wyłącznie materiałów posiadających atesty i świadectwa dopuszczenia? Dziś może to być trudne, ale warto eksperymentować i wybiegać w przyszłość szukając nowych rozwiązań prawnych i technologicznych.

Problemem jest też odpowiedzialność projektantów i wykonawców za użyte materiały z odzysku. Zdecydowanie łatwiej jest zastosować gotowe, sprawdzone rozwiązania, za które odpowiedzialność ponosi producent.

Cyrkularność zakłada odejście od linearnego modelu produkcji i konsumpcji („weź, zużyj, wyrzuć”), efektywnego dla biznesu, lecz szkodliwego dla planety oraz jego zmianę na cyrkularny („weź, użyj, użyj ponownie”), w którym odpady stają się ponownie surowcem, zapewniając redukcję strat i maksymalizację wykorzystania zasobów. Obliczono⁵, że recykling materiałów budowlanych pozwoliłby zaoszczędzić około 30% kosztów inwestycji. Nic dziwnego, że powiększa się liczba inwestorów, którzy wymagają od projektantów, aby już na etapie założeń projektowych przewidywali jak najmniejszą ilość odpadów i wykorzystywanie materiałów, które pozostały z poprzednich konstrukcji i inwestycji.

Renowacja starych budynków kamienic i obiektów przemysłowych, adaptacja strychów i pozornych często nieużytków może się również przyczynić do cyrkularnej gospodarki otoczeniem. Szacuje się⁶, że około 30% obiektów w Europie wymaga gruntownych remontów i dostosowania do obowiązujących standardów energooszczędności. Odpowiedzią ma stać się tzw. Fala Renowacji – wdrażanej europejskiej polityki Zielonego Ładu⁷, której zadaniem jest przyspieszenie renowacji istniejących budynków z 1 do 3% rocznie jako cel zakładany na rok 2050.

Osoby ze Szwecji odwiedzające Polskę są zaskoczone widokiem opuszczonych i zaniedbanych budynków,

Łódź. Drewniany budynek po konserwacji i remoncie
Autor zdjęcia: Mariusz Gaworczyk

zwłaszcza zdewastowanych domów drewnianych. W krajach skandynawskich są one cenione, poddawane renowacji, często przenoszone w inne miejsca. Zabiega się o to, by móc zamieszkać w tradycyjnym, drewnianym domu. Za „stare” uważa się te, które stoją co najmniej sto lat. A gdy remont budynku staje się niemożliwy lub nieopłacalny dokłada się starań, aby odzyskać i ponownie użyć jak największą, nadającą się do ponownego wykorzystania ilość elementów.

Na początku XX wieku masa wszystkich rzeczy wytworzonych przez człowieka (tak zwana masa antropogeniczna) była równa zaledwie 3% globalnej biomasy. Jednak przez ostatnie stulecie technosfera rosła wykładniczo – podwajając swą masę średnio co 20 lat⁸. W 2020 naukowcy wyliczyli⁹, że masa ludzkiej technosfery (w tym betonu, stali, kruszywa i plastiku) dorównała biomase organizmów żyjących na naszej planecie.

Masa antropogeniczna to głównie beton i różne materiały sypkie, między innymi kruszywo wykorzystywane do umacniania dróg, a także cegły, asfalt, metale, drewno, szkło i plastik. Masa wszystkich wykorzystywanych przez nas tworzyw sztucznych przekroczyła łącznie biomasę zwierząt lądowych i morskich. Wyprodukowaliśmy taką ilość plastiku, że moglibyśmy pokryć folią całą ziemię.

W 2020 roku masa rzeczy wytworzonych przez człowieka i ciągle przez niego używanych (technosfera) sięgnęła 1,1 Tt i dorównała obecnej biomase wszystkich organizmów żyjących na naszej planecie i tworzących jej biosferę. Było to możliwe dzięki zmianom cywilizacyjnym, które zaszły po II wojnie światowej, wiążącymi się między innymi z rozwojem budownictwa, upowszechnieniem betonu, rozbudową dróg asfaltowych, a także z popularyzacją tworzyw sztucznych. Po zakończeniu II wojny światowej nasza cywilizacja doznała wielkiego przyspieszenia (to formalny termin pojawiający się w literaturze naukowej), a jego ślady zapisały się w warstwach geologicznych na całym globie.

Coraz więcej badań i prac naukowych potwierdza¹⁰, że z naszą planetą dzieje się coś złego. Wskazują, że główną przyczyną jest działalność

Drewniany budynek w Koluszkach. Czy odzyska dawną świetność?

Autor zdjęcia: Mariusz Gaworczyk

człowieka powodująca zwiększenie ilości niebezpiecznych substancji kierowanych do środowiska, głównie gazów cieplarnianych. Do około 1800 roku koncentracja dwutlenku węgla w atmosferze utrzymywała się na względnie stałym poziomie ok. 280 cząsteczek CO₂ na milion cząsteczek powietrza. Od rozpoczęcia rewolucji przemysłowej oraz wydobywania i spalania kopalin na masową skalę zaczęła się zwiększać, by przez kolejnych 200 lat wzrosnąć do ponad 380 cząsteczek CO₂. I nadal się zwiększa. Obecnie część nadmiernie kumulującego się na ziemi ciepła pochłaniają oceany, będące ogromnymi akumulatorami, niestety ze szkodą dla żyjących w nich organizmów. Jednak problem stanowi pojemność cieplna oceanów i mórz, która kiedyś się skończy.

I znów trzeba przyznać, że sektor budowlany to jeden z głównych winowajców tego procesu. Jest odpowiedzialny za konsumpcję ponad 35% energii, z czym związana jest emisja dużej ilości gazów cieplarnianych do atmosfery. Produkcja materiałów budowlanych odpowiada za 11% globalnej emisji CO₂. Przyczynia się do tego związany z nią transport, potrzebny do przewożenia materiałów i pracowników związanych z realizacją inwestycji.

Aż 98% z pięciuset miliardów ton betonu zostało wylanych na ziemię – w całej historii ludzkości – zaledwie od lat siedemdziesiątych ubiegłego wieku. Na każdy metr kwadratowy powierzchni planety, w tym oceanów, przypada dziś kilogram betonu. W ostatnim półwieczu wpompowaliśmy w powietrze tyle cieplarnianego dwutlenku węgla, ile wcześniej przez dwa wieki. Szacuje się, że w całym cyklu życia typowego budynku biurowego 31% śladu węglowego powstaje na etapie budowy, a w przypadku budynków biurowych nawet 51%.

Od 1960 roku liczba ludzi żyjących na całym świecie wzrosła przeszło dwukrotnie – z 3 miliardów do 7,8 miliarda. W ostatnich latach masa budowanej przez nas technosfery przyrosła o ponad 30 mld ton rocznie¹¹. Jeśli nasza cywilizacja będzie dalej rozwijać się w takim tempie, to w 2040 roku masa wszystkich rzeczy wytworzonych przez człowieka (razem z technoodpadami) wyniesie 3 Tt. Będzie więc trzykrotnie większa od całej ziemskiej biosfery. Kiedyś sięgniemy granic jej wzrostu, bo w skończonym systemie, jakim jest Ziemia, nie da się bez końca przetwarzać biomasy w technomasę.

Naukowcy porównują ziemię do baterii, którą ludzkość coraz szybciej rozładowuje, a tempo tego procesu jest tak szybkie, że może w niej zostać

energii ledwie na najbliższe tysiąc lat. Konieczne zatem staje się znalezienie sposobu na taką zmianę, by móc zbudować społeczeństwo funkcjonujące z korzyścią zarówno dla ludzi, jak i dla planety, odnosząc się przede wszystkim do kryzysu klimatycznego. Również w sektorze budowlanym jest to już nie tylko modny nurt, ale i ogromne wyzwanie związane z konieczną zmianą dotychczasowego sposobu myślenia oraz odpowiedzialnego i zrównoważonego przekształcania przestrzeni w taki sposób, aby proces projektowania, produkcji materiałów, wznoszenia budynków, a także ich wyposażenia i eksploatacji pozostawiał jak najmniejszy ślad węglowy i emisję CO₂. Może to właśnie branża budowlana przyczyni się do przełamania złej passy i niemocy szczytów klimatycznych, bowiem dotychczas żaden z nich nie doprowadził do ograniczenia emisji CO₂.

mgr inż. arch. Mariusz Gaworczyk

- ¹ *Antropocen (Epoka Człowieka)*, Włącz oszczędzanie, <https://włączoszczędzanie.pl/antropocen-nowa-epoka-w-historii-ziemi/> [dostęp: 8.02.2023].
- ² Kalinowska-Sołtys A., *Architektoniczny ślad węglowy*, Z:A (Zawód Architekt), https://www.zawod-architekt.pl/pokaz/architektoniczny_slad_weglowy,810 [dostęp: 8.02.2023].
- ³ Brondízio E.S., Settele J., Díaz S., Ngo H.T. (red.), *Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services of the Intergovernmental Science-policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services*, IPBES, 2019, <https://doi.org/10.5281/zenodo.6417333>.
- ⁴ Hickel J., *Mniej znaczy lepiej. O tym, jak odejście od wzrostu gospodarczego ocali świat*, Wydawnictwo Karakter, Kraków 2021.
- ⁵ *Recykling materiałów budowlanych. Szaleństwo? Można zaoszczędzić 30 proc. kosztów*, Domiporta, <https://www.domiporta.pl/informacje/a/recykling-materialow-budowlanych-szalenstwo-mozna-zaoszczedzic-30-proc-kosztow-2367> [dostęp: 8.02.2023].
- ⁶ Kalinowska-Sołtys A., *Architektoniczny ślad...*, op.cit.
- ⁷ *Europejski Zielony Ład*, Komisja Europejska, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_pl [dostęp: 3.02.2023].
- ⁸ Ulanowski T., *COVID-19 obniży gorączkę Ziemi! Ale tylko o 0,01 stopnia C - wynika z raportu ONZ*, *Antropocen*, Gazeta Wyborcza, 11 grudnia 2020, s. 22.
- ⁹ Ibidem.
- ¹⁰ Ibidem.
- ¹¹ Zalasiewicz J. i in., *Scale and diversity of the physical technosphere: A geological perspective*, *The Anthropocene Review*, 2016, Vol. 4, Iss. 1, <https://doi.org/10.1177/2053019616677743>.

*Wszystkim Paniom z okazji Dnia Kobiet
składamy najserdeczniejsze życzenia:
zdrowia, samych sukcesów
oraz wszelkiej pomysłności.*

Działacze i Pracownicy
Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa

Jerzy Wereszczyński

(1949–2023)

Z żalem i smutkiem przyjęliśmy wiadomość, że 11 stycznia br. odszedł od nas na zawsze nasz Kolega śp. mgr inż. Jerzy Wereszczyński – wieloletni członek Rady Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa, inżynier o dużym doświadczeniu, ceniony fachowiec i wspaniały, życzliwy kolega. Będzie nam Go bardzo brakowało. Rodzinie i Bliskim składamy najserdeczniejsze wyrazy współczucia.

Jerzy Wereszczyński urodził się 28 września 1949 r. w Łodzi. Uczęszczał do szkoły podstawowej na Nowym Rokiciu a następnie w latach 1962–1966 do IX Liceum Ogólnokształcącego im. Jarosława Dąbrowskiego w Łodzi. W roku 1964 wraz swoim bratem Lechem i przyjacielem Krzysztofem Szymańskim uczestniczył w dwutygodniowym rejsie, na kutrze hydrograficznym należącym do Szczecińskiego Urzędu Morskiego, zorganizowanym w celu konserwacji oznakowania toru wodnego na Zalewie Szczecińskim i Kanałe Piastowskim. Rejs zorganizował im ojciec Jerzego – komandor Jan Wereszczyński (profesor Politechniki Łódzkiej) w celu kształtowania ich charakteru. W wieku 16 lat ujawniła się motoryzacyjna pasja młodego Jurka, która owocowała uzyskaniem prawa jazdy i zakupem motocykla. W latach późniejszych pasja ta przeszła na samochody.

Studiował na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Łódzkiej. Ukończył je w 1971 roku z tytułem magistra inżyniera. Po studiach rozpoczął pracę zawodową w „Chemobudowie – Łódź” jako inżynier budowy (1971–1973). W latach 1974–76 pracował w Beton-Stalu jako kierownik robót na budowie Elektrowni Kozienice. W roku 1975 uzyskał uprawnienia budowlane. Po powrocie do Łodzi pracował w Łódzkim Zjednoczeniu Budownictwa (1976–82) jako Naczelnik Wydziału i w Wojewódzkim Zarządzie Budownictwa (1982–83) jako Kierownik Działu.

W latach 1983–84 był Zastępcą Naczelnego Inżyniera w firmie „Instal-Belchatów” w Biłgoraju, następnie Kierow-

nikiem Samodzielnej Sekcji Inwestycji w SZOGiChP w Tuszynie (1984–89) i Kierownikiem Zakładu Budowlanego PPHiU „Arka” Sp. z o.o. w Łodzi (1989–90). W latach 1990–95 Jerzy Wereszczyński był Dyrektorem PWB „Drewmet” w Łodzi, następnie Prezesem Zarządu „Autostrady Łódzkiej” SA (1995–96). Od roku 1996 pracował jako Starszy Specjalista w „Pol-Inwest” Sp. z o.o., a od roku 1997 jako najpierw starszy specjalista ds. umów, a potem kierownik samodzielnego zespołu ds. zamówień publicznych w Grupowej Oczyszczalni Ścieków w Łodzi.

W listopadzie 2021 r. Jerzy Wereszczyński przeszedł na emeryturę, a od 1 stycznia 2022 podjął pracę w Miejskiej Arenie Kultury i Sportu jako specjalista od zamówień publicznych, gdzie pracował do końca życia. Od roku 1991 prowadził własną firmę „Projektowanie i nadzory w budownictwie”.

Przez całe życie się dokształcał. Ukończył liczne studia podyplomowe i kursy: Studia Podyplomowe Budowy Elektrowni Jądrowych (Politechnika Warszawska 1974), Studia Podyplomowe (Międzyuczelniany Instytut Nauk Politycznych przy Uniwersytecie Łódzkim 1984), kurs dla kandydatów na likwidatorów i syndyków (Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości 1993), Nowoczesne Zarządzanie Marketingowe (IFG 1995), kurs dla kandydatów na audytorów i doradców energetycznych (1998) oraz Studia Podyplomowe "Zamówienia publiczne" (Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny UŁ 2010).

Jerzy Wereszczyński był członkiem ŁOIIB nieprzerwanie od 1 stycznia 2003 roku. Był delegatem na okręgowe zjazdy III, IV, V i VI kadencji, członkiem Rady w kadencji: III, V i VI. Aktywnie pracował w Zespołach Rady: ds. Ekonomiczno-Finansowych, ds. Prawno-Regulaminowych oraz Ochrony Zawodu. Za owocną działalność został odznaczony srebrną (2012) i złotą Odznaką Honorową PIIB (2016). W roku 2011, na wniosek ŁOIIB, został odznaczony Złotą odznaką Zasłużony dla Budownictwa.

W roku 1976 zawarł związek małżeński z Barbarą Sowicką, koleżanką ze studiów, córką znanego architekta wnętrz Władysława Sowickiego. W listopadzie 2021 roku wraz z żoną Barbarą Sowicką-Wereszczyńską (obecnie emerytowanym pracownikiem Politechniki Łódzkiej) otrzymali Złote Dyplomy Politechniki Łódzkiej. Tradycje rodzinne kontynuuje córka Agata, która jest architektem wnętrz, doktorem nauk technicznych i pracownikiem PŁ.

Zainteresowania Kol. Jerzego Wereszczyńskiego nie ograniczały się tylko do budownictwa i pracy zawodowej. Pasją do końca życia pozostały samochody. Miał licencję kierowcy rajdowego i brał udział w rajdach samochodowych. Był członkiem Polskiego Związku Motorowego (PZM) i Automobilklubu Łódzkiego. Czytał dużo książek, szczególnie interesowały Go książki z zakresu fantastyki, uwielbiał podróżować i poznawać nowe kraje.

Do ostatnich chwil życia Kol. Jerzy Wereszczyński był aktywny na wszystkich polach swojej działalności. Zmarł 11 stycznia br. i spoczął na Starym Cmentarzu przy ul. Ogrodowej w Łodzi.

Leonard Runkiewicz

(1939–2023)

Z głębokim żalem przyjęliśmy do wiadomości, że w dniu 22 stycznia br. zmarł Członek Honorowy PZITB prof. dr hab. inż. Leonard Runkiewicz - znany naukowiec i specjalista w dziedzinie inżynierii lądowej, członek komitetów honorowych wielu prestiżowych konferencji naukowo-technicznych m.in. konferencji ŁOIBB "Nowoczesne technologie w budownictwie", a także wieloletni pracownik Instytutu Techniki Budowlanej i Politechniki Warszawskiej, Honorowy Profesor Politechniki Lubelskiej. Składamy wyrazy głębokiego współczucia dla rodziny i najbliższych.

Leonard Runkiewicz urodził się 25 sierpnia 1939 r. w miejscowości Góra Grabowiec na Zamajszczyźnie. W Grabowcu uczęszczał do szkoły podstawowej a wykształcenie średnie otrzymał w 1956 r. w Liceum Ogólnokształcącym im. Władysława Jagiełły w Płocku, po czym wstąpił na Wydział Budownictwa Przemysłowego Politechniki Warszawskiej. Studia ukończył w 1961 roku z tytułem magistra inżyniera budownictwa lądowego. Karierę zawodową rozpoczął rok wcześniej na Politechnice Warszawskiej na Wydziale Inżynierii Budowlanej, w Katedrze Teorii Sprężystości i Plastyczności, kierowanej przez profesora W. Olszaka. Pracując w Katedrze, oprócz zajęć dydaktycznych, brał również udział w pracach naukowo-badawczych z dziedziny mechaniki stosowanej oraz w pracach naukowo-usługowych z zakresu oceny istniejących konstrukcji inżynierskich. Równoległe z działalnością na Politechnice Warszawskiej nabywał praktykę w Biurach Projektowych: na stanowisku asystenta, projektanta, konstruktora wykonując projekty konstrukcyjne z zakresu budownictwa ogólnego, komunalnego i inżynierii lądowej, m.in. zaprojektował szereg elementów konstrukcyjnych Dworca Warszawa Śródmieście. W latach 1963-65 pracował w wykonawstwie kolejno na stanowiskach kierowni-

ka budowy, głównego inżyniera i zastępcy dyrektora ds. technicznych. Uprawnienia budowlane w specjalności inżynieryjno-konstrukcyjnej uzyskał w roku 1964. Przez cały okres pracy w wykonawstwie i projektowaniu brał również udział w badaniach prowadzonych przez Katedrę Teorii Sprężystości i Plastyczności Politechniki Warszawskiej w zakresie nieniszczących metod badań, będąc współautorem dwóch prac naukowo-badawczych dotyczących sklerometrycznych i ultradźwiękowych metod badania betonu w konstrukcjach oraz zbioru zadań z teorii sprężystości i plastyczności (wyd. P. W.). W latach 1965-67 Leonard Runkiewicz zajmował się projektowaniem konstrukcji budowlanych przemysłu hutniczego, a szczególnie Walcowni Średnio-Drobnej Huty Warszawa.

W roku 1965 rozpoczął pracę w Instytucie Techniki Budowlanej, gdzie spełniał się jako badacz. Zajmował się tam głównie metodami badań konstrukcji budowlanych, w tym szczególnie nieniszczącymi badaniami sklerometrycznymi, ultradźwiękowymi, radiologicznymi a także badaniami seminieniszczącymi konstrukcji budowlanych zasadami oceny jakości, nośności i niezawodności konstrukcji inżynierskich, analizą i doskonaleniem projektowania konstrukcji żelbetowych oraz zagadnieniami bezpieczeństwa niezawodności i diagnostyki istniejących konstrukcji budowlanych. W roku 1971 uzyskał stopień doktora nauk technicznych, a w 1981 r. doktora habilitowanego na Wydziale Inżynierii Lądowej Politechniki Warszawskiej w dyscyplinie budownictwo, specjalności konstrukcje budowlane i budownictwo ogólne. Sześć lat później Leonard Runkiewicz otrzymał nadany przez Radę Państwa tytuł profesora nadzwyczajnego nauk technicznych. W roku 2000 otrzymał akredytację PCBC do certyfikacji systemów jakości w przedsiębiorstwach budowlanych.

Dorobek Pana Profesora jest ogromny w każdym obszarze działalności: naukowej, organizacyjnej i dydaktycznej. Imponujący jest także dorobek

eksperski Profesora (w tym także ekspertyzy związane z wielkimi katastrofami budowlanymi: hali Widowiskowa w Chorzowie i Stadionu Śląskiego). Leonard Runkiewicz był autorem licznych ekspertyz, opinii i orzeczeń dotyczących ważnych obiektów budowlanych. Opublikował ponad 500 opracowań naukowych. Wśród nich jest ok. 40 monografii i rozpraw, ponad 400 artykułów i referatów naukowych oraz podręczniki i skrypty.

Był promotorem i recenzentem licznych prac doktorskich, habilitacyjnych i wniosków profesorskich oraz ponad 300 prac dyplomowych na Politechnice Warszawskiej, Lubelskiej i Świętokrzyskiej, organizatorem i wykładawcą studiów podyplomowych na wielu uczelniach oraz kursów i seminariów dokształcających inżynierów zatrudnionych w biurach projektów, przedsiębiorstwach wykonawczych oraz ośrodkach naukowo-badawczych.

Pan Profesor był członkiem licznych stowarzyszeń naukowych i naukowo-technicznych, współpracował również z zagranicznymi ośrodkami naukowymi w wielu krajach. Był członkiem ważnych krajowych organizacji naukowych, w tym Sekcji Konstrukcji Betonowych oraz Sekcji Materiałów Budowlanych Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN. Profesor brał udział w działalności Grup Roboczych: CEN, RILEM, CICIND. Współpracował przy organizacji VII Światowego Kongresu Badań Nieniszczących w Warszawie i VIII Kongresu Badań Nieniszczących w Moskwie. Ponadto był przewodniczącym lub członkiem licznych komitetów naukowych konferencji naukowo-badawczych, w tym trzech Krajowych Sympozjów Badań Nieniszczących w Budownictwie oraz ponad 40 corocznych Krajowych Konferencji Badań Nieniszczących, a także Konferencji Awarie Budowlane w Międzyzdrojach, Konferencji Remo, Konferencji KN PZITB i KILIW PAN Krynica, Konferencji Rzeczników w Cedzynie, Konferencji Nadzoru Budowlanego w Wałczu, Konferencji Innowacji i Diagnostyki w Zielonej Górze oraz Konferencji Ekolo-

gia a Budownictwo w Bielsku-Białej.

W strukturach ITB Profesor przez ostatnie trzydzieści kilka lat był jednym z filarów pionu naukowego – członkiem Rady Naukowej Instytutu (w latach 2008-2011 wiceprzewodniczącym a w latach 2015-2017 przewodniczącym Rady). Od 1995 do 2015 r. był także przewodniczącym Komisji ds. Stopni i Awansów Naukowych w ITB. Był także redaktorem naczelnym serii wydawniczej Instrukcje, Wytyczne, Poradniki.

W ostatnich latach ukazały się cenione przez środowisko budowlanych książki pod redakcją Profesora z mianowicie: Vademecum projektanta tom 1. Podstawy projektowania konstrukcji budowlanych (2016), Diagnostyka obiektów budowlanych. Zasady wykonywania ekspertyz (2020) i Diagnostyka obiektów budowlanych. Badania i oceny elementów i obiektów budowlanych cz. 2 (2021).

Profesor Runkiewicz intensywnie działał w w organizacjach i stowarzyszeniach zawodowych. W PZITB działał od 1970 r. będąc Przewodniczącym Koła w ITB, Wiceprzewodniczącym Zarządu Oddziału Warszawskiego, Sekretarzem Generalnym, członkiem Zarządu Głównego oraz Przewodniczącym kilku Komitetów, w tym Przewodniczącym Komitetu Rzecznictwa Budowlanego. Był także członkiem rad programowych czasopism budowlanych. Był także członkiem Komisji Kwalifikacyjnej Mazowieckiej Izby Inżynierów Budownictwa.

Za swe tak liczne osiągnięcia profesor L. Runkiewicz otrzymał szereg odznaczeń i wyróżnień, m. in.: Krzyże: Oficerski i Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi, a także Nagrody I, II i III stopnia Ministrów za wybitne osiągnięcia twórcze, prestiżową Nagrodę im. W. Żenczykowskiego (PZITB), odznaki branżowe (Złota Odznaka z Diamentem PZITB, Złota Honorowa Odznaka NOT) oraz nagrody za najlepsze prace naukowe w ITB, PZITB, NOT itp. Do ostatnich chwil życia Profesor był aktywny na wszystkich polach działalności zawodowej, naukowej i dydaktycznej. Profesor Leonard Runkiewicz zmarł 22 stycznia br. i spoczął na starym cmentarzu na Służewie w Warszawie przy ul. Fosa.

Doskonalenie zawodowe

W ubiegłym roku wracaliśmy powoli, ale systematycznie do szkoleń stacjonarnych i szkoleń w terenie, przestrzegając oczywiście obowiązujących przepisów wprowadzonych z uwagi na stan sanitarno-epidemiologiczny w Polsce. Doświadczenia ubiegłoroczne wskazują na zasadność prowadzenia szkoleń online także w okresie po pandemii COVID. Szkolenia stacjonarne, choć niezbędne, nie mogą konkurować niestety pod względem frekwencji ze szkoleniami online. Celowym wydaje się więc przejście w szerszym zakresie do szkoleń w formie hybrydowej. W celu dostosowania szkoleń do istniejących realiów ekonomicznych i faktycznego zapotrzebowania uprzejmie prosimy o wypełnienie poniższej ankiety i przesłanie na adres szkolenia@lod.piib.org.pl.

Ankieta

1. Jak oceniasz dostęp do szkoleń prawnych dla członków Izby?
☐ pozytywnie ☐ negatywnie
2. Jak oceniasz dostęp do bazy aktów prawnych dla członków Izby?
☐ pozytywnie ☐ negatywnie
3. Jak oceniasz dostęp do szkoleń technicznych dla członków Izby?
☐ pozytywnie ☐ negatywnie
4. Jak oceniasz dostęp do bazy norm i innych narzędzi przydatnych w wykonywaniu zawodu, dostępnych przez portal PIIB?
☐ pozytywnie ☐ negatywnie
5. Czy oczekujesz dostępu do innych narzędzi przydatnych w wykonywaniu zawodu?
☐ tak ☐ nie
6. Wpisz jakich narzędzi oczekujesz:
.....
7. Czy oczekujesz od Izby skuteczniejszej informacji o szkoleniach, wyjazdach i spotkaniach?
☐ tak ☐ nie
8. Wpisz propozycje zmian w tym zakresie:
.....
9. Jakie szkolenie preferujesz?
☐ stacjonarne ☐ hybrydowe ☐ online
10. Czy oczekujesz zmiany godzin szkoleń?
☐ tak ☐ nie
11. Jakie godziny szkoleń preferujesz?
.....
12. Czy oczekujesz zmiany dni szkoleń?
☐ tak ☐ nie
13. Jakie dni szkoleń preferujesz?
.....
14. Czy korzystasz z informacji o szkoleniach zamieszczanych na stronie internetowej Izby?
☐ tak ☐ nie
15. Dlaczego nie korzystasz z tych informacji na stronie internetowej?
.....
16. Czy korzystasz z prenumeraty czasopism technicznych za pośrednictwem Izby?
☐ tak ☐ nie
17. Dlaczego nie korzystasz z możliwości prenumeraty?
.....

Serdecznie zapraszamy członków ŁOIIB do udziału w szkoleniach, których wykaz znajduje się na stronie internetowej ŁOIIB (www.loiib.pl) w zakładce „Doskonalenie zawodowe”. Znajdą tam Państwo m.in. ofertę:

- szkoleń online organizowanych przez okręgowe izby inżynierów budownictwa,
- szkoleń online stowarzyszeń naukowo-technicznych,
- szkoleń stacjonarnych naszej Izby,
- szkoleń w terenie, organizowanych przez LOIIB.

Bieżący wykaz szkoleń znajduje się także na fanpage’u ŁOIIB na Facebooku (www.facebook.com/LodzkaOIIB).

Każdy uczestnik może otrzymać certyfikat potwierdzający udział w szkoleniu oraz materiały.

Aby skorzystać ze szkoleń online Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, należy zalogować się do portalu PIIB. W tym celu należy wejść a stronę www.piib.org.pl/portal (link do logowania na portal PIIB znajduje się także na www.loiib.pl). Mamy do dyspozycji m.in.:

- szkolenia online (wykaz szkoleń online wraz z platformą do logowania),
- e-learning (system e-learningowy, w którym tworzona jest baza szkoleń tego typu dla członków PIIB),
- bibliotekę Polskich Norm,
- normy SEP,
- serwisy Wolters Kluwer: Budownictwo Premium ++, BHP Optimum ++, Ochrona Środowiska Optimum ++ (tu znajdziemy m.in. analizy, pytania i odpowiedzi, procedury, akty prawne, orzeczenia i pisma urzędowe, komentarze i publikacje, wzory i narzędzia),
- serwis Bistyp (system informacji dla rynku budowlanego składający się z bazy cen oraz aktualnych informacji prawnych dotyczących procesu budowlanego).

Przypominamy o możliwości otrzymywania powiadomień o wszystkich szkoleniach organizowanych dla członków ŁOIIB. Niezbędne jest wcześniejsze podanie swojego adresu emailowego do ŁOIIB na adres lod@piib.org.pl. Następnie wystarczy zalogować się na Portalu Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa (www.portal.piib.org.pl) i w zakładce „Ustawienia” w „Powiadomieniach” zaznaczyć opcję zgody na wysyłanie pocztą elektroniczną informacji o szkoleniach online.

Planowanie szkolenia

3 marca 2023 r.	Elektromobilność: od stacji ładowania po pojazd elektryczny
13 marca 2023 r.	Prawo własności nieruchomości a proces budowlany. Cz. 2
13 marca 2023 r.	Praktyczne aspekty zawierania umów o roboty budowlane. Cz. 2
20 marca 2023 r.	Maszyny i urządzenia techniczne na budowie – bezpieczeństwo i higiena pracy
23 marca 2023 r.	Metodyka wykonywania świadectw charakterystyki energetycznej budynku
27 marca 2023 r.	Instalacje elektryczne w topologii IT w obiektach przemysłowych
30 marca 2023 r.	Praktyczne aspekty wykonywania świadectw charakterystyki energetycznej budynku
3 kwietnia 2023 r.	Praktyczne aspekty zawierania umów o roboty budowlane. Cz. 3
17 kwietnia 2023 r.	Magazyny energii – wprowadzenie, bezpieczeństwo, technologie
maj 2023 r.	Projektowanie konstrukcji drewnianych według Eurokodu 5 – wybrane zagadnienia

W przypadku korzystania z form doskonalenia zawodowego oferowanych poza Izbą członkowie ŁOIIB mogą skorzystać z dofinansowania. Zgodnie z Regulaminem dofinansowania doskonalenia zawodowego dla członków ŁOIIB, zatwierdzonym uchwałą Rady ŁOIIB nr 26/R/22 z 14 czerwca 2022 r. (dostępny na stronie internetowej ŁOIIB) Łódzka Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa oferuje członkom:

- dofinansowanie udziału w konferencjach, seminariach naukowo-technicznych, szkoleniach czy szkoleniach wyjazdowych,
- dofinansowanie zakupu publikacji o charakterze naukowo-technicznym,
- dofinansowanie zakupu programu komputerowego.

W celu uatrakcyjnienia oferty szkoleniowej zapraszamy wszystkie firmy zainteresowane prezentacją swoich wyrobów czy nowych technologii do kontaktu z nami: szkolenia@lod.piib.org.

Wszystkich członków naszej Izby zachęcamy do przesyłania interesujących Państwa tematów szkoleń na adres naszych placówek terenowych w Bełchatowie, Kutnie, Piotrkowie Trybunalskim, Sieradzu, Skierniewicach i Wieluniu, bądź bezpośrednio do biura ŁOIIB na adres: szkolenia@lod.piib.org.pl.

W związku z koniecznością pokrycia wzrastających kosztów działalności samorządu zawodowego inżynierów budownictwa oraz planowanym rozszerzeniem świadczeń dla członków izb, prowadzących do podniesienia kompetencji polskich inżynierów budownictwa, XXI Krajowy Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy PIIB podjął uchwałę zmieniającą *Zasady gospodarki finansowej PIIB*, w której zdecydował o podniesieniu składek członkowskich.

Składki członkowskie w Polskiej Izbie Inżynierów Budownictwa w 2023 roku:

Składka na Okręgową Izbę

39 zł
/miesiąc

płatne jednorazowo
za 12 m-cy **468 zł**
lub w dwóch ratach
po 234 zł każda
(za 6 miesięcy)

Składka na Krajową Izbę

8 zł
/miesiąc

płatne jednorazowo
za cały rok **96 zł**
(razem z opłatą
na ubezpieczenie
– 171 złotych)

W celu uzyskania aktualnej wysokości opłaty za bieżący okres proszę skorzystać z generatora blankietów składek zamieszczonego na stronie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa pod adresem:

<https://www.piib.org.pl/dla-czlonkow/lista-czlonkow>

Informujemy, że członkowie prowadzący własną działalność gospodarczą w zakresie dotyczącym szeroko rozumianego budownictwa mogą zapłacone składki wliczyć w koszty uzyskania przychodów z tej działalności.

UWAGA! Każdy członek Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa ma dwa indywidualne numery kont: do wpłaty składki na ŁOIIB i do wpłaty składki na ubezpieczenie i KIIB.

Numery kont indywidualnych można sprawdzić na stronie portal.piib.org.pl.

Opłaty na obowiązkowe ubezpieczenie OC

Członkowie Izby, którzy okres ubezpieczenia rozpoczynają od 1 stycznia 2023 roku i później, opłacają roczną składkę w wysokości **75 zł**. Opłatę na ubezpieczenie OC należy regulować łącznie ze składką na Izbę Krajową.

Składka na ubezpieczenie powinna być zapłacona co najmniej 15 dni przed końcem poprzedniego okresu ubezpieczenia. Podane na drukach numery kont są indywidualne, dlatego też prosimy o niedokonywanie opłat za kilka osób na jedno indywidualne konto.

Zawieszenie i skreślenie z listy członków ŁOIIB

Przypominamy, że jeżeli przez jakiś czas dana osoba nie będzie pełnić samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, to może odpowiednio wcześniej **zawiesić członkostwo w Izbie na własny wniosek**. Nie wiąże się to wtedy z dodatkowymi obciążeniami finansowymi (por. *Regulamin postępowania przy ustaniu, zawieszaniu i wznowianiu członkostwa* dostępny na stronie www.lod.piib.org.pl w zakładce „Dla członków”).

Członkowie ŁOIIB, którzy otrzymali przypomnienie o braku opłaty składek członkowskich przez ponad 6 miesięcy, proszeni są o niezwłoczne uiszczenie zaległych opłat. W przeciwnym razie zostaną **zawieszeni odgórnie** w prawach członka Izby, a w przypadku nieuiszczenia składek członkowskich przez okres jednego roku – zostaną skreśleni z listy członków okręgowej izby.

Zawieszenie powoduje m.in. utratę czynnego i biernego prawa wyborczego, a w szczególności wygaśnięcie mandatu delegata na okręgowe i krajowe zjazdy oraz mandatu do pełnienia wszelkich funkcji w organach Izby.

Zaświadczenia w formie elektronicznej

Łódzka Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa przypomina, że wszystkie zaświadczenia o przynależności do izby od początku 2014 r. wydawane są w wersji elektronicznej.

Każda składka członkowska wniesiona na okresy przynależności do samorządu powoduje wystawienie zaświadczenia w wersji elektronicznej w formie pliku PDF za pomocą serwisu internetowego Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa. Zaświadczenie wygenerowane elektronicznie jest opatrzone podpisem elektronicznym Przewodniczącego Rady ŁOIIB.

Członkowie, którzy wcześniej zalogowali się i aktywowali swoje konto w portalu Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, mają już dostęp do zaświadczeń w postaci elektronicznej oraz możliwość otrzymywania zaświadczeń bezpośrednio na własny adres email. Warunkiem otrzymywania tej formy zaświadczenia jest wyrażenie w portalu PIIB zgody na wysyłkę dokumentu pocztą elektroniczną – po zalogowaniu się w portalu należy wejść w zakładkę „Zmień ustawienia” i zaznaczyć opcję dotyczącą wysyłki. Natomiast członkowie, którzy jeszcze nie zalogowali się do portalu PIIB, w celu uzyskania kolejnego zaświadczenia już w formie elektronicznej, winni zarejestrować się w portalu na www.piib.org.pl.

Przypominamy, że potrzebne do zarejestrowania się w portalu PIIB indywidualne login i hasło, umożliwiające pobranie elektronicznego zaświadczenia, znajdują Państwo przy blankiecie opłat składek wysyłanym wraz z „Inżynierem Budownictwa”. Informację tę można uzyskać również w Biurze ŁOIIB. Osoby, które nie mają możliwości skorzystania z bezpośredniego dostępu do zaświadczeń elektronicznych, prosimy o kontakt z Działem Członkowskim Biura Łódzkiej OIIB (tel. 42 632 97 39 wew. 1) w celu złożenia deklaracji dotyczącej wysyłki pocztą lub odbioru osobistego. Wtedy zaświadczenia elektroniczne w wersji wydrukowanej przekazane zostaną zainteresowanym zgodnie z wybraną dyspozycją.

Wiele radości,
pokoju, nadziei i miłości
na nadchodzące
Święta Wielkiej Nocy
wszystkim
Czytelnikom i Przyjaciołom
życzą

Działacze i Pracownicy
Łódzkiej Okręgowej Izby
Inżynierów Budownictwa

